Poštnina plačana v gotovini

Leto VIII, št. 97

Ljubljana, nedelja 24. aprila 1927

Cena 3 Din

Izhaja ob 4. zjutraj.

Stane mesečno Din 25·—; za inozemstvo Din 40·— neobvezno.

Oglasi po tarifu.

Uredništvo: Ljubljana, Knaflova ulica štev. 5/I. Telefon št. 2072 in 2804, ponoči tudi št. 2034.

JUTRO

Dnevnik za gospodarstvo, prosveto in politiko

Upravništvo: Ljubljana, Prešernova ulica št. 54. — Telefon št. 2036

Inseratni oddelek: Ljubljana, Prešernova ulica št. 4. — Telefon št. 2492

Podružnici: Maribor, Barvarska ulica št. 1. — Celje, Aleksandrova cesta.

Račun pri poštnem ček. zavodu: Ljubljana št. 11.842 - Praha číslo 78.180 Wien, Nr. 105.241

Ljubljana, 23. aprila.

Že več kot tri mesece je od tega kar so klerikalci popolnoma pozabili, da so Slovenci in da bi bila njihova stranka kot večinska stranka v Sloveniji dolžna zastopati predvsem slovenske interese. Pri oblastnih volitvah se je SLS združila v Mariboru in v Celju z Nemci proti Slovencem ter sklenila z nemškimi nacijonalci sramoten pakt na škodo Slovenstva. SLS je samo radi svojih strankarskih interesov vstopila v vlado g. Uzunovića, zagovarjala vse krivice, naperjene proti Slovencem, glasovala za davčne preobremenitve zlasti slovenskega malega človeka, zasebnega uslužbenca in delavca, potisnila v pravno nesigurnost slovenskega uradnika, oropala stanovskega zastopstva slovenskega obrtnika in trgovca ter prezrla in omadeževala celo interese slovenskega kmeta, četudi je njena eksistenca odvisna v največji meri baš od njega. «Mi sami in samo mi» je bilo geslo klerikalne gospode, ki ni na ničesar drugega mislila, kakor na to, kako bi, kakor vrabci na žitnem polju, odnašala živež samo v svoje partizansko zakotje. Slovenci in Slovenija bo imela od klerikalnega režima samo velikansko škodo. Te škode žal ne odtehta zadoščenje, da so klerikalcem drobtine, ki so jih hlastno pobirali z vladne mize, pri nepričakovanem skoku iz vlade obtičale v grlu. Tako jih je zadelo, da udarca ne morejo sami prenesti in da bi ga sedaj najraje preložili kar na — slovenski narod.

V stiski klerikalci radi istovetijo klerikalizem z vero in narodnostjo. Na kmetih je pred volitvami vedno vera v nevarnosti, recept za Beograd pa se, kadar pride SLS v skrajno zagato, glasi, da je razžaljen slovenski narod in da je SLS edina zastopnica Slovencev. Tako se je včeraj tudi «Slovenec» spomnil, da so klerikalci tudi lahko Slovenci, SLS pa zastopnica slovenskega naroda.

Formalno je res videti, kakor da bi bila SLS reprezentantinja Slovenije in Slovencev, ker ji je uspelo dobiti skromno absolutno večino slovenskih glasov in ogromno večino mandatov, dejansko pa je ta reprezentanca slovenskemu ljudstvu izsiljena. Klerikalna večina je pridobljena z duhovniškim pritiskom in z zlorabo vere in cerkve. Pri zadnjih volitvah v oblastne skupščine je dobila SLS v ljubljanski oblasti od 100.000 oddanih glasov 58.066, v mariborski oblasti pa od 109.354 oddanih glasov 48.954. Ako upoštevamo, da so volili klerikalno listo tudi Nemci, je očividno, da je število slovenskih klerikalcev še znatno manjše. Dajte Slovencem svobodne volitve, osvobodite slovensko ljudstvo duhovniškega terorja, pa bodo klerikalni glasovi v Sloveniji skopneli pod eno tretjino vseh oddanih glasov! Kar se mandatov tiče, je treba upoštevati, da favorizira klerikalce tudi volilni red tako, da pride že na 1000 glasov en klerikalni oblastni mandat, dočim je treba za izvolitev enega neklerikalnega poslanca najmanj 3000 glasov. Menda se SLS sama zaveda, da ona ni in ne more biti edina legitimna zastopnica slovenskega naroda. Žalostno bi bilo za vsak narod, ako bi moral priznati za svojo izključno reprezentanco skupino, ki ni le prišla do numerične premoči potom nesvobodnih volitev, marveč v glavnem tudi s pomočjo politično najmanj razvitih krajev.

Kar je med Slovenci pridobitev, ki lahko vzdrže tudi mednarodno kritiko in oceno, na kulturnem, gospodarskem in socijalnem polju, vse to z malimi izjemami, ne izhaja iz klerikalizma. SLS nima med Slovenci niti v eni stanovski organizaciji pomembnejše večine. V vseh stanovskih zbornicah je SLS v neznatni manjšini in tudi v Kmetijski družbi nima večine. Vse važnejše narodne in kulturne organizacije so v rokah naprednih ljudi. Vzemite Slovencem napredne kulturne reprezentante, izbrišite napredne gospodarske predstavitelje ter napredne borce na socijalnem polju, pa bo zavladala v Sloveniji tema in srednjeveška reakcija.

Kakor je že skrajni čas, da preneha klerikalna zloraba vere in cerkve v politične svrhe, prav tako je pa tudi potrebno, da že neha klerikalna demagogija in zloraba Slovenstva. Ako so se hoteli klerikalci pokazati Slovence, bi to lahko storili tedaj, ko so bili na vladi. Sedaj, ko je njihova politika po lastni neprevidnosti in nespretnosti skrahirala, sedaj, ko je klerikalizem dobil brco, kakršne še nihče ni dobil, pa naj SLS — ako ima količkaj ljubezni in spoštovanja do Slovencev — nikar ne identificira klerikalizma s Slovenstvom, svoje stranke pa ne s slovenskim narodom. Slovensko ljudstvo, četudi je v svoji zaslepljenosti in pod duhovniškim pritiskom dalo SLS formalno numerično večino pri volitvah, res ne zasluži, da bi ga na ta brezvesten način diskreditirali skrahirani politiki.

Daruite za spomenik kralja Petra Osvoboditelja

Velikonočni prazniki v Beogradu

Končna odločitev o zamotanem političnem položaju se pričakuje okrog 1. maja. — Vukičevićevi poskusi za ojačanje vlade. Nervoznost v Davidovićevi stranki. — Napovedi ministra Srskića. — SDS in vlada.

Beograd, 23. aprila. p. V Beogradu je nastopilo popolno zatišje radi pravoslavnih velikonočnih praznikov. Političnih dogodkov ni bilo nobenih. Na dvoru so bili popoldne ministri dr. Marinković, Stanković in Šumenković.

Končna odločitev v zamotanem političnem položaju se pričakuje okrog 1. maja. Iz vseh podatkov se vidi, da še vedno ni odločeno, ali se skupščina razpusti, ali pa se skliče k novemu zasedanju. Vlada g. Vukičevića nima volilnega mandata, upa pa, da ga dobi, ako zavleče sklicanje parlamenta vsaj do druge polovice junija.

Vedno bolj se pojavlja vprašanje, kakšne cilje zasleduje akcija gg. Vukičevića in Marinkovića. Konkretno obliko zadobiva mnenje, da gre za ustanovitev nove politične frakcije, ki naj se ustanovi iz dela današnje demokratske in radikalne stranke. V tem pogledu se obe skupini radikalov nadata, da prideta pri spopolnitvi vlade v poštev. Kaže, da ima Maksimovićeva skupina več upanja na uspeh. Pri demokratih se vedno bolj opaža razkol v dva tabora. Vidi se tudi, da pomenja akcija dr. Marinkovića implicite poskus izoliranja Ljube Davidovića. Z obeh strani se razmišlja o osebah, ki naj bi zasedle mesta nekakega ministra-rojaka za Hrvatsko in treh državnih podtajnikov. Davidovićevci kandidirajo za mesta podtajnikov Vidoja Višovića za notranje ministrstvo, Mihajla Kujundžića za agrarno reformo in Svetozarja Gjorgjevića za socialno politiko. S tem bi se povečal vpliv davidovićevcev v vladi. G. Vukičević se razgovarja s skupinama g. Maksimovića in pašićevcev in tako zavlačuje izbruh njihovega nezadovoljstva proti vladi. Vsekakor je izključeno, da b. mogel ministrski predsednik spraviti k sebi obe skupini radikalov, kar pomenja, da mora priti z eno ali drugo grupo do konflikta. Odločitev za eno radikalskih skupin pomenja nove volitve, ki naj bi se razpisale v drugi polovici junija. Ni dvoma, da visi vlada, čeprav je dobila zaupnico v demokratskem klubu, še vedno v zraku. Vedno bolj ji pripisujejo značaj eksperimenta, katerega uspeh je povsem nesiguren.

Pozicija Samostojne demokratske stranke se je znatno ojačala. Splošno se priznava, da se preko nje ne more. Zato se v političnih krogih mnogo govori o pozivu, naj bi samostojni demokrati aktivno sodelovali pri razčiščenju razmer, ki so nastale vsled raznih pogrešk.

Beograd, 23. aprila r. Dasi je trenotno radi praznikov postala konkretna akcija za zasedbo praznih resorov in imenovanje drž. podtajnikov, vendar se tihi boj za kulisami krepko nadaljuje. Demokratska zajednica s precejšnjo nervoznostjo opazuje navidezne poskuse g. Vukičevića za zbližanje Uzunovića in Maksimovića.

Minister dr. Srskić je izjavil v Sarajevu, da je popolnoma gotovo, da bo Boža Maksimović v kratkem vstopil v vlado. Najprej bi prevzel kak drug resor, pred volitvami pa notranje ministrstvo. Istotako je napovedal, da bo v najkrajšem času vstopil v vlado tudi Uzunović kot resorni minister. K temu je izjavil eden izmed muslimanskih prvakov v Demokratski zajednici, da ne more biti niti govora o tem, da bi se Maksimović vrnil v vlado in celo prevzel notranje ministrstvo. Za odnošaje med Demokratsko zajednico in radikali je značilna tudi izjava dr. Srskića, da se režim v Bosni ne more spremeniti kakor to zahteva Demokratska zajednica. Radikali niso pristali na zahtevo Demokratske zajednice, naj se izmenjata velika župana v Sarajevu in Mostaru. Pristali so samo na zamenjavo nekaterih občinskih komisarjev, ki imajo izvesti občinske volitve. Radikalsko glasilo v Sarajevu »Sloboda« se z veliko vnemo zavzema za povrnitev Maksimovića in Uzunovića v vlado.

Zagreb, 23. aprila n. Vaš dopisnik se je obrnil do dr. Šurmina, ki se je par dni mudil v Beogradu, prošnjo, naj mu poda nekaj izjav o vislih, ki jih je dobil v Beogradu. Dr. Šurmin je dejal, da je prišel v stik z raznimi politiki, ki imajo vpliv na naše politično življenje. Po njegovem mnenju se položaj še ne da docela presoditi. Ni še rešeno vprašanje, v kateri smeri se bo situacija izkristalizirala. Dr. Šurmin je potrdil, da je bil tudi sprejet v avdijenci.

Neverjetna drznost naših „Italijanov"

«Italijanaši» s Krka manifestirajo javno svoj iredentizem, čeprav uživajo pri nas vse nacijonalne privilegije.

Reka, 23. aprila. l. Povodom proslave obletnice ustanovitve Rima na Reki in odkritja beneškega leva so poslali «Italijani» s Krka pozdrav. Rečanom, v katerem pravijo med drugim:

«Ob obletnici ustanovitve Rima odkrivate na Reki beneškega leva, ki bo s skrajne točke Italije zrl proti Dalmaciji. Gledal bo proti našemu Krku, ki željno pričakuje dneva, ki ne more izostati. Na dan vaše proslave se spaja troje imen v eno trojico (Reka, Benetke, Rim), ki mora biti nam vsem simbol. Ta trojica nam vsem svetih imen ima en sam zvok, ki mora odjekniti v enem samem imenu: «Italija».

Rumunija konvenira politika Male antante

Značilne izjave rumunskega zunanjega ministra. — Zdi se, da je tudi Rumunija v zadregi s svojo politiko glede Jugoslavije in Francije

Pariz, 23. aprila g. »Petit Parisien« objavlja razgovor, ki ga je imel dopisnik v Bukarešti z zunanjim ministrom Mitilinom (O razgovoru smo že včeraj poročali. Ur.) Minister je med drugim rekel, da se je javno mnenje v Rumuniji in tudi Franciji razburilo zaradi podpisa prijateljske in razsodišče pogodbe med Italijo in Madžarsko. Madžarska sicer ne goji ravno prijateljskih čustev do Bukarešte, vendar se mora vlada veseliti takih arbitražnih pogodb z balkanskimi državami. Sicer je pa rumunski narod prepričan, da goji Mussolini prijateljska čustva do Rumunije, kar se najbolje vidi iz tega, da je ratificiral besarabsko pogodbo. Želja vlade je, da bi se čimprej ustvaril balkanski Locarno, v katerem ne bi bile zastopane le države Male antante, ampak tudi Madžarska; ker le na ta način se more delati za zagotovitev miru v Evropi.

Na vprašanje dopisnikovo glede prihodnjega sestanka Male antante je odgovoril Mitilineu, da **se sestanejo zunanji ministri Male antante dne 15. maja na Češkoslovaškem.** Izrazil je željo, naj bi se vršil sestanek v Pragi, ker bi rad govoril s predsednikom Masarykom, ki ga že dolgo ni videl. Minister je naglašal, da so se še pred vsakim sestankom Male antante čuli v inozemstvu glasovi, da Mala antanta nikakor ni tako trdna, kakor se govori in da se opažajo naraščajoča nasprotstva med njenimi članicami. Mala antanta je čvrsta, ves svet se bo pri prihodnjem sestanku lahko uveril, da je Rumunija ostala zvesta svojima zaveznicama.

Mitilineu je v nadaljnem poteku razgovora naglašal, da zbližanje med Rumunijo in Italijo nikakor ne more škodovati prijateljskim odnošajem med Bukarešto in Parizom. Vladi je na tem, da stoji prijateljstvo s Francijo na prvem mestu. Minister je dodal, da se po končanem sestanku Male antante pelje za par dni v Pariz, kjer bi se rad sestal z Briandom.

Ministri na počitnicah

Split, 23. aprila. n. Danes se je pripeljal semkaj prometni minister general Milosavljević z rodbino. Na kolodvoru so ga pozdravili veliki župan, župan mesta Splita in komandant mesta. Ministrov poset je popolnoma privaten. General ostane tukaj čez pravoslavne praznike.

Sušak, 23. aprila. n. Danes je prišel semkaj iz Beograda finančni minister dr. Bogdan Marković.

Obisk mariborske Ljudske univerze v Zagrebu

Zagreb, 23. aprila n. Zvečer ob pol 7. se je pripeljalo semkaj z brzovlakom iz Maribora, kakih 100 članov tamošnje Ljudske univerze. Na kolodvoru jih je pozdravilo Društvo Hrvatskega zmaja, nadalje žensko društvo, društvo Hrvatska žena in druge korporacije. V imenu mesta sta pozdravila goste prof. Rudolf Horvat in dr. Srkulj. Zahvalil se jima je predsednik Ljudske univerze inž. Kukovec. Slovenci so nastanjeni v hotelu Esplanad. Zvečer ob 9. je bila prireditev v prostorih društva Hrvatskih žena. Jutri dopoldne si Mariborčani ogledajo mesto in okolico, zvečer pa se vrnejo domov.

Proračun splitske oblastne skupščine

Split, 23. aprila. n. Finančni odsek oblastne skupščine je končal proračun, ki znaša 7 milijonov dinarjev. Zvečer je odpotoval predsednik oblastnega odbora Vuković s še enim članom odbora v Zagreb in Beograd v službenih zadevah.

Pred najvažnejšim političnih dogodkov po vojni

Predsednika francoske republike bo spremljal na posetu v London zunanji minister Briand. — Kakor vse kaže, se pripravlja v resnici nova zveza med Anglijo in Francijo

Pariz, 23. aprila. g. Definitivno je sklenjeno, da **predsednik republike Doumergue poseti 15. maja London.** Njegov poset je popolnoma oficijelen. Že delj časa se je govorilo, da poseti angleško kraljevsko dvojico. Priprave za obisk so v polem teku.

Posetu predsednika Doumerguea se pripisuje velik pomen. **Na potu v London ga spremlja tudi zunanji minister Briand,** ki hoče to priliko porabiti za temeljite razgovore z zunanjim ministrom Chamberlainom, v prvi vrsti o dogodkih na Kitajskem in o jugoslovensko-italijanskem sporu. **Z raznih strani se čuje, da misli Briand vplivati na Chamberlaina, da bi pomirjevalno interveniral v Rimu.**

V zvezi s temi razgovori je omeniti, da časopisje obširno razpravlja o izjavi pariške vlade, da je pripravljena z Anglijo in Japonsko sodelovati pri sankcijah, ako bi se to pokazalo za potrebno, da se zaščitijo interesi inozemstva na daljnem vzhodu.

Resnost spora med Beogradom in Rimom

Tudi v Parizu so skeptični glede posredovanja pri Mussoliniju. Francoska vlada ne dvomi v našo miroljubnost. — Kdo je za vojno in kdo proti

Pariz, 23. aprila. d. Krogi, ki stoje blizu zunanjemu ministrstvu, ne prikrivajo več svojega vznemirjenja zaradi spora med Rimom in Beogradom in odkrito priznavajo, da je zadeva resna. «Temps» prinaša očividno inspiriran članek, v katerem pravi, da je naloga, ki si jo je stavila mednarodna diplomacija za poravnavo tega spora, zelo težavna in silno delikatna. Z zavlačevalnimi pogajanji poslednjega tedna je diplomacija izgubila mnogo dragocenega časa. **To je tem bolj pomembno, ker se je med tem napetost med obema državama še povečala in so zato zunanji pogoji za posredovanje velesil postali še neugodnejši.**

Ta članek je vzbudil že precejšnjo pozornost v javnosti, ker je «Temps» z njim prvikrat opustil svojo dosedanjo nevtralnost in precej neprikrito pripisuje Italiji odgovornost za povečanje spora. List pravi nadalje, da je **Jugoslavija od vsega začetka želela sporazum, dočim se Rim še vedno odločno brani, vzeti tiransko pogodbo za podlago direktnih pogajanj.**

Od koraka, ki sta ga Francija in Anglija ponovno storili v Rimu, ni pričakovati mnogo uspeha. Tudi se na merodajnem mestu ne potrjujejo vesti, da je angleški veleposlanik Graham ponovno interveniral v Rimu in energično obrazložil stališče Chamberlaina.

Praga, 23. aprila. (pr.) «Prager Tagblatt» piše, da je napetost v mednarodni politiki radi albanske krize popustila. To dokazuje, da so velesile napele vse sile, da preprečijo konflikt. Zanimivo je dejstvo, da kaže Francija, ki razpolaga z najbolj močno armado v Evropi in Jugoslavija, katere vojaki so neprekosljivi v bojaželjnosti, miroljubnost, medtem ko je Italija z manjštevilnim prebivalstvom in slabejšo armado mnogo bolj bojevita. Tudi bogata Anglija se je izjavila za mir. Brezdvomno je bila politika francoskega finančnega ministra Poincareja, ki ni hotel zmanjšati vojni proračun, pravilna. Ako bi se države popolnoma razorožile, bi to gotovo poživelo bojne instinkte. Sedanja politična situacija v Evropi zahteva, da se s preventivnimi vojnimi odredbami prepreči mednarodni spopad.

Pariz, 23. aprila. g. Diplomatski razgovori zastran posredovanja v sporu med Rimom in Beogradom so se obnovila, ker je splošno mnenje, da je sedanje stanje nevzdržno, ker se mora sicer konflikt nevarno poostriti. Spričo nepopustljivosti Mussolinija stvar ne more priti pred Društvo narodov, ker bi sicer Italija izstopila iz njega. Angleški veleposlanik Graham je posetil Mussolinija in mu nujno nasvetoval v imenu svoje vlade, naj se odloči za direktna pogajanja z Beogradom. Pri tem pa ni mogoče izločiti tiranske pogodbe, ker je napetost med obema državama nastala baš zaradi nje. Italijanska vlada naj ta pakt razlaga po željah Beograda, ker le na ta način se bo dal spor poravnati.

Svetovni pomen kitajskih dogodkov

Nacijonalistična akcija generala Čangkajška. — Japonska politika napram Kitajski in Rusiji. — Kantonska vlada prepovedala splošno stavko

Pariz 23. aprila s. «Petit Parisien» poroča iz Šanghaja: General Čangkajšek zastopa v svoji politiki tri načela: 1. upa, da velesile ne bodo odrekle podpore po boljševizmu osvobojeni Kitajski; 2. da je pripravljen sporazumeti se s Čangtsolinom, ako ta prizna načela Sunjatsena; 3. bo kaznoval osebe, ki so odgovorne za incidente v Nankingu ter da bo dal zadoščenje za odškodnino za žrtve. Čangkajšek bo sploh zelo energično nastopil proti boljševističnim elementom v svoji vojski. General Gallont je že pobegnil.

Tokio, 23. aprila. d. Novi ministrski predsednik baron Tanaka je pri nastopu svojega mesta podal odločno izjavo, da Japonska nikakor ne more biti brezbrižna spričo komunističnih nemirov na Kitajskem in da bo z vsemi sredstvi ščitila svoje državljane in njihovo imetje. Tudi je odločena, kaznovati krivce.

London, 23. aprila. s. Izjave novega ministrskega predsednika Tanake se smatrajo kot dokaj energične politike Japonske proti Kitajski. Tanaka svari kitajske nacijonaliste ter pravi, da Japonska ne bo ostala ravnodušna do razširjenja komunizma. Japonska je pripravljena sodelovati z drugimi državami pri akciji proti komunizmu. Tanaka je izrekel željo, da se bo upoštevalo prijateljsko stališče Rusije.

London, 23. aprila. (be.) General Čangkajšek je imenoval za zunanjega ministra nove nacijonalistične vlade v Nankingu dr. Vuja.

London, 23. aprila. s. Ker je kantonska vlada v Hankovu zaradi zastoja v trgovini in zaradi zmanjšanja dohodkov vznemirjena, je zunanji minister Čen sklical konferenco. Kantonska vlada zaplenjuje vse srebro.

Hongkong, 23. aprila. s. Kantonska vlada je razveljavila povelje za splošno stavko, ki ga je izdala splošna delavska zveza.

London, 23. aprila. s. «Westminster Gazette» poroča iz Pekinga, da so pogajanja glede vrnitve angleškega koncesijskega ozemlja v Tientsinu končala z uspehom.

Ovire ameriško-angleški zvezi

Nasprotje med anglosaškim in ostalim svetom.

Manchester, 23. aprila. d. Tukajšnja trgovinska zbornica je priredila obed, katerega se je med drugimi udeležil tudi ameriški veleposlanik Houghton, ki je izjavil, da je po njegovem mnenju odvisna bodočnost sveta od prisrčnega sodelovanja Amerike in Velike Britanije. Temelji za tak sporazum so že tu, ker se govori v obeh državah angleški jezik in si žele isto bodočnost. Vendar se pri tem ne sme želeti ali celo upati, da bi ti koristni in naravni odnošaji med Ameriko in Anglijo dovedli do kakršnekoli zveze, čeprav je ideja mamljiva. Ako bi se angleški govoreči svet združil k oboroženi skupini, ki imel takoj proti sebi vse ostale države. To pa bi pomenilo začetek nove vojne, ki jo je vendar treba v interesu splošnosti za vsako ceno preprečiti.

Preganjanje rumunskih novinarjev

Bukarešta, 23. aprila. d. Glavni urednik «Cuventula» Enacovici je pred kratkim napisal članek, vsled katerega se je čutil državni podtajnik v prometnem ministrstvu, ki je aktiven general, užaljenega in je vložil tožbo. Enacovici, ki je rezervni častnik, leži bolan v Cluju, kjer pa je bil medtem prijet. Sodne razprave se je udeležil po zastopniku. Glavni urednik je bil obsojen na pet mesecev zapora in 50.000 globe. Rumunski novinarji so zaradi te razsodbe zelo vznemirjeni in nameravajo prirediti veliko protestno akcijo proti dejstvu, da se je moral novinar zaradi časopisnega članka zagovarjati pred vojnim sodiščem in da je razsodba tako nasilna.

Izgon mehikanskih škofov

Mexico City, 23. aprila. s. Vlada je izgnala mehikanskega nadškofa, dva druga nadškofa in pet škofov. V političnih krogih povdarjajo, da so bili škofje izgnani zato, ker je episkopat podpiral upore ter je vsled tega odgovoren tudi za napad na železniški vlak, pri katerem je sodeloval zastopnik Zveze za religiozno svobodo.

Kaj pripravlja Vukičević-Marinkovićeva vlada?

Dve tendenci pri osnovanju nove vlade. — Situacija v Davidovićevi stranki. — A. g. Davidović? — Načrti pašićevcev. Usoda Uzunović-Maksimovićevega centra. — Do volitev je dolga in opasna pot

(Od našega rednega beograjskega političnega sotrudnika.)

★ **Beograd**, 22. aprila.

Prevario sam se. Prevario u posljednom mome dopisu, kad sam izrazio na kraju nadu, da će antiparlamentarne tendence u našoj državi nakon poduke iz inostranstva, ne samo umukniti, nego možda i pokušati, da isprave ono, što se dosada u tom smeru grešilo. Da će reakcionarni Šavli postati demokratski Pavli:

Ali, ako odbijete onu skromno izraženu moju nadu, možete u onom prikazu naći tumačenje posljednjem naglom rešenju vladine krize. Kampanja protiv šefova stranaka, protiv parlamentarizma uopšte, uvodjenje neparlamentaraca, što više samih aktivnih gjenerala u vladu, ovlaštenja vladi za sve probleme, da ih može rešavati bez parlamenta — od toga svega ostao je samo korak do onoga, što se je 27. aprila odigralo u Beogradu. Demisija Uzunovićeva, imenovanje nove današnje vlade sa ukazom o odlaganju sednica Narodne skupštine na tri i pola meseci samo je jedna karika u sistemu.

Sve je to doduše logički zamišljeno, ali, izgleda, loše izvedeno. To se vazda dešava kod mnogo veštački iskombinovanih mahinacija — tek jedan mali pogrešni potez a plan se poljuljava od osnovke svoje.

Dve su se tendence u glavnom ukrštavale kod obaranja Uzunovićeve i stvaranja ove Marinkovićeve vlade. Prva misli na cepanje i radikalne i Davidovićeve stranke, na pregrupisavanje stranaka, te tako stvaranje treće stranke od jednog dela Davidovićevih demokrata i jednog dela radikala i još koga. Močnog Pašića sa njegovim silnim avtoritetom i jakom strankom treba, da zamene slabije stranačke formacije, koje bi zavisile još i više od vlasti i prema tome udešavale čitavo svoje držanje. Drugu tendencu predstavlja sam g. Voja Marinković. On se je akomodovao prvoj, primio ju — ali s tim svojim dodatkom, da što više koncentriše vlast u svojim rukama, da sadanju koaliciju prema tome suzi na minimum i da sa izbornim mandatom, koji očekuje, uzmogne praviti sam kombinacije na sve strane, držeći druge političke faktore sve pomalo u nadi, ali što dalje od faktične vlasti. I na taj način bi hteo da u dalnjoj fazi stvori dobro probranu, pravu konservativnu, desničarsku stranku i većinu.

Ove dve tendence danas se još ne sukobljuju, jer imadu neposredni zajednički cilj: obaranje radikala sa njihove odista neprirodne veličine. No, videće se doskora, da li mogu da harmoniraju, da se nadopunjuju i dalje.

Sama pojava nove vlade nije dovela do cepanja, nego je obrnuto od očekivanja prve tendence, ujedinila sve davidovićevce, a podigla nade pašićevcima. Kad su stranke na vlasti, kod nas se uopšte teško cepaju. Davidovićevci dugo su već jeli gorki opozicionalni krušac. Lepo, sad su morali da progutaju i svoju optužbu protiv Maksimovića i anketu o korupciji, i gjenerala u vladi i antiparlamentarni ukaz o odlaganju Narodne skupštine i imenovanje ministara bez pitanja kluba i degradaciju svoga šefa Davidovića i postavljanja novog faktičnog šefa u ličnosti g. Voje Marinkovića i oduzimanje Kumanudija sa predsedniške stolice beogradske opštine i njegovu čudno smeštanje na ministarsku stolicu, dok u klubu imade toliko nezadovoljenih ambicija — sve same gorke pilule, ali vlast je vlast. Oni se teše naprama tome, da su za sada bolje prošli, nego li sami radikali: u vladu su dobili jake, gotovo najjače svoje ljude. Izborni mandat doduše još nemaju, ali jedino za ovakovom politikom mogu zaslužiti. Onda radikali moraju da na izborima opadnu, a demokrati mora da se podignu. Ovi su argumenti odlučili, da su i oni najnezadovoljniji morali da ućute.

A g. Ljuba Davidović?

On je već duže vremena predosećao, što mu se sprema. U svome je klubu često znao zapitati: a koji će kod nas biti naš Uzunović? Koji će njega, kao Uzunović Pašića, odgurnuti u stran? I našao se je. Samo još mnogo opasniji od Uzunovića, jer je pametniji. G. Davidović neprispodobivo je jaći u narodu, nego li g. Marinković. Onaj ima narod, a ovaj vlast. Obojica su za sada tako prisiljeni na kompromis. Medju njima vodiće se nesumnjivo zakulisna borba, jer g. Marinković imade misliju, da što više eliminira ne samo upliv g. Davidovića, nego i njegove uže prijatelje . . . No sve to zavisi o dalnjem razvoju stvari. Danas mora i gospodin Davidović praviti «Gute Miene zum bösen Spiel».

Kod radikala danas su najzadovolniji uz onu malemu grupicu g. Velje Vukičevića — još sami pašićevci. Oni, kao da još pravo ne osjećaju, da je ova kombinacija konačno uperena protiv njih. Kolikogod osudjuju sve tako očigledne antiparlamentarne metode, toliko im je u prvi čas odlanulo: caknuti su Uzunović in Maksimović! Oni, koji su izradili sebi čitav sistem i montirali za sebe čitav policijski aparat, nemilosrdno suzbijajući pašićevce, bačeni su s vlasti, a na njihovo je mesto došao Velja Vukičević, koji nema ni vremena ni energije, a valjda ni volje, da nastavi ondje, gdje je Maksimović prekinut. A dotle — dotle će pašićevci reorganizovati radikalnu partiju, uzeti u svoje ruke Glavni odbor, osvojiti izgubljene pozicije i tako sačekati dalnje dogadjaje. Bez njih, nadaju se, ne će onda moći da se sastavi izborna vlada, a kamoli protivnjih. Nakon lutanja ovamo onamo, merodavni će se faktori morati opet osloniti na one, koji znaju i umeju vladati . . . Tako misle pašićevci.

Uzunović-Maksimovićev centrum stoji kao gromom ošinut. Tome se nije nadao. No, dosada se je jedina njegova akcija i manifestacija života očitovala u — oprosnoj večeri, priredjenoj g. Boži Maksimoviću. Na toj ih je večeri bilo oko 60. poslije desetak, mesec dana, ako se g. Maksimović dotle ne vrati na vlast, biće ih trideset, a onda svake nedjelje pet manje.

Ali oni se nadaju na povratak u vladu. Pet je portfelja praznih. Nema ni govora o tome, da bi klerikalci ili radićevci ušli u vladu. Kod skorog popunjavanja može, da se radi jedino o tim t. zv. Uzunovićevcima. Da li će to biti baš gg. Uzunović i Maksimović, to je drugo pitanje. Davidovtićevci i pašićevci uveravaju, da je Maksimović u ovoj kombinaciji isključen.

Dok ovako jedna i druga grupa u radikalnoj stranci snuje, dotle je izbrisan na tabli radikalnog kluba poziv na sednicu. Jedna vlada pala, a druga došla. Narodna skupština je ukazom odložena, a veliki, najveći radikalski klub ne može ni da održi jednu sednicu o tim dogadjajima! Tu se vidi, kako ne vredi broj, velik broj mandata, kad jedna stranka izgubi ideju i program.

A šta dalje?

Marinkovićev deo u vladi gura što pre na izbore, da se njihov radni ukazni mandat promeni u izborni. Oni moraju da žure, jer ovako uči u vladu, a ne provoditi na kraju izbore, bila bi za stranku smrt. A ako hoće da to postignu, mora da hitaju, jer iskustvo nas sve uči, da stalna u Jugoslaviji samo — kriza jest. Šta se sve može dogoditi do 1. avgusta! Kako su došli, tako ih može jednog lepog dana i nestati.

Situacija ove vlade može se dakle označiti kao nervozna bojazan od neizvesnosti narednog dana. Ma da bi sada imala večinu u Narodnoj skupštini ne sme pred nju, jer kad bi i htela, sam opstanak slobodne diskusije u parlamentu, sukobi radikala i demokrata zbog administracije u Srbiji, ugrozio bi život ove veštačke, egsotične biljke. Zato: Što pre i brže na izbore. Ali izbori se teško daju . . .

Zato se nalazimo još u stadiju pravljenja kombinacija na sve strane. Za kulisama političke pozornice, na kojoj je zastor spušten, živo se šuška i radi. Sprema se nova predstava.

Aretacija velikega mojstra italijanske lože

Rim, 23. aprila. o. Ob 5. zjutraj je policija prijela velikega mojstra framazonske lože Domicija **Torrigiani a. Takoj je bil odveden v ječo Regina Coeli, kasneje pa odpeljan v konfinacijo.** Na njegovem stanovanju je bila izvedena natančna preiskava. Torrigiani je živel že od novembra 1925. dalje pod stalnim policijskim nadzorstvom. Sedanja aretacija je v zvezi s pisanjem fašističnih listov, ki so povodom Zanibonijevega procesa ostro napadali bivšega velikega mojstra framazonov in ga dolžili, da je on zamislil atentat na Mussolinija in da je pripravljal oboroženo vstajo proti fašističnemu režimu.

„Vae victis"

Mussolini in Zaniboni.

Rim, 23. aprila. d. Pred razsodbo v Zanibonijevem procesu je imel besedo še njegov zagovornik Cassinelli, ki je med drugim navajal, da se nameravani atentat nikakor ne bi mogel posrečiti. Saj je policija vse vedela in bi torej Mussolini gotovo ne bil stopil na balkom, ker je bilo vendar tudi njemu znano, kaj se pripravlja. Zagovornik je parkrat vprašal, kako to, da policija že prej ni prijela zarotnikov. Vsakdo mora dobiti vtis, da pomenja kazen, ki jo predlaga državni pravdnik, «gorje premagancem». Zanibonijev čin je bil pač zgodovinska pomota. Kajti ako bi njegova krogla zadela, bi morda odstranila edinega moža, ki bi bil v stanu privesti Italijo k onemu cilju, ki si ga je stavil Zaniboni. Ako je fašizem močan, naj bo razsodba mila. Ves svet gleda na Rim. Zato naj sodniki dokažejo, da se Italija še vedno opira na ono pravo, ki ga je «nekoč dala vsemu svetu».

Grško odlikovanje Masaryku

Atene, 23. aprila. (be.) Predsednik republike Konduriotis je podelil češkoslovaškemu predsedniku Masaryku ob priliki njegovega poseta veliki križec reda Zveličarja.

«Svetovni mir»

Ženeva, 23. aprila. (bn.) Mednarodni urad za svetovni mir je poslal članom pripravljalne razorožitvene konference nujen poziv, v katerem jih spominja ogromne odgovornosti, ki si jo nakopljejo pred svetovno zgodovino, ako konferenca ne pride do pozitivnega uspeha.

Francija in komunizem

Pariz, 23. aprila. (pa.) Minister Albert Sarraut je ostro napadel komuniste, češ da so oni in tretja internacijonala krivi vseh nemirov v Franciji in v francoskih kolonijah. Zaradi tega govora se je zglasil pri zunanjem ministru Briandu sovietski komisar Rakovski.

Klerikalna socijalna likvidacija

Vse za dispozicijske fonde, nič za socijalno politiko. — Problem brezposelnosti je problem lenuštva. — Ljubljančani brez stanovanja naj gredo v Višnjo goro. — O socijalnih problemih — konec debate!

Z demagoško gostobesednostjo so klerikalci zadnja leta neprestano zatrjevali, da so najidealnejši zagovorniki pravic in potreb delovnega ljudstva. Postavljali so najsmelejše socijalne programe, zagotavljajoč, da jih takoj izvedejo, kakor hitro pridejo do oblasti. Proračunska debata v oblastni skupščini je pa dokazala, da imajo klerikalci velik del svoje socijalnosti le na jeziku, in so v stanu brezvestno zatajiti vse svoje obljube delovnemu ljudstvu. Zopet se je pokazalo, da je vodstvu klerikalne stranke povdarek socijalnosti le agitatorično sredstvo za pridobivanje pristašev in za slepomišenje med delavci in nameščenci.

Oblastni proračun izkazuje potrebščine za mladinsko skrbstvo 1,400.000 Din (v tem sta glavni postavki za zavod za gluhoneme in za slepe otroke), za vse ostalo socijalno skrbstvo pa 650.000 Din. Pri proračunu 50 milijonov dinarjev je brez dvoma 650.000 Din naravnost sramotno nizka vsota, ki so jo določili klerikalci za splošno socijalno skrbstvo. Že iz navedbe samih številk zadostuje za ugotovitev, da je klerikalcem samoupravno socijalno skrbstvo deveta briga.

Klerikalni proračunski referent g. Jarc je utemeljitev proračuna o socijalnih potrebščinah opravil z nekaj brezpomembnimi stavki in končno izjavil, da se smatra za socijalno prenezrelega, da bi si usvojil predloge opozicije, katerih cilj je bil, zboljšati mizerni proračun za socijalno skrbstvo. Jasno se je pokazalo, da odločuje v klerikalni večini reakcijonarni instinkt, dočim so takozvani krščanski socijalci popolnoma potisnjeni v stran, kadar rešuje na odločilnih mestih SLS socijalno politiko.

Najvažnejša socijalna problema današnjega časa sta brezdvomno brezposelnost in stanovanjsko vprašanje. Preko obeh problemov je pa šla klerikalna večina z gesto najzakrknenejšega reakcijonarca.

V Sloveniji je do 20.000 brezposelnih. Vsi ti bedni med najbednejšimi so izpostavljeni s svojimi družinami vred največjemu pomanjkanju. Zavedamo se, da se brezposelnim pomaga najuspešnejše na ta način, če se jim preskrbi delo. Ni pa s tem rečeno, da se dotlej, ko brezposelni ne dobe dela in se nahajajo v največji stiski, ne bi priskočilo na pomoč z denarno podporo. V vseh kulturnih državah se denarno podpira brezposelne iz javnih sredstev. Nemogoče je dopustiti, da bi brezposelni, dokler ne dobe dela, od lakote umirali na cestah. Država, oblasti in občine so poklicane, da zbero sredstva za podpiranje najpotrebnejših brezposelnih delavcev in nameščencev.

Klerikalna gospoda, ki odločuje v ljubljanski oblastni skupščini je drugega mnenja. V proračun ni vstavila nobene vsote za podpiranje brezposelnih. Gladko je odklonila predlog poslanca Ivana Tavčarja, da se določi 200.000 Din za podporo brezposelnim in utemeljila svojo odločitev z medklicem, da ne bo podpirala lenuštva. V oblastnem proračunu je vse polno dispozicijskih fondov, s katerimi misli podpirati klerikalna večina svoje partizanske ustanove. Za te nepotrebne izdatke upajo dobiti klerikalci kritja. Le za brezposelne, ki so prišli v nesrečo brez lastne krivde, klerikalci nimajo denarja!

V VIII. poglavju oblastnega proračuna, ki vsebuje razne stroške, je postavka enega milijona dinarjev, ki se naj po klerikalnem mnenju porabi kot proračunska rezerva za povečanje proračunskih postavk. Vsako poglavje proračuna pa ima že itak svoje rezerve in je tudi v največjem obsegu dopuščeno virmanisanje. Posebna velika proračunska rezerva je le še poseben veliki dispozicijski fond. Poslanec Tavčar je predlagal, da se ta nepotrebna proračunska rezerva črta in določi znesek enega milijona za podpis 6 odst. obligacijskega posojila ljubljanskega mesta za zgradbo stanovanjskih hiš. Klerikalci so predlog odklonili in proračunski referent g. Jarc je na pripombo, ali se Ljubljani ne misli ničesar dati iz oblastnih sredstev, s prstom pokazal na napredne poslance: Ljubljana je vaša zadeva! Pri tem pa je na ljubljanskem magistratu nasilno ustoličen klerikalni režim! Tako kruto se klerikalci norčujejo iz širokih slojev ljubljanskega prebivalstva in iz njegove stanovanjske bede!

Sploh so šli klerikalci preko stanovanjskega vprašanja z lahkomiselnostjo, katerí je težko najti primere. Na tisoče je v ljubljanski oblasti brezstanovanjcev. En sam glas gre po deželi: Poklicani faktorji zidajte, ali pa vsaj omogočite predpogoje, da se bo zidalo še letos, kajti drugače se bližamo z ukinjenjem stanovanjskega zakona neizbežni socijalni katastrofi. Občine zbirajo vse moči, da vsaj za prvo silo omilijo stanovanjsko bedo. Klerikalci so se pa v oblastni skupščini izognili stanovanjskemu problemu s plehkim izgovorom, da sestavljajo nek meglen investicijski program bodočnosti. Za sedanjost pa so jim važnejši dispozicijski fondi, kakor stanovanjske hiše!

Da se še točneje označi klerikalna socialna mentaliteta, bodi pripomnjeno, da je na opis stanovanjske bede v Ljubljani, porogljivo zaklical klerikalni višnjegorski poslanec: V naši občini je pa 38 praznih stanovanj! Kot bi v Ljubljani nameščen človek, ki je brez stanovanja, moral prositi v Višnji gori za stanovanje.

S strani opozicije se je nadalje predlagalo, da se v proračunu za socijalno skrbstvo s primernimi vsotami dotira početke organizacije za starostno in invalidsko zavarovanje in okrevališče revnih, bolehnih in slabotnih otrok ob Jadranskem morju, ki se ustanavlja na inicijativo Zveze slovenskih avtonomnih mest — vse so pa klerikalci odklonili brez motivacije, in pustili proračun o socijalnem skrbstvu v svoji prvotni škandalozni izmeri.

Za vse mogoče potrebne in nepotrebne stvari so imeli klerikalci v proračunski debati čas na dolgo in široko razpravljati. Ko je pa prišla na vrsto socijalna politika, so takoj, ko je prenehal govoriti prvi opozicijonalni govornik, sklenili — konec debate. Zavedali so se, da ne vzdrže pod udarci uničujoče kritike. Z absolutistično večino so lahko v oblastni skupščini preprečili, da se ni mogla popolnoma razkrinkati njihova socijalna reakcija, ne bodo pa mogli preprečiti, da bo sedaj javnost še glasneje govorila in obsodila njihovo stremljenje po socijalni likvidaciji v oblastni samoupravi.

Zadnja seja mariborske oblastne skupščine

Poročila odsekov večinoma brez debate odobrena. — Širša debata o stanovanjski zaščiti. — Klerikalci glasujejo proti sklepu svoje večine v odseku. — Prihodnja seja bo sklicana pismeno

Maribor, 23. aprila.

Danes se je vršila še štiriurna seja. Izpolnila so jo poročila odsekov, ki so bila po veliki večini sprejeta brez vsake debate. Le pri predlogu posl. Petejana, ki si ga je odsek usvojil soglasno, v zadevi podaljšanja zakona o stanovanjski zaščiti, je prišlo do daljše debate in je bilo zanimivo, da je klerikalna večina glasovala s predsednikom in člani odseka vred proti sklepu odseka, v katerem je istotako klerikalna večina.

Poročilo finančnega odseka.

Poročevalec dr. Veble. Predlogi se tičejo večinoma raznih želj in potreb glede **zgradb in popravil potrebnih cest.** Dalje so predlogi za **podpore občinam za vzdrževanje občinskih cest in popravo mostov, za kar** je predvidena postav. v proračunu, enako za podpore krajem, **poškodovanim po plazovih.** Slede predlogi: za **utrditev dravskega obrežja pri Pobrežju pod Mariborom, murskega obrežja pri Pedturnu v Medjimurju** in nasipov v Prekmurju. Predlog za **ustanovitev gramoznih postaj** in najetja enomilijonskega posojila v to svrho, se sklene izročiti gradbenemu uradu, da poda strokovno mnenje glede rentabilnosti.

Slede predlogi glede raznih **regulacij rek in potokov** in slednjič še predlogi za razne **zgradbe železnic.**

Predlogi, oziroma prošnje za **podpore občinam za zgradbe novih šol** (Sv Primož nad Muto, Prelog, Mala Subotica, Novakovec itd.) so se upoštevali po večini že v proračunu.

Za rešitev vseh glavnih predlogov bo pa predvsem potrebno, da oblastni odbor izdela natančen investicijski program za prihodnje leto s pomočjo gradbenega urada in hidrotehničnega odseka. Treba bo pa tudi najeti večje investicijsko posojilo v te svrhe.

Poročilo kmetijskega odseka.

Referent posl. Levstik. Odsek je obravnaval 16 predlogov. Večinoma so upoštevani že v proračunu. Odsek predlaga med drugim:

Kjer je šmarnica nasajena in se pridelek rabi samo za domačo potrebščino, naj se nasadi ne zatirajo. Novi nasadi naj se prepovedo, istotako naj se prepove prodaja in točenje šmarnice;

naj se vpelje dveletna kmetijska šola v Mariboru;

pouk o hmeljarstvu naj se vrši po celi oblasti;

z ozirom na izredno važnost kurjereje za prebivalstvo mariborske oblasti, kjer se za jajca izkupi več ko za izvoženo živino, naj oblastni odbor povzroči ustanovitev večjega števila vzornih kurnikov v oblasti in več tečajev o racijonalni kurjereji;

oblastni odbor naj izvrši potrebne priprave ter predloži načrt za ustanovitev zavarovalnice za govejo živino.

Predlogi se sprejmejo.

Poročilo odseka za prošnje in pritožbe.

Referent posl. Rozman, izredno inteligenten viničarski sin. Odsek je imel dvoje sej, rešil je 32 predlogov, ki so tudi že zvečine bili upoštevani pri sestavi proračuna. Predlogi so bili sprejeti brez debate.

Poročilo odseka za oblastne uredbe.

Poročevalec dr. Ogrizek. Odsek prednese samo one predloge, ki so bili dovoljno instruirani, ostale vrne oblastnemu odboru, da pribavi podatke.

Posl. Rozman predlaga **spremembo viničarskega reda.** Sklene se, naj oblastni odbor izdela in predloži načrt novega viničarskega reda.

Posl. Petovar predlaga uvedbo **stroge kontrole pri točenju ponarejenih vin.** Konštatira se, da je veliki župan že začel strogo postopati.

Dr. Leskovar predlaga, naj se skuša doseči spremembe zakona o oblastnih in srezkih samoupravah v tem smislu, da se izroči nadzorstvo nad srezi in nad občinami z avtonomnim štatutom oblastim, srezom pa nadzorstvo nad občinami, in sicer v vseh samoupravnih poslih.

Predlog za **ustanovitev viničarskih šol,** zlasti v ptujskem in ormoškem srezu, naj oblastni odbor uvažuje pri uporabi proračuna.

Predlog glede **uvedbe jesenskih počitnic** na osnovnih šolah se sprejme v modificirani obliki, da naj se uvedejo jesenske počitnice samo tam, kjer so svoječasno že bile vpeljane, kjer to ni bilo, naj ostane pri starem. V tem smislu naj oblastni odbor vpliva na merodajnih mestih.

Istotako naj izdela **načrt za novi požarni red** za celo oblast in ga predloži skupščini.

Z ozirom na to, da se pri vožnjah s privatnimi lastniki avtotaks mnogokrat zgode nesreče, ne da bi oškodovanci dobili odškodnine, naj oblastni odbor stori potrebne korake pri državni upravi, da bo **strogo postopala pri podeljevanju koncesij** in jih dala samo onim, ki so zavarovani zoper nezgode.

Občina **Slivnica pri Celju** prosi, da se izloči iz sreza Šmarje in prideli srezu Celje. Enako prošnjo je vložila občina **Dobje** za izločitev iz sreza Šmarje in priključitev srezu Celje, občina **Šmartno ob Paki** pa za izločitev iz sreza Gornjigrad in priključitev srezu Slovenjgradec. Sklene se, vse tri prošnje s priporočilom oddati ministrstvu za notranje zadeve.

Oblastni odbor naj posreduje na merodajnih mestih, da se **podržavi okrajna cesta Celje - Laško - Zidani most - Brežice** in da se to vnese v novi državni cestni zakon.

Posl. Petejan stavi predlog, naj se storé primerni koraki pri vladi za **ukinitev davka na ročno delo.** Enak predlog je vložen od klerikalnega posl. Stabeja, dasi je njegova stranka v Narodni skupščini glasovala proti ukinitvi.

Oblastni odbor naj pripravi načrt novega lovskega zakona in ga predloži skupščini. Oblastnemu odboru se tudi naroča, da protestira pri velikem županu proti «lovskemu monopolu» članov Lovskega društva.

Poročilo socijalno - političnega odseka.

Poroča referent posl. Sagaj. Predlogi se sučejo večinoma okrog uvedbe socijalnega zavarovanja poljedelskih delavcev, viničarjev in poslov za slučaj bolezni, starosti, onemoglosti, nezgod in smrti.

Oblastnemu odboru se naroči, da izvrši potrebne predpripravo za ustanovitev oblastne zavarovalnice proti toči.

Predlog posl. Grčarja, naj oblastni odbor **stori potrebne korake pri vladi za ukinitev zakona o zaščiti države,** odstavi predsednik na podlagi § 26. poslovnika z dnevnega reda, ker ne spada v delokrog oblastne skupščine. Ker posl. Petejan ugovarja, vpraša predsednik skupščino, ali naj se vrši debata o predlogu. Večina debato odkloni.

Oblastnemu odboru se naroči, da predloži **uredbo o mladinskem skrbstvu.**

O predlogu posl. Grčarja, da se oblastna skupščina zavzame pri vladi za **podaljšanje zakona o stanovanjih do l. 1930.,** se razvije daljša debata. Dasi je odsek, v katerem ima SLS večino, 6 od 9 članov, usvojil ta predlog, je član iste večine dr. Ogrizek danes stavil popolnoma drug predlog. Utemeljeval je, da se s podaljšanjem zakona razmere ne bodo izboljšale, ter da ni umestno, da se še dalje omejuje privatna lastnina. Oblastna skupščina naj opozori ministra, da izdela osnutek novega zakona in da se zaščitijo le še najemniki do 3 oseb brez zvišanja najemnine, v ostalem pa naj velja za najemnino zlata pariteta.

Dr. Odić (radićevec) je za podaljšanje sedanjega stanovanjskega zakona čez zimo do 1. aprila 1928.

Posl. Petejan vztraja pri predlogu za podaljšanje zakona do l. 1930. Sklicuje se na to, da Društvo stanovanjskih najemnikov zahteva celo podaljšanje do l. 1934.

Istotako brani svoj predlog pos. Grčar.

Posl. dr. Novak izjavi v imenu kluba SDS, da je za zaščito ekonomsko slabih; do donošenja novega zakona naj ostane v veljavi sedanji zakon.

Radi razgovora med strankami se seja prekine, vendar ne pride do soglasja.

Posl. Petovar je mnenja, da vsebujejo predlogi dr. Ogrizka smernice za novi stanovanjski zakon, za kar skupščina ni kompetentna. Nepravilno pa je gotovo, da se o tako važnem predmetu stavi sredi seje predlog, ki bi ga naj enostavno požrli, dasi je treba o taki stvari mirnega razmišljanja in pretresanja v klubih in b ise po poslovniku morala vršiti o njem generalna in specijalna debata. Predlog je veliko premalo preštudiran. Čudi se zlasti, da je večina sama med razpravo spremenila predlog odseka, kjer ga je večina iste stranke soglasno sprejela. Predlaga, da se o predlogu sploh ne glasuje in naj se vsi predlogi vrnejo odseku.

Večina **odkloni** predlog posl. Petovarja, istotako odkloni predlog, ki ga je usvojil odsek, ter sprejme predlog posl. dr. Ogrizka. Značilno je, da **niti klerikalni član odseka z načelnikom vred ni glasoval za odsekov predlog.**

Konec zasedanja.

Predsednik dr. Leskovar izjavi, da je s tem dnevni red izčrpan in se zahvali poslancem za stvarno sodelovanje ter zaključi ob ¼ na 1. Prihodnjo sejo bo sklical pismenim potom.

Politične beležke

Vukičevićeva vlada framazonska

Klerikalna »Narodna Politika« v Zagrebu piše, da obstoji oznaka nove vlade v tem, da je pod največjim vplivom framazonske lože. To dokazujejo imena: dr. Voja Marinković, dr. Ilija Šumenković in dr. Kumanudi Loža je tudi zahtevala, naj se klerikalci vrežejo iz vlade. Pri tem so imeli vidno vlogo tudi »bratje« iz Londona in Pariza. Isti list tudi poroča, da je ob sestavi nove vlade Demakratska zajednica poleg drugih postavila pogoj, naj se Jugoslovenski klub izključi iz vladne kombinacije. Istotako je ugleden radikal izjavil dopisniku »Narodne politike«, da je tudi sam Velja Vukićević nasprotoval vstopu klerikalcev v vlado. Torej so dolgoletni zavezniki klerikalcev postali sedaj naenkrat framazoni, ker so jih pustili na cedilu. Ako bi bili v vladi tudi klerikalci, bi seveda o framazonih ne bilo niti govora. Zanimiva je tudi sorodnost pisanja klerikalne »Narodne Politike« s pisanjem fašistovskega »Giornale d' Italia«, ki vidi istotako v Jugoslaviji same framazone.

Ugotovitev

Včerajšnji »Slovenec« piše, da je novi min. predsednik Velja Vukićević bil od nekdaj vnet in iskren prijatelj Slovencev. Zagrebška »Narodna Politika« od 23. t. m. pa ugotavlja, da je Velja Vukićević sam nasprotoval vstopu Slovencev v vlado. Ker sta oba lista glasilo edino zveličavnega klerikalizma, moramo verjeti obema. V tem slučaju pa si te stvari ne moremo tolmačiti drugače kakor, da je Velja Vukićević res vnet in iskren prijatelj Slovencev, da pa ni vnet in iskren prijatelj klerikalcev. To bo tembolj verjetno, ker o sestavljanju nove vlade klerikalcev niti obvestil ni.

Akcija za amnestijo Radoslavova

Beograd, 23. aprila. p. Neki sofijski list je pred dnevi objavil belešku, da je ministrski predsednik Ljapčev sprejel deputacijo nacijonalno - liberalne stranke, ki je zahtevala, naj se bivši ministrski predsednik dr. Radoslavov amnestira in da je ministrski predsednik Ljapčev baje obljubil tej deputaciji, da bo predložil sobranju predlog v tem smislu. Kakor znano, je bil dr. Radoslavov eden najzvestejših pristašev bivšega carja Ferdinanda ter je sokriv, da je Bolgarija stopila v svetovno vojno na strani Nemčije in Avstrije.

DANES najpopularnejša opereta v filmu:

CIGAN BARON

(ZIGEUNERBARON)

LYA MARA
kot ciganka Solfi

Kdor se hoče dobro zabavati in nekaj lepega videti, ne sme zamuditi ta film, v katerem je Lya Mara, najlepši in najdražestnejši!

Kino „Ljubljanski dvor“
Telefon 2730.
Danes ob pol 11., 3., pol 5., 6, pol 8. in 9. Predprodaja vstopnic od 10. do 12. in od 2. dalje.
Pomnožena godba!

Naši kraji in ljudje

Jugosloveni na poletu Pariz-Bombay in nazaj v Novi Sad

Sijajen dokaz velike spretnosti naših letalcev

Naša letalca inž. Tadija Sondermayer in poročnik Leonid Bajdak sta dosedaj absolvirala progo Pariz—Novi Sad, Novi Sad— Alep in Alep—Basora.

Po vojni so se vse države začele mrzlično udejstvovati na razvoju avijatike. Pomagale so v težki gospodarski krizi aeroindustrijam do razvoja, obenem so pa skušale povdarjati napredek v avijatiki z organizacijo velikih poletov, s kojimi so se postavljali svetovni rekordi. Dan za dnem čujemo iz inozemstva kako proslavljeni aviatičari nosijo slavo imen držav, kojih državljani so, širom sveta. Tudi pri nas, kjer je razvoj letalstva šele v povojih,

je bil organiziran sedaj prvi veliki let Jugoslovenov v Indijo, da pred vsem svetom dokažemo sposobnost našega letečega materijala. Res je, da je že več naših pilotov dovršilo daljše polete tudi preko mej naše države, vendar do danes razen leta Pariz—Novi Sad, ki ga je izvršil poznani naš pilot-lovec kapetan Rupčić, tovrstnih velikih transkontinentalnih poletov še nismo organizirali.

Tem večje važnosti je tedaj let Novi Sad—Bombay—Novi Sad, ki se je pričel 20. aprila ob 5.30 zjutraj iz Pariza na aparatu «Potez XXV», ki ga pri nas uporablja bojna avijatika. Cela etapa do Novega Sada znaša 1500 km. Letela sta preko Lyona južno od Ženeve, prekoračila Alpe, letela ob reki Pad, nato se podala do Trsta, pozdravila v nizkem poletu Ljubljano in Zagreb in po 8 ur 25 min. trajajočem letu viharno pozdravljena od velike množice Beograjčanov in Novosadčanov srečno pristala v Novem Sadu. Dne 21. aprila sta se dvignila ob 7. uri 30 min. iz novosadskega aerodroma in ubrala smer direktno proti Alepu v Siriji, hoteč v enem samem poletu premeriti progo 1800 km. Za seboj sta pustila Pančevo, Njegotin, prešla Lom—Palanko v Bolgariji, zavila severno od Kirkilisa v Turčiji mimo Carigrada, pasirala južno od Angore in severno od Ademe do Alepa. Pot po drugi etapi, ki je bila poleg svoje velike dolžine vezana tudi s terenskimi težkočami, kjer je največji del nedostopen za pristajanje z letali, sta naša vrla letalca sijajno prestala.

Dne 22. aprila sta nadaljevala pot do Basore. Tudi ta del sta prešla brez vsakih neprilik, kar je gotovo po že dosedaj izvršenem napornem letu sijajen dokaz, ne le o prvovrstnosti letala «Potez XXV.», temveč predvsem tudi dokaz o sijajni izdržljivosti in sposobnosti naših pilotov.

Vsa jugoslovenska javnost sledi z mrzlično napetostjo letu svojih sinov, ker se zaveda, da bosta baš onadva naše ime ponovno proslavila v kolu tekmujočih svetovnih narodov.

Aero-klub v Ljubljani je v prepričanju, da ustreže publiki izvesil dvoje krat, ki predstavljata pot naših letalcev in markira z zastavicami dosego točk takoj ob prejemu brzojavnih poročil. Karti sta ena v inseratnem oddelku «Jutra» v izložbi v Prešernovi ulici, druga pa v Jugoslovenski tiskarni Pred škofijo.

Dr. ing. prof. J. V. Hrasky – 70letnik

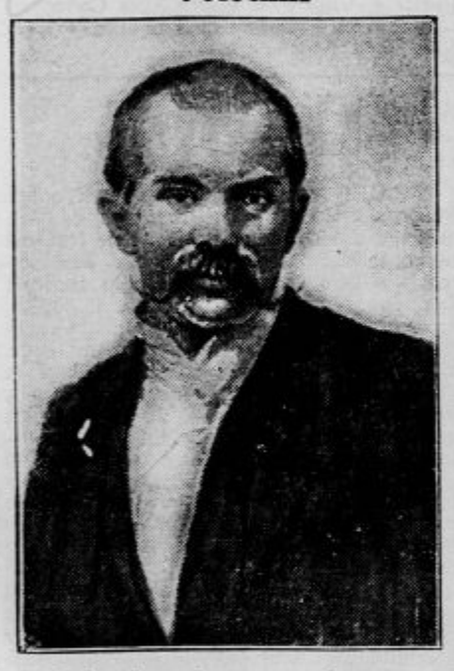

V dobi slovenskega narodnega preporoda so nam bili bratje Čehi učitelji in pomočniki. V mnogih strokah sami še nismo imeli dovolj sposobnih in inicijativnih inteligentov, zato smo klicali Čehe, da so izpolnili vrzeli. V slovenskem denarništvu, tehniki, glasbi, dramatiki, gozdarstvu in še v marsičem so bili Čehi, priznani strokovnjaki, med pionirji našega razvoja.

Jutri, v nedeljo proslave v češ. Podebradih 70 letnico moža, ki si je s svojim širokim obzorjem kot tehnik pridobil izrednih zaslug za Češkoslovaško in za Slovenijo, vseučil. prof. dr. inž. Jana Vlad. Hraskega, Čehoslovana, ki je kot mlad inženjer plodovito posegel v naše, iz primitivnosti se dvigajoče javne razmere.

Deloval je kot inženjer v kranjskem deželnem stavbnem uradu v Ljubljani od leta 1886. dalje preko deset let in bil obenem občinski svetovalec ljubljanski. Kmalu po vstopu v deželno službo je prevzel stavbno vodstvo deželnega muzeja, znanega takrat «Rudolfinum» ter je s sodelovanjem arh. Hinberga projektiral in vodil gradnjo novega deželnega (danes opernega) gledališča. Dalje je izgotovil načrte novega deželnega dvorca (današnjega vseučilišča), ki je po svoji notranji razdelitvi in stopnjišču vzoren. Žal, da je tako na zgradbo gledališča kakor deželnega dvorca vplival deželni odbor in pokvaril marsikaj. Projektiral je in vodil stavbo celjskega Narodnega doma ter različne nove hiše v Ljubljani in na deželi. Nadalje je trasiral in izvršil deželno cesto čez Bogenšperk, projektiral in izgotovil železni most preko Save pri Radečah ter izvršil sam ali s pomočjo dodeljenega osobja celo vrsto vodovodov na primer v Begunjah, Črnomlju, Logatcu, Kočevju, Ribnici, Vrhpolju pri Vipavi in Novem mestu z okolico. Napravil je načrt vodovoda za Stari trg ob Kolpi, ki se še ni izvršil in generalni projekt vodovoda za Kranj in okolico.

Projektiral in izvrševal je tudi različna obsežna obrambna dela ob Savi, Kamniški Bistrici i. dr., napravil načrt za regulacijo Mirne ter izvršil mnoge zgradbe v ukrotitev hudournikov, na primer Bele pri Vipavi, Pišnice pri Kranjski gori i. dr. Bavil se je z regulacijo Vipave in njenih dotokov, z odvajanjem visokih vod iz kraških dolin in okrožju Krke ter je sodeloval pri osuševanju ljubljanskega barja.

Od leta 1887. do 1897. je bil ljubljanski obč. svetovalec ter je kot načelnik in poročevalec stavbnega odseka obč. sveta vso dobo, zlasti pa po velikem potresu o veliki noči l. 1895. deloval agilno in inicijativno. n. pr. pri načrtih in gradnji ljubljan. vodovoda, mestne elektrarne, mestne kanalizacije ter je bistveno sodeloval pri novem mest. regulačnem načrtu.

Tako si je inž. Hrasky postavil v Ljubljani in po Sloveniji spomenike, ki govore o njegovi vsestranski temeljiti izobraženosti in moderni duševnosti. Slovenci torej nismo pozabili Hraskega in mestna občina mu je k jubileju 70-letnice hvaležno čestitala. Živel zdrav še dolga leta!

Dr. Kugy o krasoti naših gora

«Aus dem Leben einer Bergsteigers» je naslov prekrasni knjigi dr. Julija Kugyja, tega velikega alpinista, ki slovi danes po vsej Evropi. S kako ljubeznijo in navdušenjem piše o naših slovenskih planinah in naših ljudeh! A ne samo to! V zadnjih mesecih je priredil tekom dveh turnej po Nemčiji in Avstriji preko 60 predavanj, v katerih je mnogobrojnim poslušalcem odkril z besedo in skioptičnimi slikami vse krasote naših gora. Povedal jim je pa tudi, da tu prebiva kulturen in gostoljuben narod, ki je vreden zaupanja turistov-inozemcev. Sadovi teh predavanj so se pokazali že v pretekli turistovski sezoni, ko je posetilo našo Gorenjsko nebroj nemških in drugih alpinistov, ki niso mogli prehvaliti lepoto naših krajev in vljudnosti našega naroda.

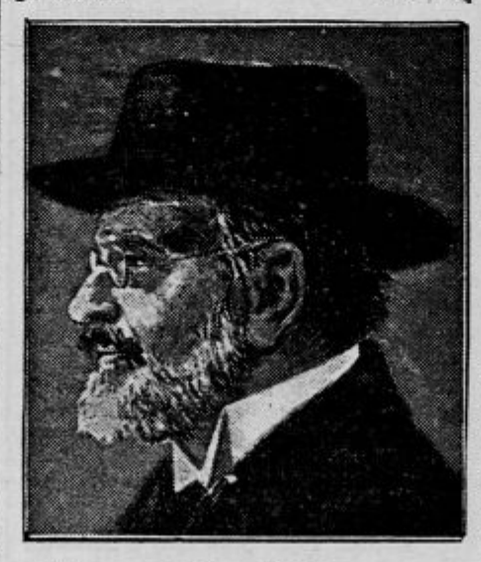

Tako je postal dr. Julij Kugy naš najboljši prijatelj, naš drugi Hermann Wendel! Čeprav po rodu Nemec, je vzljubil naš narod, saj je prebil vse proste dneve v naših hribih med našimi ljudmi. Jutri, v ponedeljek bo dana Ljubljančanom prilika, da se spoznajo s tem našim iskrenim prijateljem. Pod okriljem turistovskega kluba «Skala» nam bo čital iz svoje knjige v veliki dvorani hotela «Union» ter ob enem pokazal okolu 100 najlepših skioptičnih slik o Julijskih in zapadnih Alpah. Predavanje bo v nemščini, ker dr. Kugy ne obvlada popolnoma slovenskega jezika. Kljub temu naj to ne ovira nobenega planinca in ljubitelja narave, da poseti to velezanimivo prireditev in s tem dokaže simpatije možu, kateremu dolgujemo ravno mi Slovenci vso hvalo za sloves, ki nam ga je pridobil s svojim delom v inozemstvu. Pa tudi same slike, ki jih bo predvajal in jih je skozi vse svoje življenje zbiral, so vredne, da si jih vsakdo ogleda, ker bodo prvovrstno projicirane. Vstopnice se dobe v predprodaji v Matični knjigarni na Kongresnem trgu.

FAVORIT

Diven dunajski sportni film. Prekrasni posnetki Dunaja, Kreuzensteina in dirkališč Freudenau in Bad Aussee. — V glavni vlogi LIANE HAID in ALFONS FRYLAND. Pride v KINO «DVOR»

Tatra avtomobil prvi na Šmarni gori

Dne 20. aprila je znani hribolazec, mali Tatra-avtomobil 4/12 HP pod vodstvom g. Karla Čamernika, družabnika tvrdke Jugo-Avto v Ljubljani, zopet dosegel nov, splošno občudovan rekord.

S severne strani je — kakor kak romar ali turist — samo bolj hitro (v 12 minutah) ter brez napora splezal na vrh Šmarne gore. Premagal je lahko vse strmine in neprilike ter gorske poti in dospevši na vrh gore k cerkvi presenetil gostilničarja, ki prihoda takega malo pobožnega romarja pač ni pričakoval.

Vsekakor se pa romarjem in turistom ni bati, da jih bodo avtomobili motili po Šmarni gori, ker je pot za taka vozila prestrma in pregrda.

Občni zbor Zveze trgovskih gremijev

Ptuj, 23. aprila.

Danes so pričela tu predposvetovanja delegatov za občni zbor Zveze trgovskih gremijev Slovenije. Posvetovanja se udeležuje 64 delegatov, ki zastopajo 24 gremijev iz Slovenije. Razdrapanost naših trgovskih in gospodarskih razmer sploh je najbolj označena s tem, da je bilo predloženih delegatom nad 50 raznih predlogov glede sprememb taksnih predmetov kakor tudi davčnih ter glede intervencij pri raznih oblasteh. Debata se je vršila radi ureditve razmer stanovskega glasila «Trgovski list». Sklenjeno je bilo, da se pooblasti na občnem zboru novo izvoljeni odbor, da uredi te razmere. Da more zveza poslovati, se je določil nov način pobiranja doneskov posameznih gremijev na ta način, da so se ti doneski z ozirom na številno članstvo posameznih gremijev pavšalirali. Jutri se nadaljuje občni zbor.

Gibanje prebivalstva v Ljubljani

Neznaten padec v prvem četrtletju.

Po statistiki popisovalnega urada mestnega magistrata je od 1. januarja do 31. marca 1927 priglasilo svoja nova stanovanja v Ljubljani 3563 strank, oziroma družin, dočim se je odglasilo skupaj 3088 strank. Od priglašenih strank se je priselilo v Ljubljano skupaj 1478 oseb, in sicer 658 moških in 820 žensk. Preselilo se je v Ljubljani skupaj 2796 oseb in sicer 1409 moških in 1387 žensk; iz Ljubljane pa se je izselilo skupaj 1679 oseb, in sicer 869 moških in 810 žensk.

V I. četrtletju je bilo rojenih v Ljubljani skupaj 195 otrok - domačinov, in sicer 106 moškega in 89 ženskega spola. Dalje je bilo v navedenem času v Ljubljani mrtvorojenih 8 otrok - domačinov, in sicer 1 moškega in 7 ženskega spola ter 13 mrtvorojenih tujih ne ljubljanskih otrok, in sicer 8 moškega ter 5 ženskega spola.

V istem času je v Ljubljani umrlo skupaj 167 domačinov in sicer 73 moških, 74 žensk in 20 otrok pod 14. leti ter 141 tujcev, povečini v tukajšnjih bolnišnicah in sanatorijih, in sicer 62 moških, 43 žensk in 36 otrok pod 14. leti. Od 167 umrlih domačinov so izvršile v Ljubljani samomor 3 osebe, in sicer je skočil 1 moški skozi okno, 1 moški se je zastrupil, medtem ko se je od 141 v Ljubljani umrlih tujcev ustrelil 1 moški. Potemtakem je v I. četrtletju 1927 umrlo v Ljubljani skupaj 308 domačih in tujih oseb.

Iz gorenjih navedb je torej razvidno, da se je število prebivalcev v tej dobi skrčilo v Ljubljani za 173 oseb.

V I. četrtletju 1927 je sprejel mestni magistrat 121 strank oziroma družin v domovinsko zvezo mestne občine Ljubljane, in sicer 65 moških, 101 žensko in 109 otrok, skupaj 275 oseb. Sprejem v ljubljansko domovinsko zvezo je pa bil na podlagi obstoječih določil domovinskega zakona odklonjen 72 strankam, oziroma družinam, in sicer 50 moškim, 58 ženskam in 59 otrokom, skupaj torej 167 osebam. Dalje je mestni magistrat na podlagi določil domovinskega zakona priznal v I. četrtletju tega leta ljubljansko domovinstvo 59 prosilcem, oziroma družinam, in sicer 53 moškim, 45 ženskam in 86 otrokom, skupaj 184 osebam, tako da si je v I. četrtletju tega leta nanovo pridobilo ljubljansko domovinstvo skupaj 459 oseb, in sicer 118 moških, 146 žensk in 195 otrok. Sprejem v ljubljansko domovinsko zvezo pod pogojem, da si pridobe naše državljanstvo, se je zagotovilo 7 prosilcem z družinami, in sicer 4 moškim, 7 ženskam in 9 otrokom, skupaj 20 osebam. Končno je popisovalni urad mestnega magistrata izdal tekom I. četrtletja 261 domačinom domovinske liste, 7 domačinom poselske knjižice ter 88 strankam delavske knjižice.

Pomen 1. maja 1927. po stanovanjskem zakonu

Letošnji prvi maj bo za prebivalstvo naših mest, posebno pa za Maribor in Ljubljano, kjer vlada kljub pospešeni gradbeni podjetnosti zadnjih let med nižjimi sloji še ogromna stanovanjska beda, nedoglednega pomena. S tem dnem se namreč začne v smislu predpisov sedaj veljavnega stanovanjskega zakona, to je novele k stanov. zakonu z dne 27. oktobra 1926, končna likvidacija zaščite ekonomsko šibkih najemnikov. Ker je glede pomena 1. maja za razmerje v najemninskih zadevah razširjenih mnogo napačnih nazorov med stanovanjskimi najemniki in še bolj med hišnimi lastniki, je umestno, o tem nekoliko natančneje izpregovoriti.

Predvsem je treba v splošnem povdariti, da s prvim majem ne prenehajo veljati določila sedanjega noveliranega stanovanjskega zakona, kakor to pomotoma domneva menda večina hišnih gospodarjev. V veljavi torej ostanejo do 1. novembra 1927 (ako stanovanjski zakon ne bo morda med tem podaljšan, kakor zahtevajo organizacije stanovanjskih najemnikov) še dosedanji predpisi na pr. o od omejitev izvzetih stanovanjih po čl. 2, o prepovedi izpreminjanja stanovanj v poslovne prostore, o prepovedi posesti dveh stanovanj v enem kraju, o prepovedi bivanja v tuji stari zgradbi, kdor ima lastno hišo v istem kraju, o zameni stanovanj, o prepovedi podnajema brez privoljenja hišnega lastnika, o odpovednih razlogih po čl. 10 (vsled potrebe za osebno prebivanje, vsled podiranja stare zgradbe, vsled potrebe po razširjenju stanovanja iz rodbinskih razlogov, vsled neplačanja najemnine, vsled izkoriščanja ali kvarjenja najemne imovine, vsled oteževanja prebivanja lastniku ali drugim strankam in vsled žalitve ali telesne poškodbe hišnega lastnika), o določitvi višine najemnine za zaščitene najemnike po stanovanjskem sodišču, o prijavi vseh izpraznjenih stanovanj, o ustroju in postopanju stanovanjskih sodišč ter o taksah in stroških.

Edina bistvena izprememba nastopi s 1. majem glede dodeljevanja izpraznjenih stanovanj ter tozadevno določa čl. 8 novele 4 stanovanjskemu zakonu sledeče:

«Dodeljevala se bodo stanovanja po odredbah tega zakona zaključno do dne 1. maja 1927. Odločbe o dodeljevanju, ki ne postanejo do tega dne izvršne, se ne smejo več izvrševati. Izvzemajo se državni uradniki, premeščeni po službeni potrebi v medčasju od dne 1. maja do dne 1. novembra 1927.»

Važna izprememba je torej ta, da od 1. maja naprej ne bodo imeli pravice do dodelitve stanovanja vsi dosedanji zaščiteni najemniki po čl. 6 stanovanjske novele, na pr. državni vpokojenci, duševni in fizični delavci, aktivni duhovniki, vojni invalidi, vojne vdove, trgovski in industrijski nameščenci, samoupravni nameščenci, ampak principijelno samo državni uradniki.

Kakor vsi naši v največji naglici izdelani zakoni tako je tudi novela k stanovanjskemu zakonu nejasna in sicer pri vprašanju, na katere državne uradnike se ta dobrota nadaljega dodeljevanja stanovanj nanaša. Predvsem: ali samo na uradnike, ne pa tudi na zvaničnike in služitelje? Ali samo na državne uslužbence po «Zakonu o civilnih uradnikih in ostalih državnih uslužbencih» in ne tudi na državne nameščence po «Zakonu o ustroju vojske in mornarice» in po «Zakonu o državnem prometnem osobju»?

Pred odgovorom na to važno vprašanje si oglejmo čl. 10 stan. novele, ki se glasi:

«Če bi ostalo katero izmed stanovanj v zgradbah, ki spadajo pod omejitev po tem zakonu, v času od dne 1. maja do dne 1. novembra 1927 prazno, morajo lastniki to prijaviti stanovanjskemu sodišču prve stopnje; če to sodišče tega stanovanja ne dodeli komu izmed uradnikov iz čl. 6. v dveh mesecih po prijavi, sme lastnik svobodno razpolagati z njim.»

Ako naj ima ta čl. 10 sploh kak smisel, se ga mora smatrati kot interpretacijo čl. 8, t. j. pod v čl. 8 omenjenimi izvzetimi «državnimi uradniki», je treba razumeti državne nameščence v splošnem in ne morda samo «uradnike» v ožjem pomenu besede v razliki od zvaničnikov in služiteljev in tudi ne od oficirjev ter vojaških uradnikov in železniških nastavljencev. Za to razlago govori tudi dejstvo, da zakon o stanovanjih kakor tudi novela nikoli nista izrečno restringirala državnih nameščencev samo na tisto uradništvo, ki je nameščeno po «Zakonu o civilnih uradnikih in ostalih državnih uslužbencih» in da čl. 6 novele na primer zvaničnikov sploh ne našteva, dasi ni še dosedaj nihče dvomil o tem, da so bili tudi zvaničniki (poduradniki) zaščiteni. Pravilno je torej naziranje, da je imel zakonodavec pod izrazom «državni uradniki» v mislih vse državne uslužbence brez razlike.

Ko je zakonodajavec določil v čl. 8 novele, da se naj dodeljujejo stanovanja še zgolj drž. uradnikom, premeščenim v medčasju od 1. maja do 1. novembra 1927, je

predpostavljal, da so vsi državni nameščenci-brezstanovanjci prišli že poprej do primernih stanovanj, ker so jih morala stanovanjska sodišča prvenstveno upoštevati po čl. 7 točka 1). To se pa v naših mestih vsled pomanjkanja stanovanj ni moglo zgoditi, tako da čaka še več stotin državnih uradnikov brez uspeha že po eno ali več let na dodelitev stanovanj.

Ker zakon brez dvoma nima namena, starejše prosilce preskočiti na korist novim, bodo stanovanjska sodišča v duhu zakona in pravičnosti tudi take starejše prosilce smela upoštevati in jim dodeliti stanovanja. Šele ako izpraznjena stanovanja takim prosilcem tekom dveh mesecev po prijavi ne bodo dodeljena, bode smel hišni lastnik z njimi prosto razpolagati.

Ravnateljstvo in upravni odbor celjske hranilnice nasilno razpuščena

Člani niso dobili niti odstavitvenih dekretov

Celje, 23. aprila.

V smislu hranilničnega regulativa iz leta 1844. je bilo ustanovljenih in posluje v raznih mestih ljubljanske in mariborske oblasti precej hranilnic, do katerih je dobilo prebivalstvo vsled njihovega solidnega in mirnega poslovanja in vsled posebne varnosti naloženega denarja veliko zaupanje. Vsako četrtletje je objavljala finančna delegacija v Ljubljani izkaze teh hranilnic, iz katerih je posneti, da se te hranilnice lepo razvijajo. Večinoma so te hranilnice samostojni zavodi, ki nimajo z mestom, v katerem obstojajo, nikake druge zveze, kakor da dotično mesto ali okraj za vloge hranilnice jamči. Izjemo dela v tem oziru mestna hranilnica v Ljubljani, ki je mestna ustanova in ki zato tudi deli usodo te uprave. V Celju obstoja mestna hranilnica nad 60 let. Je to **samostojen, od mesta popolnoma neodvisen zavod**, ki ima svojo lastno upravo, obstoječo iz upravnega odbora in iz tega izvoljenega ravnateljstva. Mestni magistrat, oziroma občinski svet nimata na poslovanje tega zavoda **nikakega vpliva**, izvzemši, da mu je za to, ker je mesto prevzelo jamstvo za vloge, poverjena v pravilih hranilnice pravica voliti izmed oseb, predloženih od upravnega sveta člane upravnega odbora. Po vojni je bil zadnji upravni svet mestne hranilnce, ki je bil seveda nemški in v katerem ni bilo niti enega Slovenca, razpuščen ter je bil imenovan gerent. Bil je to upravni čin, ki je bil v prevratnem času razumljiv in dopusten. Za normalne razmere, kakršne so nastopile po prevratu, je pa tak razpust pravilno izvoljenega upravnega sveta in ravnateljstva mestne hranilnice nedopusten in znači nasilje. S takim činom se zavodu v normalnih razmerah izredno škoduje, ker se s tem vlači v politično borbo. Leta 1922. in 1923. je predložil takratni gerent hranilnice lekarnar Vojko Arko seznam dvakrat toliko oseb, kakor jih je bilo voliti v upravni svet občinskemu svetu. Občinski svet je volitev izvršil ter sta se nato upravni svet in ravnateljstvo v redu konstituirala. Potrebne spremembe v upravnem svetu in ravnateljstvu se vršijo v smislu pravil hranilnice z žrebanjem in dopolnilnimi volitvami. Upravni odbor je do aprila tega leta v redu posloval in vodil vse posle vestno in nepristransko s takim uspehom, da se je **hranilnica na znotraj popolnoma konsolidirala**, da je **vojno posojilo 7 milijonov kron in razne druge predvojne vrednostne papirje odpisala** ter povrh **zopet nabrala rezervnega zaklada, katerega skupna vsota znaša že 1,500.000 dinarjev.** Mestna hranilnica je pod vodstvom tega upravnega sveta s polnim razumevanjem podpirala celjsko prebivalstvo v stremljenju po odpravi stanovanjske bede. Kupila je stavbišče v Celju v svrho zgradbe trinadstropne stanovanjske hiše ter je sploh gospodarstvo v Celju in okolici kolikor mogoče z ugodno obrestno mero za kredite vsestransko podpirala. Ker radikalna in klerikalna stranka niste imeli večine v upravnem odboru mestne hranilnice in ker ste hoteli na vsak način tudi to mesto zavojevati, je bila že lani oktobra stavljena zahteva, **da pravilno izvoljeni in zakonito poslujoči upravni odbor odstopi in napravi prostor radikalom in klerikalcem.** Pripomniti je treba, da zakonito izvoljeni upravni odbor **ni bil sestavljen na podlagi strankarskih vidikov**, temveč se je takratni gerent držal pri izbiri oseb, ki so prišle v poštev, zgolj stvarnih razlogov, ki so mu bili: popolna neodvisnost dotičnih oseb, zaupanje ljudstva in neomadeževana preteklost. Ker radikalna in klerikalna stranka s svojo zahtevo rednim potom niste mogli prodreti, sta se poslužili politične moči kleroradikalskega režima. Klerikalci so, ko so bili še v vladi, izsilili, da je izdal minister trgovine odredbo od 2. aprila 1927., s katero se upravni svet mestne hranilnice razpušča in postavlja gerent v osebi radikalni stranki pripadajočega lekarnarja Andra Posavca. Ta čin je golo **politično nasilje**, ki ne odgovarja hranilničnemu regulativu niti pravilom mestne hranilnice, niti ne odgovarja tozadevnemu postopanju, ki je predpisan v administrativnem postopku. Ministrstvo za trgovino in obrt za tak pravni čin sploh **ni pristojno**, temveč bi bilo pristojno veliko županstvo v Mariboru, proti katerega odloku bi se lahko vložila pritožba na ministrstvo. S tem, da si je ministrstvo prilastilo pravico do razpusta, se je kršila določba o pristojnosti ter onemogočila upravi hranilnice inštančna pot. Razpust pomeni nasilje tudi v tem smislu, da **se sploh ni preiskovalo, ali so sploh kake pritožbe glede poslovanja upravnega odbora in ravnateljstva utemeljene ali ne**, kar bi se moralo preiskati in ugotoviti, predno se je sploh moglo misliti na morebitne ukrepe vladnih organov, ki imajo nadzorovati hranilnico. Tudi **način, kako se je izvršil razpust, je edinstven.** Srezko poglavarstvo ni hranilnice niti predsednika ravnateljstva o tem obvestilo in mu tozadevnega dekreta **ni vročilo**, pač pa je dobil predsednik ravnateljstva, ki ima po štatutih voditi tekoče posle, ob pol 13. odlok, s katerim se obvešča,

da je novi gerent, ki poslovanja še sploh ni prevzel, določil za pol 16. uro sejo na prevzem poslov, radi česar se naj za to uro skliče seja ravnateljstva.

Jasno je, da se seja ravnateljstva, o kateri morajo biti vsi člani ravnateljstva obveščeni, v tako kratkem času ni mogla sklicati, zlasti ker je bil eden član ravnateljstva v Ljubljani. **Ravnateljstvo je zato protestiralo proti takemu postopanju ter je bilo ob pol 20. obveščeno o rešitvi protesta s tem, da se je prevzem izvršil med tem časom brez predsednika ravnateljstva in brez tozadevne seje ravnateljstva na ta način, da je srezki poglavar, ki niti ni komisar Mestne hranilnice izročil posle novemu gerentu!**

Odloku o razpustu niso dodani nikaki razlogi. Predsednik ravnateljstva ni **dosedaj niti obveščen o razpustu uprave** in članov ravnateljstva. Nedvomno pod vplivom političnih faktorjev je izvršilo veliko županstvo in srezko poglavarstvo odlok ministrstva trgovine. S prenagljeno izvršenim sklepom se je hotelo ustvariti izvršeno dejstvo, **kar pa zainteresiranim političnim strankam ne bo pomagalo**, ker mora biti na pritožbo upravnega sveta Mestne hranilnice tozadevni odlok po državnem svetu razveljavljen in dosedanja uprava hranilnice zopet vpostavljena v svoje posle. Na nekvalificiran način se je postopalo o tej zadevi zlasti proti članom ravnateljstva in upravnega odbora, ki so pet let požrtvovalno in z največjo vestnostjo sanirali ter vodili zavod ne da bi bil kdo dobil ali sploh zahteval za to lepo gospodarsko delo kako odškodnino. **V zahvalo zato jih sedaj policijsko izganjajo iz zavoda!** Predsednik ravnateljstva na svoj brzojavni protest ni dobil od velikega župana **niti odgovora**, akoravno ga je plačal.

Kaj je v zvezi s tem nenadnim postopanjem, izhaja iz dejstva, da je **gerent Posavec 24 ur predno je prevzel posle naročil pravnemu zastopniku zavoda, da se ne sme vložiti tožba znanemu dr. Vilku Pfeiferju** radi 4 milijonov Din, ki jih dolguje zavodu, akoravno je bila ta tožba od ravnateljstva sklenjena in naročena. Predmetna terjatev je bila hranilnici cedirana od Slavenske banke, **pomeni torej del likvidacije zadeve s Slavensko banko, radi katere je baje izvršen razpust.** In prvi čin novega gerenta je, da prepreči to iztirjanje, akoravno se je dr. Pfeifer branil dati hranilnici kakršnokoli kritje in zavlačuje plačilo! Dr. Pfeifer je bil prejšnji dan v Celju in je konferiral z novim gerentstvom ter je prišel sam v pisarno pravnega zastopnika hranilnice, da ga naj ne toži, češ da prevzame naslednji dan zavod nova uprava in da mu je ta dovolila odlog. Tako se pri nas postopa. Dokaz, kam bi še dovedle nasilnosti in nezakonitosti kleroradikalskega režima, da ni medtem žalostno skrahiral.

Iz Kranja

r— *Volitve v okrajni cestni odbor.* Danes ob 10. dopoldne volijo člani kranjskega občinskega odbora dva člana v kranjski cestni okrajni odbor.

r— *Občni zbor kranjske podružnice SPD* bo v ponedeljek dne 25. aprila ob ½ 20. uri v mestni posvetovalnici.

r— *Predavanje o Zofki Kvedrovi.* V petek zvečer je predavala v okrilju kranjske podružnice Kola jugoslovanskih sester v gimnaziji ga. pisateljica Manica Govekarjeva o pokojni pisateljici Zofki Kveder-Demetrovićevi. Na podlagi bogate in velezanimive korespondence je očrtala predavateljica tragiko življenja gospe Kvedrove in njeno bogato literarno delovanje. Podala je njeno sliko z največjo skrbnostjo in najtoplejšim razumevanjem in povdarkom, da je številno občinstvo občutilo plemenito dušo gospe Kvedrove kot žene, matere, pisateljice, bojevnice za narod in človeštvo. Predavanju je sledilo občinstvo, ki je zlasti iz vrst ženstva in dijaštva v lepem številu prisostvovalo, s stalno pozornostjo ter hvaležno aplavdiralo predavateljici za užitek večera.

r— *Okrepčevalnica na kranjskem kolodvoru.* Te dni je otvoril na peronu tukajšnjega kolodvora g. Franc Vozel, najemnik restavracije «Pri kolodvoru», okrepčevalnico. S tem je končno ustreženo potujočemu občinstvu.

r— *Pred razširjenjem električnega omrežja elektrarne tvrdke V. Majdič.* — Včeraj se je pričel na poziv srezkega poglavarja komisijonelni ogled projektiranega razširjenja električnega omrežja, ki ga je predložila tukajšnja elektrarna tvrdke V. Majdič. Po načrtu bo vodil kabelski vod iz elektrarne pri državnem mostu do spodnjega kokriškega mosta, kjer bo poleg tovarne Karl Pollak transformatorska postaja, od katere bi se odcepili posamezni vodi v tovarno Inteks, Pollak in v vas Čirčeče ter Hrastje. Drugi kabelski vod bo napeljan od Save preko gimnazijskega vrta, kjer je predvidena razdelilna in transformatorska postaja, od katere bi vodili kabli v tovarno «Vulkan», v puškarno in tiskarno «Sava». Nadalje je projektiran zvezni prosti vod med elektrarno in Šindlerjevo parno žago pred kolodvorom. Kakor znano, so gradbena dela nove Majdičeve elektrarne v polnem teku in je pričakovati dovršitve v najkrajšem času.

r— *Gradbeno gibanje* se giblje sedaj še samo v obsegu raznih adaptacij in renoviranja. Na dvorišču hotela «Stara pošta» ob Pokopališki poti je pričelo stavbno podjetje J. Stavec z gradnjo velike moderne avtogaraže ter s preureditvijo lokalov tvrdke Ahačič & Šiffrer. Pokopališka pot se bo zelo razširila ravno na tem ovinku, ker bo zid nove garaže pomaknjen za poldrug meter od ceste proč. — Mesar M. Osterman preureja spodnje prostore v svoji hiši na glavnem trgu, da bo pridobil nov trgovski lokal.

r— *Nedeljska predstava v Stražišču.* Danes ob 16. uri popoldne vprizori Sokolski oder v Stražišču v svojem domu igro «Vstajenje». Drama, ki je v rokah najboljših moči, je že lansko leto dosegla lep uspeh.

r— *Prihodnja vajeniška preizkušnja Zadruge rokodelskih in sorodnih obrtov* se bo vršila tekom enega meseca, nakar se opozarjajo v to zadrugo spadajoči, da se pravočasno priglase!

Iz Metlike

m— *Naša električna razsvetljava.* Naše mesto kar ne more priti do poštene električne razsvetljave. Preteklo leto ustanovljena «Gospodarska strojna in električna zadruga» je vsekakor premalo agilna. Ne zadostuje, da kdo samo prevzame važno funkcijo, ako je pa ne izvršuje s potrebno vestnostjo. S tem samo ovira še druge pri delu. Pogajanja s Karlovcem glede dobave električnega toka in naprave voda iz Ozlja do mestne elektrarne v Karlovcu je treba na vsak način nadaljevati in to tembolj, ker je Karlovac pripravljen popustiti v ceni.

m— *Starinsko narodno kolo na «Pungertu».* V našem mestu je star običaj, da se na «Pungertu» na velikonočni pondeljek zaigra narodno metliško kolo. Že lansko leto so obnovili ta narodni običaj, a letos je zopet skrbel naš načelnik Sokola brat France Weiss, da se tako lep starinski običaj ne opusti. Prav nič ne pokvari slike, če igrajo sedaj kolo same «bubi»-glavice. V pondeljek popoldne je ponovno vkljub neprijetnemu plhanju vse usmerilo svoje korake proti «Pungertu», da se tam razigra in razvedri. Mestna godba je odigrala prav čedno nekaj koncertnih točk skupno z mladimi godbenimi naraščajniki; nazadnje je bila primorana mladini zaigrati tudi parkrat «Seljančico». V mraku že se je vračala Metlika nazaj v mesto z godbo na čelu, a mladina je nosila svoj «turn» do trga, kjer je bil razhod.

Iz Trbovelj

t— *Promenadni koncert.* Danes ob 5. popoldne bo koncertirala na glavnem trgu v Trbovljah rudniška godba pod vodstvom kapelnika g. Hudarina.

t— *Igra «Eden od izvoljenih».* Gojenec rudarske nadaljevalne šole v Trbovljah Tone Sajovic, ki je spisal že več ljudskih iger, je spisal zopet novo igro z naslovom «Eden od izvoljenih». Uprizore jo drevi ob 7. na Vodalu.

t— *Davčni urad v Laškem* naznanja, da zapadejo neposredni davki za drugo četrtletje 1. maja v plačilo ter je davčni urad upravičen pobirati poleg 8 odst. zamudnih obresti še 1 odst. terjanega zneska za opomin.

t— *Iz rudarske nadaljevalne šole.* Rudarska nadaljevalna šola v Trbovljah zaključi šolsko leto koncem maja. Učni uspehi so zelo zadovoljivi. Šola je napravila poučni izlet v Ljubljano, kjer so si ogledali gojenci razna industrijska podjetja. V projektu je še eno poučno potovanje okoli 15. maja.

t— *Socijalistična Zveza rudarjev Jugoslavije* v Trbovljah sklicuje za danes popoldne občni zbor.

t— *Novo pekarno v Trbovljah* otvori g. Orešnik.

t— *Otvoritev damskega salona «Chik»* pri Ferencu. Najnovejši damski klobuki. Vsa popravila najceneje. 647

Iz Novega mesta

n— *Dvoje plenarnih sej občinskega zastopa.* Danes ob 10. dopoldne se bo vršila izredna plenarna seja občinskega zastopa z dnevnim redom: Volitev člana v novomeški okrajni cestni odbor, v torek 26. t. m. ob 5. popoldne pa redna seja z dnevnim redom: Zidava stanovanjskih hiš, razno terosti.

n— *Poučno potovanje obrtne šole.* V petek zvečer je odšla obrtno-nadaljevalna šola pod vodstvom upravitelja učitelja gospoda Kožela, tovarnarja Joška Povha in Jevška na poučno potovanje na Sušak in Kraljevico. Potovanja se je udeležilo 100 učencev in učenk. Vrnejo se tekom današnjega dne.

n— *Kolo Jugoslovenskih sester* priredi danes narcisni dan v dobrodelne namene.

n— *Praznovanje prvega maja.* Na predvečer 1. maja se bo vršil promenadni koncert na glavnem trgu, 1. maja zjutraj budnica z obhodom po mestu, popoldne pa ljudska veselica na Mrvarjevem hribu. Čisti dobiček je namenjen v prid mlademu novomeškemu Godbenemu društvu.

n— *Novomeški drobiž.* Pri občinskem uradu so razni najdeni predmeti. Interesenti se pozivajo, da se zglase na magistratu v uradnih urah. — Ing. g. Jeglič ureja na trgu pred kolodvorom postajo cvetlični park, s katerim bo Novo mesto veliko pridobilo.

Iz Zagorja

z— *Izpopolnitev gerentskega sosveta.* Ker so se odpovedali prisedniki gerentstva Čobal Miha, Repovš Jože, Prosenc Anton in Hočevar Janko, so imenovani sledeči: Robert Ranzinger, Kos Jakob, Viktor Flisek, Micilovšek Engelbert in Vrstovšek Alozij.

z— *Ustanovni občni zbor NSZ.* Danes, ob 3. pop. bo v Sokolskem domu ustanovni občni zbor Narodne strokovne zveze. Želimo pokretu narodnega delavstva največ uspeha.

z— *Proslava delavskega praznika.* Narodno delavstvo, združeno v NSZ, proslavi 1. majnik sledeče: Dopoldne slavnostno zborovanje v Sokolskem domu ob 9. Opoldne odhod v Št. Lampert, kjer bo prosta zabava v prostorih g. Vrtačnika s sodelovanjem tamburašev «Bratstva» iz Zagorja.

z— *Občni zbor Jugoslovenske Matice.* Podružnica Jugoslovenske Matice v Zagorju ima svoj redni občni zbor v četrtek 28. t. m. ob pol 8. zvečer v občinski zborovalnici. Ako kdo ni prejel vabila, naj smatra to za obvestilo.

z— *Premovanje plemenskih bikov.* Te dni se je vršilo premovanje plemenskih bikov v Hotiču, Vačah, Kandršah, Izlakah in 22. t. m. v Zagorju. Ugotovilo se je, da ima litijski okraj precej lepih plemenjakov.

z— *Osebna vest.* Gospod Franc Goleš, podpreglednik fin. kontrole, je premeščen iz Leskovca v Zagorje.

z— *Letošnji prazniki* niso bili tako veseli v naši dolini, kakor pretekla leta. Redukcije, praznovanje dela, slabi zaslužki, sploh neugodno materialno stanje je vplivalo na vse stanove, da ni bilo običajnega razpoloženja. Gostilničarji gotovo niso bili zadovoljni, z izjemo gostilničarja v Dolenji vasi. Velikonočna nedelja je bila v oblasti burje, veter je odnašal opeko raz streh kakor bilke. Posebno hiša g. Južre je bila zelo prizadeta. V pondeljek so napravili Zagorjani izlete na Kum, Sv. Planino in Sv. Goro, kjer so našli precej obiskovalcev iz Ljubljane. Naši klerikalci pa so imeli za praznike še prav posebnega mačka, ker so bili njihovi ministri za pirhe pognani iz vlade.

Železniška nesreča v bližini Vinkovcev

Jankovci, 23 aprila.

Snoči, okrog 11.30 je prišlo na tukajšnji postaji do težke železniške nesreče. Brzi vlak, ki odhaja ob 19.10 iz Beograda proti Ljubljani, se je ustavil na postaji, kjer se križa s tovornim vlakom, prihajajočim iz nasprotne smeri. Kretnica je bila pravilno postavljena. Ko je tovorni vlak že vozil v postajo, je kretničar iz doslej še nepojasnjenega vzroka obrnil kretnico, vsled česar je tovorni vlak zavozil na isti tir, na katerem je stal brzi vlak. Strojevodja je sicer kmalu zapazil pred seboj drug vlak, ni pa imel časa, da bi vlak pravočasno ustavil. Njegov stroj je zavozil v lokomotivo brzovlaka. Pri udarcu so ostali vozovi brzovlaka sicer nepoškodovani in se tudi od potnikov ni nihče ponesrečil, pač pa se je vsled sunka zdrobil službeni voz tovornega vlaka, ki je pod svojimi ruševinami pokopal vlakovodjo Žarka Milakovića. Tudi naslednji voz se je razbil. V brzovlaku se je vozil med drugimi tudi tajnik Rdečega križa dr. Kojić, ki je prišel takoj na pomoč. Ko so ruševine razbitega vagona nekoliko odstranili, so zapazili, da so drobci vagona popolnoma razmesarili Milakovića, ki je bil na mestu mrtev. Vlakovodja je bil star 32 let in zapušča ženo in dva otroka.

Kretničar Vasilije Dabović je iz strahu pobegnil in ga doslej ni mogoče izslediti. Na kraj nesreče je takoj odšla preiskovalna komisija. Po poldrugourni zamudi je brzovlak nadaljeval vožnjo proti Zagrebu. Promet se vrši na kolodvoru po drugem tiru, dokler razbitih vagonov ne odstranijo.

Sport

Osmo kolo ljubljanskega nogometnega prvenstva 1926-27.

Danes na igrišču Ilirije ob 14.30 Ilirija rez. : Primorje rez., ob 16. uri Ilirija I : Primorje I. ob 10. dop. Slavija : Svoboda.

Z današnjim dvojnim srečanjem med Ilirijo in Primorjem stopi tudi v Ljubljani prvenstveno tekmovanje v odločilno fazo. Preostanejo nato le še tri tekme manjšega pomena v Ljubljani, semifinale Rapid : Atletiki I. V. in finale, v katerem se 15. V. predvidoma drugič srečata Ilirija in Rapid.

Primorje in Ilirija veljata od nekdaj za najostrejša sportna rivala. Prvenstvena srečanja med njima predstavljajo pri nas že nekoliko let krajevno sportno atrakcijo prve vrste in privedejo na igrišče poleg sportne tudi širšo publiko. Navadno nudijo ta srečanja tudi v resnici dober sport in skrajno napeto igro in napravijo najboljši utis, ako se zna tudi publika vzdržati v pristojnih mejah. Oba kluba sta se na današnji sestanek dobro pripravila in nastopita zopet z dokaj enakimi šansami. Rezervni garnituri utegneta v predigri nuditi lepšo, I. moštvo pa bolj napeto igro. Lani sta igrali I. moštvi trikrat in sicer z rezultati 4 : 3 in 1 : 0 za Primorje ter 2 : 1 za Ilirijo. Rezerva Ilirije je zmagala spomladi v prvenstvu z 8 : 1, jeseni je LNP prisodil zmago pri zeleni mizi Primorju brez tekme, ker rezerva Ilirije ni nastopila.

Tekmo I. moštev bo vodil beograjski sodnik Šneler, za predigro je delegiran Planinšek. — LNP apelira tem potom na našo publiko, da sama pomaga vzdrževati na sportnem prostoru brezhiben red, da se brezpogojno pokori rediteljem ter da se vzdrži vsakega vmešavanja v igro.

Izid dopoldanske prvenstvene tekme Slavija : Svoboda je velikega pomena za končno stanje tabele II. ljubljanskega razreda. Slavija, čelni klub II. razreda zadene v Svobodi na dobrega, vsega vpoštevanja vrednega nasprotnika, ki je dovolj močan, da ogrozi njeno pozicijo na čelu tabele.

Ilirija : Primorje. Predprodaja vstopnic in sicer tribunskih sedežev in navadnih stojišč v trafiki Sever, Šelenburgova ulica. Znižane dijaške vstopnice se dobe le pri dnevnih blagajnah na igrišču, ki bodo otvorjene ob 14. Dijaške vstopnice izdaja LNP tudi verificiranim nogometašem, ako se izkažejo s podsavezno legitimacijo. LNP

Hazena SK Mura : Ilirija

Pričetek hazenskega prvenstva LHP.

Danes ob 11.30 predpoldne se vrši na igrišču TKD Atene v Tivolskem parku otvoritvena tekma hazenske prvenstvene sezone 1927. Takoj v prvem kolu se srečata dve izmed najmočnejših družin Slovenije, dosedanji prvak hazenskega podsaveza SK Ilirija in SK Mura iz Murske Sobote, v kateri igra letos in vodi trening znana internacijonalna vratarica Cimpermanova. Mura je bila letos na domačih tleh še v vseh tekmah zmagovita. Med drugim je premagala s 7 : 6 Concordijo ter s 5 : 0 ir 8 : 6 Vesno, dve izmed najboljših družin Zagreba. Tudi Ilirija razpolaga z jako močno družino; o Veliki noči je igrala kot reprezentanca Ljubljane z reprezentanco Zagreba sicer negativno 3 : 6, a je pokazala dobro, Zagrebčankam enakovredno igro.

K današnji prvenstveni tekmi nastopita oba kluba z enakimi šansami; zmago bo odločila boljša dispozicija, tekma pa bo brez dvoma lepa in skrajno napeta.

Pred prvenstveno tekmo nameravata odigrati obe družini odločilni 10minutski podaljšek mladinske tekme za pokal LHPa, ki je jeseni ob regularnem času končala s senzacijonalnim neodločnim rezultatom 16 : 16.

Nočni tek skozi Ljubljano

Kakor lani ob tem času je tudi letos priredil ASK Primorje nočni tek skozi Ljubljano. Snoči ob 19. se je zbrala pred palačo Ljubljanske kreditne banke znatna množica ljudi, ki je z zanimanjem motrila priprave za start. Start je bil točno ob 19.15. Nastopilo je vsega 10 tekmovalcev, 9 od teh od ASK Primorje, eden od SK Tržič. Tekmovalo se je v dveh kategorijah. Proga prve kategorije je znašala 4500 m; prvi je prišel na cilj Perko, drugi Pinterič, tretji Šmerke, vsi ASK Primorje. V drugi kategoriji (2600 m) je bil prvi Žorga, drugi Stupica, tretji Sketelj, sledila sta še Zor (vsi ASK Primorje) in Hadnik (SK Tržič). Na startu smo pogrešali nekatere lanske «zvezde», zlasti je padlo v oči, da se je prireditve udeležil razven prirediteljev samo še atlet SK Tržič, zato je tembolj iznenadil uspeh nekaterih novincev, ki so prišli na cilj v kratkem presledku za prvim. Tu je posebno omeniti Stupico, Sketlja in Zora. V prvi kategoriji je nadvse prijetno iznenadil Perko s svojim uspehom nad Pinteričem, ki se je smatral za favorita. V splošnem je prireditev vkljub skromni reklami uspela, ker je vzbudila nemalo zanimanje, kar je tudi bil njen namen.

Današnji tekmi v Mariboru. ISSK Maribor : SK Svoboda. Danes se bo odigralo v Mariboru zadnje kolo prvenstvenih tekmovanj, ki pa nikakor ne more več izpremeniti stanja prvenstev. Rapid je pred Mariborom z eno točko, ki jo je «Maribor» zapravil lani v Ptuju, sicer bi kljub porazu radi ugodnejše diference v golih obdržal s 1 : 0 priborjeno jesensko prvenstvo. Maribor je v nedeljo sigurni favorit, kajti Svoboda ne pomeni nobene nevarnosti, ravnotako kakor je v tekmi SD Rapid : TSK Merkur sigurni zmagovalec Rapid. Kljub temu pa presenečenja niso izključena, kajti Merkur se je proti Rapidu vedno trdovratno upiral in vedno podlegel s pičlo zmago nasprotnika. Za obe tekmi vlada upravičen interes. Pred tekmo Rapid : Merkur se bodo vršile na igrišču težkoatletske prireditve.

ASK Primorje, nogom. sekcija. Slačilnica za I. in rezervno moštvo je v gostilni «Reininghaus». Sledeči igrači naj bodo tam ob 13.45: Korče, Sv., Turkovič, Sočan, Koradini, Vidic, Dramićanin, Birsa, Pečar, Jug I in II, Bervar, Zalar, Može in Terček. Prvo moštvo naj bo v gostilni ob 15.15. Vso opremo prinesti seboj. Za reditelje so določeni gg.: Lazar, Pišek I in II, Čuk, Pero, Sancin G., Ček in Breskvar, ki morajo biti v Reininghausu ob 13.30, kjer prejmejo rediteljske znake. — Načelnik.

ASK Primorje (hazena). Danes ob 10. uri trening z Ateno na igrišču Atene. — Igralke: Kaiser, Zanner, Podboj II, Jenko, Vidic, Oman, Erbežnik, Modic in Kramer naj bodo četrt ure prej na igrišču. Drese in copate je prinesti seboj. Za ostale igralke napovedani trening odpade. Prihodnji trening za vse igralke v pondeljek ob 17.30 na našem igrišču. — Načelnik.

ASK Primorje, lahkoatletska sekcija. Opozarjajo se članice in člani sekcije, da se vršijo sedaj redno treningi vsak pondeljek, sredo, četrtek in soboto od 15 ure naprej. — Načelnik.

Službeno iz LLAP. Seja upravnega odbora v pondeljek ob 19. v damskem salonu kavarne «Emona». Važno! — Tajnik I.

Rapid : Admira. Včerajšnja pokalna tekma na Dunaju med Rapidom in Admiro, ki spada k semifinalu, je kljub podaljšanju ostala z 2 : 2 neodločena. V normalnem času je tekma končala z 1 : 1 (1 : 1).

Zmaga hazena družine Maribora v Zagrebu. Včeraj, v soboto, je hazena družina ISSK Maribor igrala v Zagrebu proti družini Concordije ter zasluženo zmagala z 10 : 8 (5 : 4). Gole so zabile za Maribor Verica 4, Vuga 3 in Vodeb 3, za Concordijo Bobinski 4, Znidaršič 3 in Tonković 1. Sodil je g. Sancin.

Dopisi

TRŽIČ. Novoustanovljeni krajevni odbor Rdečega križa v Tržiču je sklenil, da pošlje letos o počitnicah za štiri tedne čim več revnih in slabotnih otrok k morju. Zato priredi s sodelovanjem tukajšnjih in zunanjih dam dne 1. maja cvetlični dan. V Tržiču, izrazito industrijskem kraju, imamo premalo solnca in sploh ne primerne vode, kjer bi se deca mogla kopati in gibati na prostem. Kako naj deca dobi čez počitnice primerno okrepčilo! Edino na ta način, da gre tja, kjer je več solnca, kjer je več priložnosti za gibanje na prostem. Premožni sloji tudi delajo s svojimi otroci tako. Da bo tudi revnim dana možnost, da uživajo naravna okrepčila, posegajte pridno po cvetlicah na cvetlični dan. Vsak najmanjši dar je dobrodošel.

LITIJA-ŠMARTNO. 1. maja prirede vsi oddelki telovadečega članstva razen dece Sokola Litija-Šmartno-Vače dogovorno z bratskim društvom Zagorje enodnevni pešizlet. V slučaju deževnega vremena izlet odpade. Obleka in oprema po možnosti turistovska. Čas odhoda bo objavljen 2 dni poprej na tabli v Sokolskem domu. Netelovadeče članstvo in prijatelji Sokolstva se vljudno vabijo.

PERTOČA. Dne 20. t. m. smo položili k večnemu počitku na tukajšnjem župnem pokopališču upokojenega šolskega upravitelja g. Leopolda Kolarša, ki je služil tu kot učitelj nad 40 let, stopil pred par leti v pokoj kot organist (kantor) pa deloval med svojimi župljani do smrti. Bil je blaga duša splošno priljubljen in spoštovan, kar je pokazal tudi veličasten njegov pogreb, katerega se je udeležilo ljudstvo v mnogobrojnem številu.

Darujmo za spomenik kralju Petru Osvoboditelju!

Domače vesti

* **Svima našim čitaocima, pretplatnicima, oglašivačima i prijateljima** pravoslavne vere želimo sretne uskrsne praznike Hristos Voskrese!

UREDNIŠTVO I UPRAVA «JUTRA»

* **Izpremembe v državni službi.** Z odlokom ministra za narodno zdravje je dr. Karel Matko imenovan za okrožnega zdravnika v zdravstvenem okrožju Loka pri Zidanem mostu, državni pravdnik dr. Ivan Likar pa za sodnika pri upravnem sodišču v Celju. Inž. Anton Dietrich pri gradbeni direkciji v Ljubljani je napredoval v 7. skupino I. kategorije.

* **Naša delegacija za trgovska pogajanja s Švico,** ki je odpotovala prejšnji pondeljek v Bern, se je sedaj izpolnila z načelnikom ministrstva trgovine in industrije gosp. Rudolfom Steinmetz Sorodolskim, ki se je ravnokar vrnil iz Pariza in takoj odpotoval v Bern.

* **K občnemu zboru Zveze trgovskih gremijev in zadrug za Slovenijo.** Pišejo nam: Po soglasnem sklepu lanskega občnega zbora Zveze gremijev in zadrug, ki se je vršil v Kranju, se bodo danes v Ptuju zbrali delegati gremijev in trgovci iz vse Slovenije k obč. zboru zveze, na katerem se bo polagal račun za minulo poslovno dobo in se bo sklepalo o smernicah dela v bodočem letu. Če je nam majhnim provincijalnim in podeželskim trgovcem kaj potrebno, potem so nam predvsem potrebne dobre zveze, osebno spoznanje in pogosti stiki z onimi faktorji, ki izvršujejo požrtvovalno in nesebično odgovorno in vseskozi nehvaležno delo na sanaciji naših povojnih trgovinskih in splošnih gospodarskih razmer. Ker je to delo v prvi vrsti nam v prid je naša dolžnost, da mi vse to kvitiramo s primernim priznanjem, katero se danes in jutri najlepše izraža na ta način, da se polnoštevilno udeležimo vsi, brez izjeme in brez izgovora občnega zbora ter da postane sleherni trgovec reden naročnik našega stanovskega glasila »Trgovski list«. S tem bomo pripomogli v največji meri popolnemu moralnemu uspehu občnega zbora. Za razvedrilo po končanem delu občnega zbora bo skrbel odbor ptujskega gremija med drugim tudi s tem, da inscenira korporativni ogled ptujskih znamenitosti iz dobe Rimljanov, kakor muzeja, templa Mitre, gradu Herberstein itd. pod ljubeznjivim in strokovnim vodstvom gospodov funkcijonarjev muzejskega društva.

* **Izpremembe v naši vojski.** Računski preglednik komande I. armijske oblasti Drago Knežević je imenovan za pomočnika načelnika intendanture komande Dravske divizijske oblasti v Ljubljani. V našo vojsko so sprejeti prejšnji rezervni oficirji avstroogrske vojske: Venceslav Černigoj kot pehotni rezervni kapetan II. razreda; Vilko Oražem, Ervin Kern in Maks Smerdu kot rezervni poročniki; Matija Kolar in Josip Kolarič kot rezervna podporočnika; Karel Fabiani kot rezervni artiljerijski poročnik in dr. Milan Perko kot rezervni artiljerijski podporočnik; Leon Košan kot rezervni konjiški poročnik. Po potrebi službe so določeni za službovane: administrativni kapetan II. razreda ekonomske stroke Miroslav Vavroh za blagajnika komande Jadranske divizijske oblasti; administrativni kapetan II. razreda ekonomske stroke Ljudevit Martinčič za blagajnika 1. konjiškega polka; administrativni podporučnik ekonomske stroke Franc Zorec za blagajnika 18. pehotnega polka; administrativni podporočnik ekonomske stroke Milan Globočnik za blagajnika Zetske stalne vojne bolnice; administrativni podporočnik ekonomske stroke Robert Rebolj za blagajnika 22. pehotnega polka; administrativni podporočnik ekonomske stroke Alojzij Lukež za blagajnika 13. artiljerijskega polka; administrativni poročnik ekonomske stroke Pavel Nežmahen za blagajnika 29. artiljerijskega polka. administrativni kapetan II. razreda ekonomske stroke Ivan Janc za intendanta komande Donavske divizijske oblasti; administrativni kapetan II. razreda Gregor Zorec za intendanta komande Potiske divizijske oblasti; administrativni kapetan II. razreda Josip Pfeifer (dosej v Vevčah) za intendanta komande Savske divizijske oblasti; administrativni poročnik Veličan Wester za knjigovodjo v intendanturi komande Jadranske divizijske oblasti; administrativni poročnik Fran Malgaj za knjigovodjo v intendanturi komande Bregalniške divizijske oblasti; administrativni kapetan I. razreda Ferdo Vončina za intendantske posle pri II. konjiški diviziji in administrativni podporočnik Radoslav Šmuc za blaajnika 46. pehotnega polka.

* **Osebna vest.** Dr. Leopold Mejač, privatni zdravnik, se je za stalno nastanil v Mokronogu in ordinira vsak dan v Tratarjevi hiši, kjer je do sedaj ordiniral g. dr. Češarek; prevzel je tudi ordinacijo za bolniško blagajno. 631

* **Iz zdravniške zbornice za Slovenijo.** V imenik zdravniške zbornice za Slovenijo je vpisan dr. Ivo Pavešič, zasebni zdravnik v Metliki.

* **Tudi bančni uradniki proti Radiću.** Na seji 21. t. m. zagrebške oblastne skupščine na kateri je Stjepan Radić nazval novinarje »kup smeti« vsled česar so novinarji proglasili bojkot nad njim, se je posl. Josip Predavec spravil nad bančne uradnike in jih imenoval «lenuhe», ki dobivajo za svoje neznatno delo visoke plače. Savez bančnih uradnikov in nameščencev je sklical radi te grde žalitve bančnih uradnikov sejo centralne uprave, na kateri je sklenil soglasno energičen protest proti Predavčevim izpadom, pozivajoč ga, naj nastopa za svoje ožje familijarne interese na drugačen način, ne pa z blatenjem stanu bančnih nameščencev, katerih ekonomski in socijalni položaj se niti približno ne more primerjati s položajem predsednika upravnega sveta Hrvatske seljačke zadružne banke, g. Predavcem.

* **Češkoslovaški zdravniki v Jugoslaviji.** V Split je prispelo v petek preko Dubrovnika 30 češkoslovaških zdravnikov pod vodstvom profesorjev bratislavske univerze. Izletniki so obiskali doslej Beograd, Vrnjačke banje, Sarajevo, Ilidže in Dubrovnik. Iz Splita odpotujejo na Plitvička jezera, v Zagreb, Ljubljano, Bled in Rogaško Slatino, odkoder se vrnejo preko Dunaja v domovino.

* **Novi pravilnik za drogerije.** V ministrstvu za narodno zdravje se dovršava nov pravilnik za drogerije v naši državi, po katerem drogeristi ne bodo več smeli direktno prodajati občinstvu ker so se pogosto vršile zlorabe, ki so škodljive splošnemu interesu in tudi principu varovanja ljudskega zdravja. Za drogeriste bo s posebnim pravilnikom točno določen delokog. Drogerije bodo smele le na debelo prodajati zdravila samo lekarnarjem in zdravnikom.

* **Slovensko planinsko društvo** naznanja svojem članom, da na podlagi dosedaj od društva izdanih potrdil ne uživajo več polovične vožnje po državnih železnicah. Člani, ki že posedujejo taka potrdila, naj ista vrnejo z legitimacijami vred pisarni SPD, ker jih mora po novem odloku potrditi tudi Direkcija državnih železnic v Ljubljani; potrdilo preskrbi društvo za vsakega člana samo.

* **Razpis natečaja.** Razpisuje se služba pogodbenega poštarja pri pošti Podbrezje (IV.-2). Jamčevina 600 Din. Letni prejemki: redna plača 4800 Din doklada (50% redne plače) 2400 Din, za odpravljanje in prevzemanje pošte izven uradnih ur 91 Din za prenašanje pošte pa 4368 Din. Taka služba je razpisana tudi pri pošti Vurberg pri Ptuju (II-1) Jamčevina 1000 Din. Letni dohodki: redna plača 9000 Din, doklada (50% redne plače) 4500 Din za odpravljanje in prevzemanje pošte izven uradnih ur 182 Din, za selsko dostavo 10.764 Din. Prošnje s prilogami naj se vlagajo na poštno in brzojavno ravnateljstvo v Ljubljani do 25 aprila t. l. Med prilogami mora biti tudi potrdilo krajevne oblasti, da ima prosilec zagotovljen prostor za pošto, kakor določa čl. 16 pravilnika o pogodbenih državnih poštah.

* **Smrtna kosa.** V splošni bolnici v Ljubljani je umrl g. Ivan Anžlovar, skladiščnik drž. železnice. Pogreb bo danes, ob 4. pop. iz bolnice. — V isti bolnici je preminul mizarski pomočnik g. Matevž Tomšič. Pogreb bo danes. Blag jima spomin, žalujočim naše iskreno sožalje!

* **Majniška proslava v Ptuju.** Podružnica Narodne strokovne zveze v Ptuju priredi v nedeljo dne 1. maja majniško proslavo. Ob desetih dopoldne bo zborovanje v Narodnem domu, na katerem bo govornik iz Ljubljane poročal »o proslavi 1. maja« ob dveh popoldne ob sviranju mestne godbe zbirališče na Florjanskem trgu pred mestno hišo ter odhod na veselični prostor, kjer se ob štirih prične zanimiva veselica, h kateri se vabi občinstvo, zlasti zavedno prebivalstvo.

* **Velika slavnost v Petrovčah.** Zveza slovenskih vojakov iz svetovne vojne priredi proslavo odkritja spominske plošče vsem padlim vojakom lavantinske škofije na dan Vnebohoda dne 26. maja z velikim sporedom. Popoldne ob 3. uri se bo igrala velika bojna igra na prostem »Kalvarija«. I. dejanje na dan mobilizacije l. 1914. II. dejanje pri kadru; III. dejanje na gališki fronti, IV. dejanje na Doberdobu, V. dejanje pa v fašistovskem robstvu. Vabijo se bivši vojaki lavantinske škofije. Kdor hoče posetiti Petrovče ima polovično vožnjo ter zahtevajte pri Vaših župnih uradih legitimacije. Vsi župni in občinski uradi se prosijo da našo idejo podpirajo ter udeležencem gredo na roko. Torej dne 26. maja vsi v Petrovče iz cele lavantinske škofije. Sporedi so nabiti na vseh postajah mariborske oblasti.

* **Požar na Ptujskem polju.** Snoči je izbruhnil požar nekje med postajama Hajdin in Sv. Lovrenc na Dravskem polju. Alarmirano je bilo ptujsko vojaštvo, da pohiti na pomoč. Predsinočnjim pa je drugi požar uničil okoli 3 km² gozda g. Herbersteina na Ravnem polju.

Potres v Brodu. V noči od četrtka na petek so v Brodu na Savi ob 1.16 zjutraj čutili tri potresne sunke v smeri od juga proti severu. Potres je bil valovit. Znatne škode ni napravil; samo na eni hiši je razpokalo zidovje. To je bil v kratki dobi drugi potres.

* **Na razstavi krojev** diplomiranega krojnega učilišča v Ljubljani je bil odlikovan gosp. Anton Gubina, krojaški mojster v Sv. Petru pod Sv. Gorami.

* **Nesreča ali zločin?** Blizu železniške postaje Gjeletovci so našli v petek grozno razmesarjeno truplo žandarmerijskega kaplarja Dragotina Miketa orožniške postaje Vrpolje. Vodi se preiskava, da se dožene ali gre za nesrečo ali zločin.

Najnovejša damska oblačila

obleke, krila, bluze Vam nudi po najnižjih cenah **Belihar in Velepič,** **Mestni trg 13.**

„PLANINKA“ zdravilni čaj

deluje vsled svoje krvi osvežujoče in kri čistilne lastnosti, deloma blago odvajalno, deloma žene na vodo, kakor tudi čisti kataar, urejuje torej ta › › važno delovanje želodca in črev. — Cena Din 20.—. — Zahtevajte ga v lekarnah.

Zopet je dospelo

novo moderno blago v vseh barvah za ženske obleke, kostume in plašče in se prodaja po zelo nizkih cenah v manufakturni trgovini

Josip Šlibar, Ljubljana, Stari trg 21, poleg Zalaznika.

* **V zdravilišču »Terma« v Laškem** razpisuje Pokojninski zavod za nameščence v Ljubljani za dva zasebna nameščenca — svoja zavarovanca za dobo od 15. maja do 15. junija 1927 za vsakega za pol meseca prosti mesti s prvovrstno preskrbo, in sicer s prosto sobo, popolnoma vso prehrano zdravniško pomočjo in kopanjem, toda brez potnih stroškov. Kolka proste prošnje se vlagajo pri zavodu do dne 5. maja opoldne in morajo biti opremljene z uradnim spričevalom, da prosilec nima premoženja, in z zdravniškim potrdilom, da boleha za protinskim revmatičnim obolenjem lažje vrste, da bi bilo zdravljenje v termalnem kopališču potrebno, da je od 15 dnevnega zdravljenja pričakovati zboljšanja in da prosilec lahko potuje brez spremstva. Prosilec mora navesti, koliko družinskih članov živi z njim v skupnem gospodarstvu in koliko imajo dohodkov. 641

* **Predsezija v Šmarjeških toplicah pri Novem mestu.** Te slovite toplice, ki s svojo prijetno naravno ogljikovo kislino vsebujejo 27° R toplino blagodejno vplivajo na revmatične s srčno hibo, nevrastenike, ženske bolezni in vobče živčne bolezni, se otvorijo s 1. majem. V predseziji do 30. junija stane celokupna 20 dnevna oskrba (soba, trikrat dnevno izvrstna in zadostna hrana, dnevne kopeli, kakor tudi 2 zdravniški ordinaciji vožnja iz kolodvora v Novo mesto v toplice in nazaj) skupno Din 900. Iz Novega mesta odhaja v toplice dnevno voz ob 1. uri pop. Vsa nadaljna pojasnila daje »Upravljeljstvo Šmarjeških toplic Novo mesto 2«. 632

* **Proti arteriosklerosi zapisujejo zdravniki Radenski zdravilni vrelec, ker vsebuje jod in kremenovo kislino. Vodo razpliniti in požirkoma piti!**

Čudežne zdravilne uspehe dosežete pri revmatizmu, gihtu, nevralgijah (ischias), pri živčnih in ženskih boleznih, pri zapnenju žil, motenju preosnove, ostarelosti, kron kožnih boleznih, svoje telo okrepčate in pomladite, ako napravite kuro v starodavnem radioemanacijskem termalnem kopališču Toplice pri Novem mestu (Dolenjske Toplice) 36—38° C. Postaja Straža-Toplice (3 km) Sezona od 1. maja do 30. septembra Ves modern komfort. Prospekte na zahtevo Pošta, telegraf in telefon. 142

* **Sveži svetlopisni papir,** negativni in pozitivni, prvovrstne znamke, ozalid za suho proizvajanje kopij skicni in pavzni papir najfinejših specialnih vrst, vse telmične in risalne potrebščine priporoča stavbenim podjetjem trgovina s papirjem **Iv. Bonač Ljubljana.** 120

* **«Načrte»** za županstva, občine, urade, stavb. podetja itd. kopira pri vsakem vremenu takoj. Ozalid in Pozitiv 20 Din, Negativ 15 Din za kvadratni meter. Papirol, Ljubljana, Wolfova ulica 8. 642

— **ITO** - pasta za zobe je najboljša!

* **Tkanina »Eternum«,** glavna zaloga za Jugoslavijo pri J. Medved, manufaktura Ljubljana, Tavčarjeva ulica 7.

* **Chinoferrin** kina vino z železom za slabokrvne in rekonvalescente. Krepi kri, daje tek za jelo Dobiva se v vseh lekarnah. 592

* **Rogaška Slatina** je najceneiše in najudobnejše zdravilišče za zdravljenje želodčnih in črevesnih bolezni posebno v času pred glavno sezono. Zahtevajte prospekte!

* **Urejeno prebavo in zdravo kri** dosežemo z vsakdanjo rabo pol kupice prirodne grenčice »Franz - Josef«. Strokovni zdravniki za motenje prehranjevanja hvalijo vodo **Franz - Josef,** ker vzpodbuja delovanje želodca in črevesa, poživlja presnavljanje, poživlja kri in omiljuje razdražljivost živcev. 46L

* **Ugoden nakup nogavic,** vezenine in žepnih robcev je pri O. Dobeic, Pred Škofijo št. 15. 109

* **Pri nakupu testenin** zahtevajte vedno in povsod samo »PEKATETE«, ki prekašajo po okusu in kakovosti vse druge. 53

* **Petdeset pisalnih strojev,** najboljših znamk radi preureditve prostorov po ceni proda tvrdka Ant. Rud. Legat & Co., Slovenska ulica 7, telefon 100. Natančneje v oglasnem delu. 645

* **Senzacija za motocikliste!** Angleška svetovna zmagovalna znamka AJS dospela. Najboljši motocikli sveta ameriški Excelsior and Henderson 2 in 4 cilinderski dospejo v nekaj dneh za Jugoslavijo pri generalnem zastopniku O. Žužek, Ljubljana, Tavčarjeva ulica 11. 643

* **Namesto venca** na krsto blagopokojne gospe Fialove je daroval Podpornemu društvu slepih 500 Din g. Viljem Bizjak parna pekarna Ljubljana.

Continental

Cevi. K plašču „Centi“ spada cev „Centi“. Ne jemljite drugih; oba skupaj dajeta ono tesno zvezo, ki zagotavlja največjo tvornost.

Viktor Bohinec, Ljubljana.

Danes ob 16. uri popoldne

ljubljanski derby na igrišču „ILIRIJE“

ILIRIJA : PRIMORJE

Ob 14·30 predtekma rezervnih moštev. 4573

Iz Ljubljane

u— **Dr. Julius Kugy** pride danes ob 16.16 z brzovlakom v Ljubljano. Planinci vsi na kolodvor! Opozarjamo občinstvo, da se bo vršilo njegovo prvo predavanje v pondeljek dne 25. t. m. ob 8. zvečer v Unionu, drugo predavanje pa v petek, dne 29. t. m. ob 8. zvečer istotam.

u— **Z ljubljanskega magistrata.** Gerentski sosvet ljubljanski je v svoji zadnji seji razpravljal o raznih tekočih magistratnih zadevah, ne da bi storil važnejše sklepe. Pretlakovanje Dunajske ceste med Figovcem in Gajevo ulico je prevzela občina v lastno režijo ter izročila nabavo kock celjski kamnoseški družbi. Odločitev glede ponudbe družbe cestne električne železnice za odkup njenega obrata se prepušča bodočemu občinskemu svetu. Oddajo se regulacijska dela na Gradaščici. Mestna klavnica začne s 1. majem izdelovati umetni led tudi za prodajo strankam. Za Peričev spomenik se votira 15.000 Din, za vojne žrtve šentpeterske fare drugi obrok v znesku 5000 Din; za Narodno galerijo pa 300.000 Din. Izvrši se inkorporacija Kodeljevega do proge državnih železnic. V svojem komunikeju javlja mestni magistrat, da bo grentski svet na prihodnjih sejah razpravljal o zidanju delavske zbornice ter mestnih stanovanjskih hiš s pomočjo obligacijskega posojila kakor tudi o napravi javnega kopališča v Koleziji, odnosno na Savi

u— **Kataster ljubljanskih psov.** V prvem četrtletju letošnjega leta je izdal popisovalni urad mestnega magistrata ljubljanskim lastnikom psov 1055 pasjih znamk za leto 1927 (á 100 Din ter 17 duplikatov pasjih znamk po 10 Din). Do dne 31. marca 1927 je bilo v Ljubljani oproščenih plačila pasje takse za tekoče leto 107 lastnikov psovčuvajev. Skupno je bilo torej koncem prvega četrtletja vpisanih v katastru popisovalnega urada mestnega magistrata 1162 ljubljanskih psov.

u— **Promenadni koncert** muzike Dravske divizijske oblasti v »Zvezdi« bo danes ob 11. uri. Dirigent višji kapelnik dr. Josip Čerin: Spored 1.) Štolc: Marš prezidenta Masaryka; 2.) Strauss: Uvertura »Princ Methusalem«. 3.) Parma: »Zlatorog«: 4.) Balfe: Arija iz opere »Falstaff«; 5.) Sedlaček: »Za moje prijatelje«, srbski potpuri; 6.) Kalman: »Pojd z menoj v Varaždin«.

u— **Vandalizem.** Te dni so mestni vrtnarji po načrtih prof. Plečnika zasadili ob obeh straneh Zoisove ceste male piramidaste hrastiče, stoje že tudi jagnedi ob začetku ceste, pod zidom pa je zasajen bršljan in divja trta. Ko bo drevje in s travo posejana greda ozelenela, in se bo svetlozeleno listje hrastov odražalo na temnem bršljinu, jeseni pa na rdeči divji trti, bo občinstvo šele spoznalo lepoto te ceste. Seveda so se tudi že našli divjaki, ki so pokradli več korenin šele vsajenega bršljana. Policija naj bi pazila tudi na tatove po nasadih, če ne bo mestna občina primorana opustiti nasade, ki so največji okras našega mesta. Komur je pa do bršljana, naj se javi v mestni drevesnici, kjer mu prav radi postrežejo z njim. Sosedje Zoisove ceste in pasanti naj pa eventualno zasačene pobaline brez usmiljenja izroče policiji.

u— **Ljubljanska borza za blago in vrednote** razpisuje 3 senzalska mesta za devizni in valutni oddelek, ki se popolnijo po potrebi. Reflektanti morajo predložiti dokaze a) o jugoslovenskem državljanstvu; b) o polnoletnosti; c) o dosedanji neoporečnosti; č) o svobodnem oskrbovanju lastne imovine; d) o dovršenih trgovskih študijah in večletni bančno-novčarski ali mešetarski praksi; e) o mešetarskem izpitu opravljenem z dobrim uspehom (izpit se lahko opravi tudi po eventualnem imenovanju v roku ki ga določa pravilnik za borzne senzale. f) o znanju slovenskega in drugih jezikov. Po eventualnem imenovanju morajo reflektanti položiti kavcijo Din 75.000 Din. Položena kavcija ostane vezana na naslov jamstva do preteka 6 mesecev po izstopu ali odslovitvi iz mešetarske službe. Detajlirane ponudbe z navedbo referenc naj se pošljejo do dne 10. maja 1927 tajništvu ljubljanske borze za blago in vrednote v Ljubljani, Kongresni trg št. 9-I. (Filharmonija) kjer se dobivajo vse nadaljne podrobne informacije

u— **Vijolinski koncert Vide Jerajeve.** V petek, 6. maja se bo vršil v Filharmonični dvorani vijolinski koncert slovenske vijolinistke gdč. Vide Jerajeve. Ta koncert je njen prvi samostojni koncertni nastop po dovršenih študijah na konservatoriju in pozneje v Parizu. Vstopnice, ki so bile prvotno kupljene za sonatni večer Jadvige Poženelove in Vide Jerajeve, ki bi se imel vršiti 7. aprila ostanejo v veljavi tudi za ta koncert. V nasprotnem slučaju vrne Matična knjigarna znesek ob predložitvi vstopnice. 3027

KUPUJTE

pomladanska oblačila lastnega izdelka!

Dokazano najnižje cene.

JOS. ROJINA, Ljubljana

u— **Požar v Stožicah.** V Stožicah pri Ljubljani je v petek popoldne nastal v kozolcu posestnika Verbiča požar. Vsled močnega vetra se je ogenj naglo razširil in je bil mahoma ves kozolec v plamenu. Gasilci iz Stožic in Ježice so lokalizirali požar in srečno preprečili, da ogenj ni objel tudi blizu stoječe gospodarsko poslopje. Ogenj je baje zanetil otrok, ki se je igral na kozolcu.

u— **Ubegel dečko.** Včeraj je policija prijela na cesti 12 letnega dečka Balt. Arharja, doma iz Trate in pristojen v Žiri. Pri zaslišanju je izjavil, da ga je poslala mati v Ljubljano k stricu, a tega »strica« ni bilo mogoče nikjer najti. Dečka odpošljejo zato odgonskim potom v njegovo občino.

u— **Poskušen vlom.** V noči na petek se je utihotapil na dvorišče posestnika Frana Slovše v Razlagovi ulici zlikovec, ki je hotel udreti v gospodarsko poslopje. Ob strani je odtrgal že dve deski v namenu, da se splazi v notranjost. Lomljenje desk pa je povzročilo ropot, s čimer je bil opozorjen na vlomilca pes čuvaj, ki je jel silovito lajati. Lajajoči pes je priklical na dvorišče domače ljudi, ki jih je pa svedrovec še pravočasno opazil in pobegnil. Pred odprtino je Slovše pozneje našel ročno svetilko, s katero si je hotel svedrovec posvetiti pot do mesa in drugih dobrot, nahajajočih se v podstrešju.

u— **Mast je kradla.** Brezposelna služkinja Betka Ž. se je spomnila, da je svoječasno gospodinjila na Tržaški cesti gospodu, ki je imel vedno dobro založeno klet z raznimi jestvinami. Ker je bila v zadregi, se je odločila, da zleze v klet svojega bivšega delodajalca in mu odnese kar se odnesti da. Plen pa je bil malenkosten, kajti našla je le posodo z 2 kg masti, ki jo je skrila nekam na vrt v grmovje. Tamkaj so zjutraj našli njo in mast. Ukradena mast se je preselila kmalu nazaj v klet Betka pa v zapor.

u— **Kopališče v hotelu «Slon»** ostane od pondeljka nadalje do preklica zaprto. 638

u— **Planinci in izletniki k Sv. Katarini pri Medvodah** se opozarjajo, da bo na »Vrabčih«, 5 minut pod cerkvijo ob poti na Grmado odprl v nedeljo, 1. maja domačin Anton Dobnikar zopet prejšnjo, popolnoma preurejeno gostilno. Gostom se bo postreglo po zmernih cenah z najboljšimi gorkimi in mrzlimi jedili in z izborno pijačo (tudi brezalkoholno). 637

u— **Malinovec** in 9 vrst najboljših sokov nudi «Brezalkoholna produkcija», Ljubljana, Poljanski nasip 10-b. 640

u— **Zoper mole** najboljše sredstvo Tarmol. Dobi se v vseh lekarnah in drogerijah, proizvajalec Chemotechna, Mestni trg 10. 143

u— **Redni občni zbor Kluba trg. akademikov** se vrši v nedeljo dne 8. maja ob 9. dopoldne v klubovem lokalu. 636

u— **Angleško sukno** po solidnih cenah pri **Francu Pavlinu, Gradišče 3.** 635

u— **Razglednice,** *umetniške, v eno- in večbarvnem tisku, nudi po reklamni ceni dokler traja zaloga po Din 25 in 30 za 100 komadov tvrdka* **M. Tičar, Ljubljana.** 130

u— **Volno, bombaž** za strojno pletenje in ročna dela dobite po najnižjih cenah pri PRELOGU, Ljubljana, Stari trg 12 in Židovska ulica 4. 93

Preselitveno naznanilo.

Cenj. naročnikom in inserentom **v Mariboru** vljudno naznanjamo, da se naša tamošnja podružnica uprave te dni preseli in da posluje **od ponedeljka, 25. t. m. dalje v novem lokalu**

na Aleksandrovi cesti št. 13

v hiši g. Šoštariča. **„JUTRO“.**

Iz Maribora

a— **Pastirski list zoper napredno časopisje** pripravlja tudi mariborski g. škof, kakor je razvidno iz zadnje številke njegovega uradnega lista «Oglasnik lavantinske škofije». Na neki dekanijski konferenci je bil namreč stavljen predlog, «naj bi poseben pastirski list o brezverskem tisku čimpreje priskočil na pomoč dušnim pastirjem v boju zoper slabo časopisje», ter je ta predlog rešen z obljubo, da se bo izraženi prošnji prilično ustreglo. Vidi se, da se bližajo volitve!

a— **V ponedeljek, dne 25. aprila** se vrši v tajništvu SDS, Cankarjeva ulica 1, seja celotnega, torej ožjega in širšega odbora Gospodarskega in političnega društva za I. in IV. okraj. Ker je na dnevnem redu važna zadeva, so odborniki naprošeni, da se polnoštevilno udeleže te seje. — Tajnik.

a— **Program današnjega parkkoncerta vojaške godbe.** 1. Obruča: Masarikove župe, marš; 2. Vallace: Maritana, uvertura; 3. Nedbal: Kavalir valček iz operete «Poljska kri»; 4. Čajkovski: Fantazija iz opere «Evgenij Onjegin; 5. Remec: Zagorski glasi, potpuri; 6. Desornes: Boulanger, marš.

a— **Autobus promet.** Ob nedeljah in praznikih vozi sedaj redno vsak popoldan mestni avtobus iz Maribora v Ruše. Odhod iz Maribora gl. kolodvor ob 14.50, prihod Ruše 15.30, vmesna postajališča Studenci, Limbuš, Bistrica. Odhod iz Ruš ob 17. Proga Maribor—Selnica se podaljša do Fale (gostilna Šturm) in prihaja avtobus na Falo ob 7.45, popoldan ob 13.45 in 19.45. Odhod iz Fale (Šturm) ob 7.47 popoldan ob 13.47 in 20.17.

a— **Magdalenski park bo koncem meseca dovršen.** Prosimo občinstvo, da ne kvari nasadov in zlasti ne pusti tekati otrok po zasejanih livadah, ker s tem pokvari poganjajočo travo. Za deco je otroško igrišče na razpolago, tam se lahko poljubno gibljejo in igra. Upoštevajte trud in ogromne stroške, ki smo jih imeli, da ustvarimo nekaj lepega in ne kvarite izvršenega dela. Ako se naša prošnja ne bo upoštevala, bomo primorani poseči po najstrožjih sredstvih, da očuvamo park pred poškodbami. — Olepševalno društvo za magdalensko predmestje

a— **Specijalist za ženske bolezni** in porodništvo med. univ. dr. Fran Toplak se je vrnil iz inozemstva in zopet redno ordinira Maribor, Glavni trg 18, od 10.—12. in od 14.—16 ure. 611

a— **Čuden obisk.** Včeraj je posetil ravnatelj cirkusa Rebernigg, ki se mudi prav te dni v Mariboru, našo mariborsko upravo. S seboj je imel krasnega leva, ki pa na osobje ni napravil baš prijetnega vtisa. Lev je bil sicer miren in prijazen, a se ga je skušalo čimhitreje odpraviti. Cirkus ostane nekaj dni v Mariboru, kjer bo prirejal predstave. Zanimanje zanj je veliko. Opozarjamo na današnji oglas.

a— **Senzacija v Mariboru.** Nekaj odličnih dam se je hotelo prepričati, ali je aparat za trajno kodranje las (aparat je najnovejši švicarski tip) res tako prvovrsten in neprekosljiv, kakor ga opisuje skoraj vse evropsko časopisje. Uspeh je bil popoln. Bujnim kodrom ne škoduje poljubno umivanje glave. Kodri so ostali trajni, česar ni dosegel do sedaj nobeden aparat. V damskih krogih se je ta posebnost seveda hitro raznesla, in ker si hoče vsaka dama večkratno kodranje, tako radi denarja, kakor tudi radi prihranka časa, omejiti na minimum, se ni čuditi, da ima lastnik česalnega salona g. Dobaj v Mariboru, Gosposka ulica 36, ki si je ta aparat nabavil v zadovoljstvo mariborskega ženskega sveta, najživahnejši obisk. Obveščamo o tem ves mariborski ženski svet, ki želi imeti frizuro vedno v lepem trajnem kodranem stanju ter prihraniti denar in omejiti večkratno kodranje. 646

a— **Dovoljujem si** naznanit cenj. občinstvu, da sem prevzela zobotehnični atelje g. Dr. Wiesingerja, Maribor, Gosposka ul. 40, Margareta Schutta, konces. zobotehnica. 644

Iz Celja

e— **Beograjski dijaki v Celju.** V četrtek 28. t. m. se pripelje iz Maribora ob 11.28 skupina 20 beograjskih dijakov v Celje. Tu ostanejo do 29. t. m. Da jim bo bivanje prijetneje, je prevzela dijaška organizacija »Sloga« nalogo, da jim preskrbi brezplačno hrano in stanovanje. Ker so celjski dijaki radi pouka preprečeni sprejeti tovariše na kolodvoru, je naprošeno občinstvo, da se sprejema polnoštevilno udeleži. — Odbor.

e— **Izpremenba posesti.** Kosovo hišo v Prešernovi ulici je kupila družba Sv. Mohorja. Kakor je videti, se bodo nade naših klerikalcev, da pripeljejo v Celje veliko število svojih agitatorjev uresničile. Da bodo s tem prikrajšani naši koroški Slovenci, klerikalcev pač ne briga.

e— **Praznovanje 1. majnika.** Združene razredne socijalistične organizacije bodo letos proslavile 1. majnik v Celju dokaj slavnostno 30 aprila zvečer bo v veliki dvorani Narodnega doma socijalistični kulturni večer z godbo, predavanji in igro. Dopoldne 1. majnika ob desetih bo manifestacijsko zborovanje na Dečkovem trgu, na katerem bo govoril oblastni poslanec g. Petejan in obhod po mestu. Popoldne ob štirih zopet obhod po mestu in velika ljudska veselica na Zelenem travniku.

„YORK"

angleška motorna kolesa 350, 500 in 750 cm³ ELEGATEN model s svetovnoznanim «J A P»-motorjem, konkurenčna cena, PETLETNA GARANCIJA ZA OKVIR, dobavni rok 6 dni samo pri tvrdki

A. Lampret, Ljubljana, Dunajska cesta 22. — Zahtevajte ponudbe. 1000

Gospodarstvo

Gospodarski položaj trgovstva v Sloveniji v l. 1926.

(Tajniško poročilo gosp. Ivana Mohoriča za občni zbor Zveze gremijev v Ptuju.)

Danes 24. t. m. dopoldne se bo vršil v Ptuju občni zbor Zveze trgovskih gremijev in zadrug za Slovenijo. Poročilo, ki ga bo podal na zboru tajnik gosp. Ivan Mohorič, nam nudi prav izčrpno in pregledno sliko položaja našega trgovstva. Zato bomo to zanimivo in poučno poročilo, katerega pričetek prinašamo v današnji številki, objavili po posameznih poglavjih v celoti v naslednjih številkah. Začetek poročila se glasi:

Na poslovni položaj trgovstva v Sloveniji so v preteklem letu posebno vplivale slaba letina in mala zaposlenost industrije, številne redukcije nameščencev in delavstva in s tem zmanjšana kupna zmožnost odjemalcev. Javna bremena so ostala neizpremenjena, režija enaka, dohodek pa se je zaradi zmanjšanega prometa in znatnih poslovnih izgub zmanjšal. To potrjujejo tudi številne statistike za preteklo leto, posebno izkazi o davku na poslovni promet.

Davka na poslovni promet se je v naši državi pobralo v letih 1921., 1922., 1923., 1924., 1925. in v času od 1. januarja do 30. septembra 1926 skupno 839.591.446 Din.

Na posamezne pokrajine se to plačilo razdeli tako-le: **Slovenija** 183.249.876 Din, Dalmacija 29.867.840 Din, Hrvatska in Slavonija 223.288.828 Din, Vojvodina 160.860.409 Din, Bosna in Hercegovina 94.418.222 Din, Srbija in Črna gora 147.906.271 Din.

Sorazmerje med posameznimi pokrajinami gotovo ne odgovarja njihovi gospodarski moči, najmanj pa še gospodarski moči Slovenije, ki je v navedeni dobi plačala skoro 22 % vsega pobranega davka na poslovni promet. Padec poslovnega prometa se jasno zrcali tudi v nazadovanju donosa prometnega davka. Leta 1925. je znesel davek na poslovni promet v Sloveniji 47 milijonov dinarjev, leta 1926. pa 39 milijonov dinarjev. Iz tega se vidi, da je poslovni promet nazadoval za najmanj 800 milijonov dinarjev.

Kako napeta je v Sloveniji gospodarska situacija, dokazuje tudi statistika rubežni:

Tekom vsega leta 1926. je finančna uprava vročila za izterjanje neposrednih davkov 461.438 opozoritvenih položnic in 114.052 opominov, izvršila 29.795 rubeži in prodala premičnine 160 davkoplačevalcem. Vrhu tega je izvršila vknjižbo zastavne pravice na nepremičninah v 394 primerih za okoli 5.5 milijona dinarjev davkov. Število konkurzov v ostalih pokrajinah naše države rapidno narašča in stopa vprašanje revizije konkurznega postopka in izvenkonkurzne poravnave vedno bolj v ospredje.

Po 20mesečni stabilizaciji dinarja opažamo na našem indeksu «Privrednega Pregleda» zopet naraščanje napram lanskemu letu (izven oklepajev številke za februar 1927: v oklepajih prve številke za februar 1926, druge za avgust 1926): poljski pridelki 1687 (1377, 1466), živina in živinski produkti 1574 (1548, 1371), sadje in zelenjava 1180 (1538, 1050), gradivo 1938 (1751, 1800), kolonijalno blago 1298 (1366, 1330), industrijski izdelki 1553 (1556, 1443).

Te številke govore dovolj jasno, da gospodarske krize še nismo prebrodili.

Zakon o pobijanju draginje, po katerem je bilo v preteklem letu v Sloveniji kaznovanih 120 oseb, povečini radi neoznačbe cen, na tem naravnem procesu tvorbe cen ne more ničesar spremeniti.

1. Položaj trgovstva v Sloveniji

Za presojo poslovnega položaja trgovstva v Sloveniji je važno številčno razmerje gostote prebivalstva in trgovinskih obratov po posameznih gremijalnih okoliših. Tako pripada v okraju (prve številke pomenijo število prebivalcev, druge število trgovinskih obratov, tretje od teh število trgovin z mešanim blagom):

Ljubljana, mesto	56.464	1406	147
Ljubljana, okol.	67.398	777	194
Radovljica	32.712	486	124
Kranj	54.943	858	212
Kamnik	35.297	471	63
Litija	37.506	100	93
Ribnica	24.531	380	60
Novo mesto	50.415	390	98
Kočevje	19.784	176	69
Logatec	28.007	391	104
Krško	51.659	297	94
Brežice	32.901	274	82
Laško	32.045	334	102
Celje, mesto	7.754	247	33
Celje, okolica	59.510	818	222
Maribor, mesto	30.739	503	95
Maribor, okolica	60.416	430	117
Ptuj, mesto	4.449	165	32
Ptuj, okolica	50.488	350	73
Slovenigradec	27.204	493	122
Slov. Bistrica	18.728	154	59
Ormož	17.683	220	38
Konjice	20.262	189	44
Ljutomer	34.020	227	92
Sv. Lenart	16.895	116	32
Dol. Lendava	38.346	401	66
Murska Sobota	53.676	527	109

Iz gornje sestave se vidi, da pride v Celju na 31. v Ljubljani na 40 prebivalcev po en trgovski obrat, dočim pride v litijskem okraju komaj na 375 prebivalcev ena trgovina. V resnici je tudi v tem okraju razmerje manj ugodno, ker poslujejo v rudniških revirjih in industrijskih krajih poleg trgovin še velika konzumarska podjetja. Ta statistika dokazuje, kakor omenjamo, da so vsi okraji v Sloveniji s trgovinskimi obrati skoro saturirani, posebno, ako upoštevamo, da poleg navedenih trgovinskih obratov tudi po deželi posluje še 88 konzumnih in kmetijskih ter 124 gospodarskih zadrug z okroglo 100 podružnicami v vseh večjih konzumnih centrih, nadalje nabavljalne zadruge državnih nameščencev, gospodarska poslovalnica za železnice, ki razteza svoj delokrog preko celega omrežja Slovenije. Zadružna trgovska podjetja in poslovalnice železničarjev imajo, dasi po številu v primeri s trgovinskimi obrati neznatna, izredno velik blagovni promet. Mnogobrojne so pritožbe, da prekoračajo svoj delokrog. Povprečno pripade po en trgovinski obrat na 110 prebivalcev, v katero število so vračunani tudi otroci in ostale pridobitne neaktivne osebe.

Tedenski borzni pregled

Krepek dvig italijanske lire.

Zagreb, 23. aprila.

Na **deviznem tržišču** je bil po praznikih promet živahnejši. Dnevni promet je v pričetku tedna znašal 8—10 milijonov Din. Deviza Italija je v preteklem tednu mednarodno občutno napredovala. Danes je v Curihu dosegla rekordni tečaj 27.65, v zagrebškem svobodnem prometu pa je **prekoračila 300 Din;** tekom zadnjih 4 dni se je mednarodno dvignila za 6.5 %. Kot vzrok ponovnemu dvigu se navaja zmanjšanje italijanskega obtoka bankovcev, ki je od februarja napredoval za 114 milijonov na 19.438 milijonov lir. To nazadovanje obtoka pa je v resnici malenkostno (0.5 %), zato se z druge strani pravilneje naglaša, da je zadnji dvig povzročil velik dotok deviz na račun inozemskih posojil italijanske industrije.

Na **tržišču efektov** ni bilo večjih izprememb. Od industrijskih papirjev se je edino Slavonija trgovala živahnejše; njen kurz je tekom tedna nazadoval od 29 na 20. Nekaj zaključkov je bilo tudi v delnicah Trboveljske premogokopne družbe, katerih tečaj se je dvignil na 505 — 510.

Zanimanje za državne papirje je oslabelo, kar se opaža vsako leto za časa mrtve sezije. Vojna škoda je nekoliko nazadovala; trgovala se je po 338.5. Ravno tako je bila tendenca v ostalih državnih papirjih mlačnejša. Investicijsko se je trgovalo po 85.50, agrarne obveznice pa so se nudile po 54.50.

V **današnjem svobodnem prometu** se je Vojna škoda nenadoma učvrstila. Medtem ko se je na včerajšnji borzi nudila še po 338.75 do 339, se je danes iskala po kurzu 339. Razen devize na Italijo, ki je krepko porasla, so drugi tečaji ostali v glavnem nespremenjeni.

Ljubljanski trg

Položaj na ljubljanskem trgu je ostal minuli teden v glavnem brez sprememb. Včeraj je bilo zopet izredno mnogo krompirja na trgu, in sicer okrog 60 velikih vozov. Spričo te velike ponudbe cene krompirju popuščajo, tako da se kg prodaja po 1.25—1.50 Din na debelo. Obilo je na trgu zelenjave, ki enako pokazuje tendenco popuščanja cen. Jabolk prihaja na trg že prav malo, vendar so jim cene nespremenjene na 8 do 12 Din za kg. Enako so ostale nespremenjene cene ostalim živilom.

= **Konkurz** je razglašen o imovini »Mexidec«, mednarodne eksportne in importne družbe z o. z. v Ljubljani. Prvi zbor upnikov pri deželnem sodišču v Ljubljani 29. t. m. ob 10. Oglasitveni rok do 31. maja t. l. Ugotovitveni narok 10. junija t. l. ob 10. — Odpravljen je konkurz Karoline Dolenčeve, ker se je sklenila prisilna poravnava.

= **Redni občni zbor** bo imela Vzajemna zavarovalnica v Ljubljani 27. maja t. l. ob pol 16. v poslovnih prostorih v Ljubljani (Dunajska 17) z običajnim dnevnim redom.

Mariborski trg

Na včerajšnji trg so pripeljali slaninarji na 23 vozovih 50 komadov zaklanih svinj, ki so jih prodajali po 15—27.50 Din za kg na debelo. Krompirja je bilo na trgu 48 vozov po 1.50—2 Din kg.

Ostale cene: **Perotnina:** kokoši 30—50, piščanci 17.50—25, gosi 100 Din komad. **Kozliči** (20 komadov): 50—110 komad. **Zelenjava in podobno:** Karfijola 5—12 Din komad, česen 12—16, čebula 5—6, kislo zelje 4, kisla repa 2, glavnata solata 10, grah v stročju 12 Din kg. **Sadje:** jabolka 6—14 Din kg. **Mlečni proizvodi:** mleko 3, smetana 12—16 Din liter, surovo maslo 46—50, čajno 50—65, kuhano 50 Din kg. **Jajca** 0.75—1 Din komad. **Med:** 30—40 Din kg.

Nadalje so pripeljali kmetje 20 vozov sena, 6 otave, 10 slame in 4 škopov. Spričo obilnega dovoza so cene malo popustile. Cene: seno 75—80, otava 75—85, slama 30—45 Din za 100 kg, škopi 1.25—1.50 Din za komad.

= **Važen sporazum v trgovini s papirjem.** Producenti in veletrgovci papirja, papirnih izdelkov in pisalnih potrebščin so sporočili svojim odjemalcem v območju Udruženja trgovcev v Hrvatski in Slavoniji, da so v interesu trgovskega stanu sklenili sporazum, po katerem so se zavezali prijaviti omenjenemu udruženju vsakega odjemalca, ki v gotovem roku ne bi poravnal svojih obveznosti. Udruženje pa bo vsako prijavo sporočilo vsem producentom in veletrgovcem, ki so sklenili ta sporazum. Dokler prijavljena tvrdka ne bo poravnala svojih obveznosti, ji bo onemogočena nadaljna dobava blaga. Sporazum je podpisalo 18 tuzemskih in inozemskih veletrgovcev in producentov.

= **Priprave našega narodnega odbora za Kongres Mednarodne trgovske zbornice.** V prostorih beograjske Industrijske zbornice se je te dni vršila prva seja našega narodnega odbora Mednarodne trgovske zbornice. Razpravljalo se je o pripravah za Kongres Mednarodne trgovske zbornice, ki se bo vršil koncem maja v Stockholmu. Odbor je sklenil izdati posebno brošuro, tiskano v angleškem, francoskem in nemškem jeziku, ki bo obravnavala vse naše gospodarske panoge, našo zunanjo trgovino, stanje valute, državnih financ, prometa itd. Brošura, na kateri bodo sodelovale vse naše gospodarske organizacije, bo razdeljena vsem delegatom Kongresa. — Za predstavnika našega odbora v upravi Mednarodne trgovske zbornice je bil izvoljen g. Vasa U. Jovanović, za tajnika našega odbora pa g. dr. Stevan Popović, tajnik beograjske Industrijske zbornice.

= **Lesni trg.** V zadnjem času smo izvozili v Italijo precejšnje množine gradbenega lesa, čeprav se je v zvezi z nejasno situacijo glede obsega letošnje gradbene delavnosti pojavila nekam mlačna tendenca v cenah. V splošnem je lesna industrija z naročili zadostno preskrbljena. Večina podjetij obratuje s polno kapaciteto. Ponovni dvig lire je s strani Italije povzročil večje zanimanje za naš les. — Rumunska lesna industrija je zaradi zadnjega dviga leja prišla v skrajno težko situacijo. Predsednik sindikata lesnih trgovcev v Galacu je izjavil, da je situacija rumunskega lesnega trga brezupna. Jugoslavija, Češkoslovaška in Poljska oferirajo v inozemstvu po tako nizkih cenah, da je rumunski izvoz nemogoč. Številne velike tvrdke so zaradi neugodnih izgledov sklenile likvidacijo.

= **Problem komercijalizacije naših železnic.** Sarajevska železniška direkcija je izdelala predlog za komercijalizacijo naših železnic. Obširni elaborat dokazuje, da ni mogoče upravljati naše železnice po zakonu o državnem računovodstvu, zato je potrebno, da se uvede popolni trgovinski princip, posebno glede knjigovodstva. V elaboratu se posebno poudarja ogromna škoda, katero trpijo železnice in privatniki zaradi dosedanjega birokratičnega vodstva.

= **Iz obrtne banke SHS.** Za nadzorni odbor Obrtne banke SHS je finančni minister s strani države odredil naslednja dva člana: načelnika ministrstva trgovine in industrije Milivoja Savčića in glavnega inšpektorja Državne hipotekarne banke v Beogradu Mihajla Cocića. Za komisarja pri banki je imenovan inšpektor ministrstva trgovine in industrije Milutin Lazarević.

= **Vpisi v trgovinski register.** Vpisale so se nastopne tvrdke: Franc Purkart, družba z o. z., trgovina z mešanim blagom v Bevškem pri Sv. Urhu; Banka Hauptman & Ko., družba z o. z. v Ljubljani; »Mirnac«, gozdna produkcijska družba z o. z. v Ljubljani; E. Peric & Ko., družba z o. z., trgovina z lesom, raznimi deželnimi pridelki in industrijskimi izdelki v Ljubljani; Export Komanditna družba za mednarodne transporte z jamstvom g. Sabine Suša na Rakeku.

Borze

CURIH. Beograd 9.13, Berlin 123.25, New York 520, London 25.255, Pariz 20.37, Milan 27.65, Praga 15.40, Budimpešta 90.70, Bukarešta 3.35, Sofija 3.75, Dunaj 73.0925.

TRST. Devize: Beograd 32.90 — 33.40, Dunaj 260 — 270, Praga 55.50 — 56, Pariz 73.75 — 74.25, London 91.15 — 91.65, New York 18.75 — 18.85, Curih 360 — 364, Budimpešta 330 — 330, Bukarešta 12 — 12.50; valute: dinarji 33 — 34, dolarji 18.40 do 18.80.

DUNAJ. Devize: 12.45 in sedem osmink do 12.49 in sedem osmink, Berlin 168.21 do 168.71, Budimpešta 123.69 — 123.99, Bukarešta 4.5725 — 4.5925, London 34.46 — 34.56, Milan 37.7750 — 37.8750, Newyork 790.50 do 812, Pariz 27.78 — 27.88, Praga 21.01—21.09, Sofija 5.11 in ena šestnajstinka do 5.15 in ena šestnajstinka, Varšava 79.25 — 79.75, Curih 136.43 — 136.93; valute: dinarji 12.44 in pet osmink do 12.50 in pet osmink, dolarji 707.30 — 711.30.

Deviza Beograd na ostalih borzah: v Pragi 59.24, v Berlinu 7.4.

Za dober denar

zahtevaj tudi dobro blago kakao »Van Kašter«.

Javna zahvala

Podpisani se najiskreneje zahvaljujem vsem za ves požrtvovalni trud pri gašenju pogorelega mi hleva in kozolca na mojem posestvu v Moženiku. Prav posebno pa se zahvaljujem še vsem bližnjim sosedom gg. orožnikom, njihovemu vodji g. poročniku, gasilskemu društvu Zagorje pod vodstvom g. Hočevarja, in vsem gasilcem iz Litije pod vodstvom g. Koprivnikarja. 634

IVAN ROTAR, LITIJA.

Naznanilo

Vsem cenj. odjemalcem naznanjam, da bo tvrdka R. Andretto pod tem imenom obstojala tudi še naprej. Zahvaljujem se ji za zaupanje in jih prosim, da mi isto izkazujejo tudi na naprej ter se bom potrudila, vse cenj. odjemalce kar najbolje postreči. 633

Z odličnim spoštovanjem

WALLY ANDRETTO.

Delovanje

soli sv. Roka za kopeli nog

prvi dan — četrti dan

Raztopimo li manjšo količino soli Sv. Roka za noge v topli vodi, dobimo vodo, nasičeno z oksigenom, ki izredno ublažujoče deluje na bolno nogo ter ustavlja boli, povzročene s pritiskom čevljev. Leči tudi najtrdovratnejše ozebline ter trganje, povzročeno z ozeblino ter vsako rano na nogi. Po daljšem mehčanju postanejo kurje oči in trda koža tako mehki, da se morejo odstraniti brez noža in britve. Docela je sigurno, da sol sv. Roka tudi nazapuščenejše noge popolnoma v red postavlja. Tesni, četudi novi čevlji, postanejo tako udobni, kakor da ste jih več let nosili. Morete hoditi kolikor Vas je volja, morete cele ure stati na enem mestu, ne da občutite tudi najmanjšo bol ali utrujenost. Veliki zavitek soli sv. Roka za kopeli nog stane Din 16.— Dobiva se v vsaki lekarni. — Ako ga tam ne dobite, obrnite se na:

Glavno zastopstvo za SHS:

Nada drogerija Kolar i Gabrić,

Subotica, Strossmayerova ul. 2. Tel. 637.

ili na

drogeriju «SANITAS», Ljubljana, depot za Sloveniju.

Pohištvo

elegantno — prvovrstno iz tovarne pohištva

A. Amann, Tržič

zaloga 144 a

Ljubljana, Dvorni trg 1.

Priporoča se

delikatesna trgovina

na Aleksandrovi c. 31, v bližini kolodvora.

Velika izbira vedno svežega delikatesnega blaga ter vedno svežega peciva od prvovrstne tvornice V. Bizjak in drug, Rogaška Slatina. Na drobno in debelo **po originalnih tvorniških cenah.**

istotako se priporoča

zajutrkovalnica in vinarna

s pristnimi domačimi in dalmatinskimi vini ter prvovrstnim odprtim pivom iz Maribora.

Z odličnim spoštovanjem

Franc Kurinčič - Maribor.

LOKOMOBILE 177

MOTORJI DIESELOVI in na sesani plin

JARMENIKI PINI & KAY kompletne žage

Povoljni plačilni pogoji

Braća Fischer d. d.

Zagreb, Pantovčak 1b.

Vremensko poročilo

Meteorološki zavod v Ljubljani 23. aprila 1927. Višina barometra 308.8 m

Kraj opazovanja	Čas	Barom.	Temper.	Rel. vlaga v %	Smer vetra in brzina v metrih	Oblačno 0—10	Padavine: Vrsta	Padavine: v mm do 7. ure
Ljubljana (dvorec)	7.	763·4	11·2	84	NE 1	10		
	8.	763·0	15·0	75	E 2	3		
	14.	758·5	20·4	47	SW 6	7		
	21.	757·8	14·8	66	SW 2	10		
Maribor		760·2	15·0	61	SW 5	0		
Zagreb		761·5	16·0	53	WSW 4	1		
Beograd	8.	762·0	19·0	59	SE 4	0		
Sarajevo		763·2	16·0	51	E 2	1		
Skoplje		765·9	15·0	63	mirno	2		
Dubrovnik		766·2	13·0	74	E 1	0		
Split	7	765·3	14·0	78	SSE 1	0		
Praha		75··8	16·0	—	SE 8	1		

Solnce vzhaja ob 5.3, zahaja ob 18.54, luna vzhaja ob 0.59, zahaja ob 8.30.

Najvišja temperatura danes v Ljubljani 20.9 C, najnižja 11.2 C.

Vreme se je nad Evropo v poslednji dobi popolnoma spremenilo. Najvažnejše je, da je silni mraz nad Rusijo naposled vendarle izginil. Sedaj je zavladala tudi nad širokimi ruskimi ravninami višja temperatura in tudi tam se je pričela pomlad.

S tem, da je izginil iznad Rusije mrzli zrak, ki se je trdovratno držal na svojem mestu letos izredno dolgo, je izginila ona ovira, ki je preprečevala atlantskim depresijam prosto pot proti vzhodu. Odtlej je postala severna Evropa zopet torišče za sprehode velikim zračnim vrtincem, ki se podijo, kakor je to običajno za Evropo, drug za drugim od Islandije proti severnemu Uralu in ob sibirski obali dalje okrog zemlje, povzročujoč na svojem potu vsakovrstne vremenske neprilike, nalive ali meteže, vihar in nevihte, zdaj nenadno visoko toploto, ako potegnejo z juga segrete zračne plasti, zdaj nenaden mraz, ako zajame vrtinec s svojo zadnjo stranjo mrzli zrak od severa.

Vse to smo doživeli v zadnjem tednu, ko so potovale preko Evrope kar tri velike depresije. Za praznike smo dobili poplavo mrzlega zraka, ki ga je zagnala odhajajoča depresija v zadnji strani svojega vrtinca daleč na jug; tekom velikega petka in sobote je drl mrzli zrak, prihajajoč s Severnega Ledenega morja, ob Skandinaviji na jug; tekom sobote je preplavil Nemčijo in Poljsko in je v ovinku okrog Alp v noči od sobote na nedeljo dospel do Jadranskega morja. Burja je divjala čez Jadran in je nastopila v siloviti obliki tudi na italijanski obali; mrzel naval je prodrl tudi preko Italije na Tirensko morje in celo v bližino Severne Afrike. Šele v torek je bil ta mrzli val, kakor se imenuje pojav v meteorologiji, pomiril; napravil je dovolj dolgo pot s Severnega Ledenega morja do afriške obale in povzročil obilo vremenskih anomalij, viharjev, snežnih metežev itd.

Sredi tedna se je nad južno polovico Evrope ustanovil visok zračni tlak, ki je imel za posledico pomirjenje vremena. Nova velika depresija, ki je potovala daleč tam čez severno Skandinavijo, nas ni dosegla; njen vpliv je šel samo do srednje Evrope.

Koncem tedna se razpreza čez nas nova depresija, ki je bila še v petek zjutraj s svojim središčem med Islandijo in Škotsko; južnozapadni veter je zagnal čez zapadno in srednjo Evropo močno segreti zrak s Sredozemskega morja in nas takorekoč preko noči postavil v pravo pomlad, ki smo morali nanjo letos tako dolgo čakati. Sevda pa smo se s tem približali tudi deževnemu pasu depresije.

Dunajska vremenska napoved za nedeljo: Južne Alpe: Izpremenljivo, oblačno, hladneje.

Tržaška vremenska napoved za nedeljo: Lahni vetrovi z raznih strani, nebo izpremenljivo; temperatura od 13 do 19 stopinj; morje nekoliko razburkano.

KLOBUKE, PERILO 4447

najnovejši vzorci, obleke, čevlji, nogavice, kravate, dežniki itd. po najsolidnejših cenah pri tvrdki

JAKOB LAH, Maribor, samo Glavni trg 2.

Iz življenja in sveta

Mamutove kosti na Madžarskem

Blizu Kelenfölda na Madžarskem so delavci popravljali železniško progo. Kopali so pod 30 m visokim hribom Petri in so nenadoma naleteli na kosti, ki so jih iznenadile zlasti po svoji velikosti. Delovodja je o najdbi obvestil antropološki zavod v Budimpešti, ki je poslal na lice mesta več izvedencev in ti so ugotovili, da izvirajo izkopane kosti od mamuta, in sicer od več živali, ki so živele v prazgodovinski dobi.

Mamuti so morali poginiti ob času kake velike katastrofe. Ker so se v bližini ostankov mamutovih kosti našle tudi okamenele morske školjke, domnevajo starinoslovci, da je v davnih časih segalo do Kelenfölda morje. Antropološki zavod je sklenil nadaljevati raziskovanja in postopa pri kopanju zelo previdno, ker kosti razpadajo že ob najmanjšem dotiku.

Eckenerjevi letalski načrti

Ravnatelj tvornice nemških Zeppelinov v Friedrichshafnu se nahaja trenutno v Madridu, kjer se pogaja s špansko vlado glede ureditve zračnega prometa med Nemčijo, Španijo in Južno Ameriko. Za Veliko noč je dr. Eckener povabil k sebi časnikarje, katerim je razložil svoje bodoče načrte. Dejal je:

Moj namen je, zvezati zemljo potom zrakoplovov z dveh strani. Ena črta naj bi šla skozi Španijo v Južno Ameriko, druga skozi Nemčijo, Poljsko, evropsko in azijsko Rusijo čez Tihi ocean v Severno Ameriko. Polete iz Španije v Južno Ameriko bi oskrboval Zeppelin, ki se pravkar gradi v Friedrichshafnu ter ima nad tisoč kubičnih metrov vsebine. Ta zračna ladja bo lahko prevažala na krovu 40 ljudi in 100 tisoč kg pošte. Ustavljala bi se redoma v Argentiniji. Poletne poskuse bo izvršil dr. Eckener sam, ki bo preplul z Zeppelinom kontinente in morja.

Najinteresantnejša točka v Eckenerjevem programu je nedvomno polet čez severni tečaj in polet v Kanado in Kalifornijo. Eckener namerava to progo tako urediti, da bo odmor letala na cilju trajal kvečjemu šest ur. Zračna pot pojde iz Friedrichshafna čez Vladivostok v Vancouver na kanadskem ozemlju.

Komandant Byrd,

eden izmed najresnejših kokurentov za prelet Atlantskega oceana, se je zadnjič, kakor smo poročali, pri preskušanju svojega aparata ponesrečil.

Verska gorečnost, ki prinaša smrt

Iz Alahabada poročajo o strašni nesreči, ki se je pripetila v Hardvarju, znani božji poti Hindustancev. Verniki imajo navado, da vsako leto na spomlad pritisnejo v ta kraj in se kopljejo v vodi, ki se steka v ondotno sveto jezero. Letos je bil naval romarjev posebno velik. Pred templjem so se gnetle množice in prerivanje je bilo tolikšno, da se je pod romarji udrl neki mostič. Ljudstvo, ki je pritiskalo od zadaj, ni vedelo, kaj se je zgodilo in se je fanatično vrglo naprej. Na stotine ljudi je popadalo v sveto jezero, kjer so utonili. Iz jezera so potegnili doslej 35 mrtvecev, dvajset moških in petnajst žensk.

Policijske oblasti v Hardvarju se boje novih nesreč, kajti število romarjev neprestano narašča. Nad tri milijone ljudi se je zbralo in tabori v okolici tega kraja. Vernikov ni mogoče brzdati in apelirati na njihovo uvidevnost, ker so tako prožeti od fanatizma, da hočejo za vsako ceno k vodi. Poleg tega prihaja med posameznimi verskimi sektami do neprestanih spopadov. Procesije se vrše pod strogo policijsko kontrolo.

Posebnost romanja v Hardvar obstoji v tem, da mora vsak romar sedemkrat plavati mimo templja, ki stoji na otoku sredi svetega jezera. Kdor stori to, so mu vsi grehi odpuščeni. Hindustanske svečanosti dosežejo višek v drugi polovici aprila, ko planejo v vodo duhovniki, menihi in asketi in se začne med njimi tekmovanje, kdo pride prvi na cilj. Ker je tudi ob teh tekmah doslej prišlo vedno do kakih incidentov, je angleška vlada dala zgraditi mostič, ki naj bi odpomogel gnječi in reguliral naval, toda baš ta mostič je letos povzročil veliko paniko in zmedo in zahteval toliko človeških žrtev.

Pokrijte svilo pri likanju s tenko krpo!

Ali ste že kdaj pomislili, zakaj se svila pri pranju mnogo bolj kvari kakor pri nošenju? — Običajno ribanje pri pranju je za svilo škodljivo, ker se ista pri tem dere in trga. Namiljenje s trdim milom škodi nežnim svilenim nitim. — Lux je za pranje svile najprimernejše sredstvo, z njim je prihranjeno vsako ribanje in ni škodljiv, kakor ni škodljiva čista voda.

Perite svilo na sledeči način:

Napravite iz čistih milnatih lističev Luxa v vroči vodi gosto peno, kateri prilivajte vodo, dokler ne postane mlačna. V to raztopino vložite predmet, katerega hočete čistiti in stiskajte v istega peno spretno in temeljito. Vendar ne ribajte in ne ožemajte nikdar. Očiščeni predmet izperite dobro v mlačni vodi, iztisnite istega dobro in zavijte ga v čisto krpo. Ko je skoro suh, likajte ga s toplim (nikdar pa vročim) likalnikom. Pri likanju pokrijte pravo stran svile s tenko krpo, da ohranite nje sijaj.

LUX

Ameriški afront proti dobičkanosni morali

Po Chaplinovem zakonskem škandalu se je pojavila v Ameriki močna struja proti ženskemu spolu, ki sramoti in izziva moža na tako podel način kot je to storila Lita Greyeva. Pobuda za to značilno gibanje je izšla iz sodniških krogov, kjer se je našlo nekaj pogumnih mož, ki so vzeli boj proti tradiciji in slabim razvadam v zaščito.

Stvar se je začela s tem, da je neki sodnik, ki je razvedel dva zakonca, določil, da ločenki ne gre pravica do gmotne odškodnine. Ločenka je namreč sama zelo premožna ženska. Sodnik, zvita buča, je zato šel še dalje in odredil, da mora ona plačevati vzdrževalnino svojemu možu. Ločenki seveda razsodba ni teknila, a morala jo je vseeno sprejeti, kajti pravica je pravica in se ji ne moreš postaviti po robu.

Nič boljše se ni godilo 18-letni damici Peuches, ki je omrežila bogatega milijonarja Browninga in ga prisilila, da jo je vzel za ženo. Peuches je zahtevala ločitev in milijonsko odškodnino. V prvo je sodišče privolilo, zahtevo po drugi je odločno zavrnilo. Ko se je Peuches nato hotela pokazati na platnu, ji je cenzura zabranila celo nastopanje v filmu in pozneje pa v varijeteju. Obe ti dve pravdi sta učinkovali v Ameriki senzacijonalno, ker izgleda, da ondotni sodniki niso voljni trpeti ženske muhavosti, za katero bi morali trpeti denarno škodo ločeni zakonski možje.

Salomonska razsodba

Brzovlak Marseille-Pariz je dirjal z velikansko naglico. Vagoni so bili polni, kupeji vseh razredov natrpani. Povsod je vladala stiska in gnječa. Ljudje so godrnjali, ker so morali stati celo na hodnikih.

V kupeju I. razreda sta si sedela nasproti dva meščana. Oba sta bila namenjena v Pariz. Prvi je bil poslanec v parlamentu, drugi senator. Oba sta bila videti nejevoljna. Čakala sta na sprevodnika, da se mu pritožita radi neudobnosti, kateri sta bila izpostavljena in oba sta se merila z nekam neprijaznimi pogledi. K sreči je sedel v oddelku še tretji gospod, ki ni bil ne poslanec, ne senator in sploh ne politik in je motril zadevščino bolj s humorističnega vidika.

Pojavil se je kondukter. «Gospod sprevodnik», ga je nagovoril poslanec ter mu predložil poslansko izkaznico, «mene zebe. Gospod, ki mi sedi nasproti, noče zapreti vrat; in če jih ne zapre, mi grozi nevarnost, da dobim pljučnico!»

Zdaj se je oglasil poslančev vis-a-vis: «Hvala Bogu, da ste prišli gospod revizor! Jaz sem, kakor vidite po legitimaciji, senator in sem precej obilen. Težko diham, ker me tlači naduha. Bojim se zadušiti in zato prosim, da ostanejo vrata odprta. Imam nujno delo v senatu in se peljem naravnost k seji.»

Sprevodnik je prišel v veliko zadrego. Odločiti se ni mogel ne za poslanca ne za senatorja, kajti če bi ukrenil nekaj zoper enega ali drugega, bi se nezadovoljni pritožil. Tu mu je priskočil na pomoč tretji potnik. «Res je težek vaš položaj, gospod!» je dejal. «Toda saj lahko storite tako, da bo obema gospodoma prav. Pustite vrata odprta, da bo g. poslanec dobil pljučnico in umrl, kakor se je sam izrazil; potem zaprite vrata, da se bo gospod senator zadušil, in mi bomo lahko mirno spali celo pot do Pariza.»

Za katero izmed predlaganih alternativ se je odločil sprevodnik poročilo molči. Verjetno pa je, da sta i poslanec i senator izstopila v Parizu živa in zdrava.

Vojvoda Yorški na Novi Zelandiji

Sin angleškega kralja pomaga vleči ujetega soma v čoln.

Zaščita žene

Berlinski policijski prezident je izdal odredbo, ki je povzročila veliko krika. Stražniki so dobili povelje, naj branijo ženske pred nagajivimi spremljevalci. Nesmrtni stavek: »Gospodična, dovolite, da vam ponudim spremstvo« je zdaj vreden na policiji 50 mark (750 Din) globe ali 3 dni zapora. Toda kje je nedopustna meja? Ali sme tujec vprašati služkinjo ali gospodinjo za hišo, katero išče? Prezidentova okrožnica se glasi: »Zločin zoper naredbo se ugotovi v primeru, da trdovratno sledi moški nepoznani dostojni ženski, jo nagovori in spremlja kljub njeni odklonitvi.« Stražnik naj sklepa o zločinu »po obleki in zunanjosti zasledovane, po njeni hoji in kretnjah«.

Seveda nastajajo radi tega nesoglasja. Nekatere lepotice še vedno tožijo, da je postava premalo stroga. Neko žensko društvo celo zahteva od policije, naj vpošteva angleško navado, po kateri pozdravlja dama vedno prva. Moški, ki pozdravi neznano damo ali ji reče kaj priliznjenega, naj zapade globi in ječi obenem. V Ameriki imajo ženske stražnice prikupljive zunanjosti, katere spretno love poulične Don Juane. V obrambo moških pa je nepričakovano nastopila v listu »Vossische Zeitung« neka znana pisateljica. »Drage sestre!« piše dama. »Povejte ali ne nudite moškim, če tudi nehote, priliko za nadlegovanje? Nobena policijska odredba ne bo spremenila življenja štirimilijonskega mesta! Učite se boksa in japonske borbe jio-jitso, kakor je to običaj v Ameriki. Časi, katere je popisoval Ibsen v »Nori«, so zapadli preteklosti za vedno.«

Japonka Suzuki,

najbogatejša ženska na svetu, ki je s svojim finančnim polomom povzročila padec japonske vlade. Nakopičila si je med vojno ogromno premoženje, s katerim je prepregla ves svet. Vsled neugodne sodobne finančne konjunkture na Japonskem je njen koncern doživel polom in potegnil za seboj v nesrečo vso državo.

Čudna tatvina

Diplomat Olivier Tenuis v Parizu je sklenil lani v decembru postati hišni posestnik. Hotel je kupiti lepo vilo na Avenue Wilson, kjer je stanoval. V to svrho je dvignil v banki za 600.000 frankov vrednostnih papirjev in jih skril v dobro zavarovanem predalu toaletne omare v svoji spalnici. Ključ je skril v blagajno s šifrirano ključavnico. Kljub temu je izginil že drugi dan sveženj državnih obveznic, tretji dan pa nadaljna serija istih papirjev. Četrti dan je zmanjkalo vrednosti za 200.000 frankov. Predal pa je bil vedno nedotaknjen.

Ključ je med tem časom ležal v blagajni. Tenuis je vprašal svojega slugo Francoisa Raumeja, če ve on kaj o stvari, a sluga ni vedel nič in je zatrjeval svojo nedolžnost. Tenuis je poklical policijo. Detektivi so prigovarjali Raumeju, naj vrne ukradene papirje, ker jih ne bo mogel prodati. Lakaj se je zdel policiji sumljiv, ker si je kupil novo obleko, drage cigarete za 120 frankov in je celo posodil par frankov hišnici. Prijeli so ga in izročili sodišču.

Dan pozneje pa je prišel Tenuis do prepričanja, da njegovi papirji sploh niso bili ukradeni. Padli so med steno in omaro, ko je odpiral natlačeno polni predal. To se je moralo ponoviti večkrat, ker so se našli vsi manjkajoči papirji za omaro. Lakaj je kriv nerodnosti le toliko, v kolikor se je zlagal. Trdil je, da je premaknil v spalnici vse pohištvo, v resnici pa je bil prelen, da bi odmaknil omaro. Preiskavo so sedaj ustavili in lakaja izpustili, a mož zahteva 100.000 frankov odškodnine. Tenuis se opravičuje s tem, da se je zmotil nehote. Končno je dobil užaljeni sluga 20.000 frankov za prestani zapor. S tem je zadeve za enkrat konec.

Mis Italia

Signorina Maria Gallo, najlepša Lahinja,

Ponarejene starine

Belgijski tisk je zelo razburjen radi nekega odkritja starinarja Lequaisa. Ta človek je dal kopati teren v Severni Afriki, kjer je naletel na lepo orodje in na vrče s podobo svastike (tkzv. Hackenkreutza, indijskega križca, ki kaže smer premikanja zemlje okoli solnca). Na temelju najdenih izkopnin so nastale cele znanstvene teorije o zvezi med Indijo in Atlantido. Čuli so se tudi dvomi, a Lequaisa je podpiral znani profesor Ruteault, strokovnjak v vprašanju Atlantide. Dobil je za svoje tozadevno delo tudi 120.000 frankov državne podpore.

V družbi z Lequaisom je pričel na novo raziskovanja v okolici Magadora v Maroku, kjer se je nadejal dobiti sledove Platonove Atlantide. Tukaj je naletel Lequais zopet na krasne starine, s katerimi je presenetil bruseljsko akademijo. Poslal ji je namreč fotografije bronastih kipov starih atlantskih kraljev. Končno pa so drugi učenjaki dognali, da je Lequais ponaredil svoje starine in jih zakopal. Prof. Ruteault je priznal v pismu na Akademijo, da je postal »po domišljiji omamljena sleparjeva žrtev«. Škandal je nepopisen, profesor je blamiran, starinar pa pride pred sodišče.

Sreča v nesreči

Lani je umrl v Kaliforniji ruski pokrajinar Ivan Kalmikov, ki je zapustil za en milijon dolarjev vrednosti. Pobegnil je svoj čas pred boljševiki na Vzhod in je po dolgem potovanju postal dvorni slikar siamskega cesarja Čulalikorna. Ta je namreč študiral v Petrogradu in si ohranil mnogo simpatij do Rusov. Kalmikov je veliko zaslužil, dobil tudi dosti daril in si končno napravil lepo zbirko slik, draguljev in brona. L. 1922. je zapustil Kalmikov službo in šel v pokoj v Los Angeles. Svoje zbirke je zapustil ruskim muzejem pod pogojem, da bodo poslane tja šele deset let po njegovi smrti, oziroma »po padcu boljševikov«.

Moskovski listi sedaj poročajo na podlagi zadnjih pisem Kalmikova, da se je umetnik pozneje premislil in naročil, naj se njegova zapuščina izroči takoj prosvetnemu komisarijatu v Moskvi pod pogojem, da ne bodo zbirke razstavljene javnosti prej nego 10 let po njegovi smrti. Vprašanje o veljavnosti ene ali druge oporoke je menda nejasno. Najbolj neprijetno pa je, da se je posrečilo pravnemu zastopniku SSSR v New Yorku Charlesu Rightu dobiti le 5 slik, ki jih cenijo na 8000 dolarjev vrednosti. Te slike so zdaj na poti iz San Franciska v Moskvo. Vprašanje je sedaj, kje se nahajajo ostale umetnine in predvsem kje je ostala 500.000 dolarjev vredna zbirka draguljev, katere je nakupil Kalmikov na Daljnem Vzhodu. Dediči jo seveda iščejo, a bog zna, kaj je prišlo vse vmes.

Davek na ženske klobuke

V angleški spodnji zbornici so imeli nedavno kaj zabaven intermezzo. Polkovnik Applin, član konservativne stranke, je vprašal angleškega zakladnega ministra, zakaj se pri iskanju virov za pokritje državnega proračuna ni spomnil ženskih klobukov in zakaj jih ni obdavčil z 10 odstotki kupne cene. Parlament je bušil v smeh, med katerim je finančni minister razložil, da se je gospod polkovnik zaenkrat prepozno spomnil ženskih klobukov, ker je davek nemogoče uvesti tako sredi sezone. Toda Applin je trdovratno vztrajal na svojem stališču in je krepko agitiral, da kupijo angleške dame vsako leto povprečno 50 milijonov klobukov. Pri tem ogromnem konzumu, bi se davek pač izplačal. Obenem pa bi okrepil moško fronto in potlačil nekoliko žensko kaprico. Z 10 odstotnim davkom na ženske klobuke bi angleški proračun lahko pridobil letno pol drugi milijon funtov šterlingov.

Churchill je poslušal Applinov govor do kraja, potem pa je vstal in z grozo in strahom izjavil, da se takega davka ne upa uvesti, ker bi se mu ženske preveč krvavo osvestile.

Pustolovska vožnja treh mladeničev po Vzhodnem morju

V pristanišču Sassnitzu na polotoku Rügen so se za velikonočne praznike trije mladeniči polastili večjega ribiškega čolna, na katerem so razpeli jadro in odveslali proti Rusiji. Hoteli so se pač nekoliko pozabavati in ker je bilo vreme jasno in lepo, so mislili, da bodo brez težave prišli na cilj. Njihovo veselje pa bi se bilo skoraj spremenilo v žalost in smrt. Na visokem morju jih je zdajci zajel vihar in ribiči, lastniki čolna, ki so jih nekaj časa zasledovali, so se skoro vrnili domov preverjeni, da bodo tatiči itak poplačali pustolovščino s svojim življenjem.

Tri dni in tri noči se je čoln podil po Vzhodnem morju. Veter je napenjal jadra, vesla so se mu upirala, toda valovi so bili neizprosni. Končno se je zlomil jambor in ker je trojici pošel provijant, so jim začele tudi pešati moči. S poslednjim naporom so se izkrcali na najbližnjem kopnu, na otoku Bornholmu, od koder so jih dobri ljudje prepeljali na švedsko obalo pri Istadtu. Vihar jim je čoln razbil na kose in ker so bili brez denarja, so se morali vrniti nazaj v Nemčijo kot kaznjenci pod policijskim nadzorstvom. Tako je ta njihova odisejada vzela tragičen konec.

Vražarstvo v Rusiji

Boj proti verstvu, ki ga vojujejo sovjeti, je pokazal kaj malo všečen rezultat: vražarstvo, ki je bilo v Rusiji že od nekdaj doma, je pognalo še globlje korenine. Tako je zadnjič objavil pop neke vasi v gomelski provinci, da je njegova gospodinja, Oria po imenu, umrla. In čez tri dni je razglasil svojim ovčicam, da je Oria vstala od mrtvih.

Med vsemi vaščani ni bilo niti enega, ki bi te vesti ne bil verjel. In od smrti vstala ženska je začela pripovedovati kmetom, kaj je videla in doživela na onem svetu. Srečala je tamkaj sorodnike in znance svojih sovaščanov. Pritoževali so se ji nad brezverstvom svojih domačih, ki so še ostali pri življenju. Eden teh mrtvecev, je pripovedovala čudodelka, ji je naročil, naj sporoči njegovi vdovi njen ukaz: da mora od mrtvih ostalo gospodinjo od nog do glave obleči v nova oblačila. Dasi je bila stvar za vsakega normalnega človeka prozorna, je sleparka dosegla, kar je želela. In tako se ji je njeno »vstajenje« bogato izplačalo.

On in ona

Čudni in zapleteni so včasi odnošaji med obema spoloma ne samo pri ljudeh, ampak tudi v živalstvu.

Vsi žabji lovci vedo, kako krčevito stiska samec svojo žabo v mrzlem objemu — medeni tedni žab sledijo neposredno prebujenju iz zimskega spanja. Pri tem naravnost iztisne jajca iz samice in to kepo jajc oplodi. Bogvekakšno strast bi človek pripisoval tem žabam, da niso prirodoslovci celo — žabje ljubezni podvrgli eksperimentu: odsekali so samcu glavo in ta pohabljenec brez glave in možganov je še vedno reagiral na vsak dotik prsi — s krčevitim objemom! Živčno središče tega objema je namreč v hrbtnem mozgu in ves gib se izvrši avtomatično brez sodelovanja možganov.

Izredno komplicirane so spolne razmere pri mehkužcih. Naši navadni na kopnem živeči polži so dvospolniki, vsaka žival je obenem samec in samica. Predigra h kopuli (združitvi) traja včasi par ur in je zelo rafinirana; celo pšico iz aragonita, ki nastane v posebni vrečici notranjih spolovil, izstrelita pri tem partnerja drug v drugega — pri nekaterih vrstah drug drugega nekoliko obgrizeta! Nemec ne pravi zastonj: »Ich hab' dich zum Fressen gerne!«

Neka vrsta lazarjev — polžev brez hiše — lazi pri mokrem vremenu po drevju. Kopula se izvrši na ta način, da se dva polža ovijeta drug drugega in kiti podobna obvisita par ur na niti iz goste sline.

V seksualnem oziru pač niso sesalci najrazvitejše živali — prej bi tu prisodili prvenstvo — polžem.

Pa oglejmo si še druge živali. Samice nekih pajkov so pravi kanibali. S smrtnim strahom se bliža mnogo šibkejši samec svoji izvoljenki in preži na ugoden trenutek. Posrečilo se mu je, da izpolni namen svojega življenja in z oploditvijo ustvari pogoje za pomnožitev svojega rodu, potreben ni več na zemlji; takoj po kopuli ga njegova boljša polovica — požre.

Pri nekih vrstah rakov in črvov so samci izredno majhni — mnogo tisočkrat manjši od samice. Ni čudo, da so jih deloma opisali kot parazite teh samic. Črv Bilharzia pa kakor v velikem plašču skriva svojo samico, ki živi v tej gubi kakor majhen privesek.

Še zanimivejše so razmere pri črviču Diplozoon, ki ima na hrbtu malo bunko, na trebušni strani pa jamico, notabene: oboje brez zveze s spolnimi organi. Diplozoon je dvospolnik. Le v mladosti živi vsaka živalica zase; kasneje se spojita po dve taki živali v obliko črke X in tam, kjer sta omenjeni bunkici in jamici, dobesedno zrasteta skupaj, kakor da je to eno samo bitje. Zdaj šele preraste semenovodnik enega individua do ženskih spolovil drugega in narobe in ta »dvojna žival« — Diplozoon — živi potem v stalni kopuli.

Bolj asketično se obnašajo sarodniki navadne sipe. Eno svojih nog napolni samec s spolnimi produkti. Nato se ta noga odtrga in svobodno plove po morju — pomislite: amputirana noga, ki nosi moško seme s seboj! Ta amputirana noga (»hectocotylus«) najde na doslej nepojasnjen način samico in izvrši oploditev. V tem slučaju pač ni čudno, da so prirodoslovci smatrali ta hectocotylus za parazita in šele v novejšem času so spoznali stvar, kakor je v resnici. Aristotelu, velikemu prirodoslovcu starega veka, točnemu opazovalcu prirode, je bila znana tudi ta ekstravagantna oploditev — nasledniki mu niso verjeli in šele novejša znanost mu je dala prav.

Despotizem v nekdanji Kitajski

Svoje dni je bila na Kitajskem navada, da je poslal cesar neposlušnemu mandarinu lepo polakirano dragoceno škatljico, ki je bila bogato okrašena z zlatnino in dragulji. V njej pa se je nahajala svilena vrvica.

Kadar je mandarin dobil tako pošiljko, je vedel, da se mora v gotovem roku, ki ga je predpisovala tradicija, obesiti.

Pa se je nekoč primerilo, pripoveduje inženjer, ki je vodil gradnjo železnice iz Pekinga v Hankov, da je dobil zloveščo poslanico mandarin ki je stalno trpel na pomanjkanju denarja.

Ta mandarin je bil filozof. Nasmehnil se je, prodal škatljico z vrvico vred, z izkupičkom pa si je kupil vozni listek in pobegnil čez mejo.

Ko je cesarski eksekutor posetil mandarinovo hišo, je bila prazna.

In razkačeni cesar je dal eksekutirati eksekutorja.

Moderni plesi

»Kraljica ruskega baleta«, svetovnoznana plesalka Ana Pavlova, je sprejela v Berlinu dopisnike velikih listov, ki so jo vprašali, kaj misli o charlestonu in sličnih plesih. Slavna balerina je dala na to vprašanje povsem negativen odgovor. Izrazila je prepričanje, da je usojeno modernim plesom le tako kratko življenje. Na vprašanje, kako si razlaga ničvrednost modernih plesov, je odgovorila Pavlova z uničujočo kritiko tehnike, gracije in spretnosti, ki je danes plesalcem potrebna le v minimalni količini. Sedanji plesi so čisto brez duševnosti. Nastali so kakor pene na vrelo vodi, iz splošnega razburjenja. Umrli bodo obenem s povojnim mišljenjem. Človeštvo se hoče omamiti po prelitvi krvi. Predvojni plesi bi oživljali nekdanje spomine, spominjali bi na srečne dni in na mrtve plesalce.

Treba se je bilo temu umakniti. Tako je nastal nov plesni slog, pretiran in skakajoč, ki ne zahteva osebne izrazitosti. Plesi, ki se plešejo skoro celo noč, obstoje iz mehaničnega poravljanja brez ljubkosti in izbranosti. Valčki, polke in sploh navadni plesi so izginili s površja, a bodo kmalu zopet oživeli, je zaključila Pavlova in bo to prvi korak k premagani podivjanosti današnje dobe.

Grehi človeštva

Senzacija dneva!

KOKAIN
MORFIJ — OPIUM

Najlepše filmsko delo nove sezije! Prekrasna igra največje filmske umetnice, slavne

ASTE NIELSEN

daleč prekaša vse dosedaj viđeno! — Napetozanimiva vsebina! — Sijajni momenti! Izvrstna fotografija! Bogata oprema. — Kolosalna režija. — Razkošje in sijaj. — Najnovejše toalete Moderno. — Salonsko. — Senzacijonalno! — Originalna godba.

3., ½ 5., 6., ½ 8. in 9.

ELITNI KINO MATICA

Senzacija dneva!

KOKAIN
MORFIJ — OPIUM

Preskrbite si pravočasno vstopnice, ker je zanimanje za to grandijozno filmsko delo ogromno! — Velefilm Kokain se že cele mesece predvaja s triumfalnim uspehom v največjih kinematografih Londona in Berlina. — V glavnih vlogah samo elita filmskih umetnikov, med njimi v prvi vrsti nedosegljiva

ASTA NIELSEN

WERNER KRAUSS — ALFRED ABEL — ELIZA LA PORTA itd. — Velefilm KOKAIN nam razkriva tajne razkošno opremljenih skrivnostnih lokalov, kjer se uživa, kokain, morfij in ostali »sladki« strupi...

Premijero tega kolosalnega velefilma prinaša v Jugoslaviji

ELITNI KINO MATICA

Povratek iz vojnega ujetništva po 13 letih

Dunajski listi so polni vesti o 34-letnem Adolfu Rüghamerju, bivšemu strelcu 24. domobranskega polka, ki se je vrnil iz ruskega vojnega ujetništva po trinajstih letih.

Rüghamer je bil vjet leta 1914 skupno s 300 tovariši na bojišču. Odpeljali so ga daleč v Rusijo, kjer se baje nahaja še mnogo pripadnikov bivše avstro-ogrske armade. Kdor bi se rad informiral o svojcih ali znancih, mu lahko piše na naslov, ki se glasi: Wien, V. Giessaufgasse, 5.

Najfinejši kamgarn

za moške obleke po neverjetno nizki ceni je dospel. Vsako množino oddaja tvrdka **Drago Schwab, Ljubljana**

Pasja procesija

Na predvečer otvoritve letošnjega kongresa ruskih sovjetov je korakala po ulicah Moskve čudna procesija, ki je navdušila vse mesto. Spredaj je šlo več vojaških godb, ki so neumorno igrale internacijonalo in druge revolucijske pesmi. Za godci pa so šli v neskončnih vrstah četverostopi psov, ki so izredno vneto podpirali godbo s svojim lajanjem. Psov je bilo 600. Uradni listi razlagajo to pasjo predigro kot srečno izražanje »duha časa«. Mislijo pač na »Dvanajstorico« pesnika Bloka, ki je naslikal sovjetom sovražen buržuazem svet kot starega psa. Vendar se zatrjuje, da se ne bo pasja procesija več ponovila, ker je izzvala preveč pikrih opazk pri gledalcih.

Več žensk kakor moških na Angleškem

Leta 1921. je izkazovala statistika ljudskega prebivalstva na Angleškem in v Walesu 37,750.000 duš. Že takrat je bilo med angleškim prebivalstvom več oseb ženskega kakor moškega spola. Od l. 1911. do l. 1921. se je nadštevilo žensk pomnožilo za 1,200.000 duš. Od l. 1921. do letos pa je to število še bolj poskočilo in znaša danes pol milijona duš več, torej 1,700.000.

Povprečno računano živi na kvadratni milji angleškega ozemlja 649 ljudi. To je naravnost velikanska gostota, ki skoraj nima primere na svetu. Seveda se je tudi v Angliji prebivalstvo nekoliko skrčilo v letih svetovne vojne. V splošnem pa čuti Anglija glede prebivalstva manjše posledice kakor druge dežele. Najnovejše statistike dokazujejo poleg porasta ženskega prebivalstva tudi znatno skrčenje družinskih članov, obenem pa naraščanje starosti Angležev. Seveda je treba smatrati nazadovanje družinskih članov samo za časoven in prehoden pojav. Tudi Anglijo tarejo gospodarske stiske in nadloge in ko se bo položaj izboljšal bo tudi v tem oziru nastopila boljša doba. Za Angleške gospodarske razmere značilno dejstvo pa je, da se tudi število inozemcev brez kakršnegakoli pritiska stalno manjša.

Kralj in podkralj

Ignacij Jan Paderewski, svetovnoznani pianist in prvi prezident poljske republike, je imel koncert v Sidneyu. Avstralski namestnik lord Stonhaven je napovedal svoj obisk. Namestnik ima čin podkralja in se mu torej izkazuje kraljevska čast. Oblasti so opozorile Paderewskega, naj bo pri klavirju v trenutku, ko pride lord Stonhaven v dvorano. Pianist je stal z uro v roki in čakal, toda njegova ura je zastajala za deset sekund, ne da bi za to vedel. Radi tega je prišel podkralj v dvorano, ko ni bilo Paderewskega na odru. Pianist je Stopil na oder deset sekund pozneje in je pričel igrati. Razžaljeni podkralj je odšel takoj po prvem kosu in ni čakal do konca koncerta. Rekel je, da ne sme kralj pianistov žaliti zastopnika angleškega kralja. Drugi dan je dobil Paderewski pismeno obvestilo o svoji nesposobnosti in je moral pojasniti, da je vsega kriva njegova ura.

Zdravilo za gluhost

Originalen recept ameriškega zdravnika.

Dr. Paul Winslow, specijalist za otorinolaringologijo v brooklynski bolnici, je našel originalno sredstvo za zdravljenje gluhosti.

Njegovo mlado služkinjo je nenadoma začela nadlegovati akutna naglušnost. In kaj je ukrenil zdravnik? Posadil jo je lepo v avijon, ki jo je potegnil v višino 15 tisoč čevljev. Tedaj je pilot začel uganjati akrobatije, loopinge in skoke, globoke po 5000 čevljev in več, in ko se mu je zdelo dovolj, je lepo zopet pristal na tla.

Služkinjo je polet seveda dodobra pretresel in ko je stopila na trdna tla, je bila jedva še pri življenju. Winslow jo je nemudoma preiskal in ugotovil, da je njena naglušnost znatno popustila.

Še par takih poletov, meni učeni ameriški doktor, in deklica bo popolnoma ozdravela... Le škoda, da je to zdravilo malce drago in težko dostopno slabše situiranim gluščem!

Zdrav duh v zdravem telesu

se doseže najsigurneje z uporabo originalne BRAZAY francosko žganje

Dobiva se povsod!

NOGAVICE

„KLJUČ"

najboljše, najtrpežnejše, zato najcenejše

Kako je Dumas zaslužil zajtrk

Aleksander Dumas je dobil za večino svojih romanov honorar od vrste. In nekega jutra je začel svoj novi roman tako-le:

«Sinko moj!»

«Mati!»

«Poslušaj!»

«Govorite!»

«Vidiš...»

«Kaj?»

«Tole bodalo.»

«Vidim.»

«Kaj opaziš posebnega na njem?»

«Madeže.»

«Da, od krvi.»

«Cigave krvi?»

«Krvi tvojega očeta!»

«Ah!»

«Tako,» si je dejal Dumas in odložil pero, «ravno za zajtrk bo.»

In je vstal in se podal naravnost h »Krvavi paštети«, kjer so takrat točili izborno pijačo in servirali še boljšo jedačo.

× *Kakšen je bodoči madžarski kralj.* Madžarski aristokrat grof Zichy se je vrnil pred dnevi iz Lequeitia na Španskem, kjer je bil na obisku pri Ziti Parmski. Zichy pripoveduje o Otonu Habsburgu tako-le: Fant je sedaj star 14 let, govori perfektno madžarski ter je za svoja leta duševno zelo razvit. Prihodnje leto pojde nadaljevat študije na Angleško in ko pride ugoden trenutek, zasede prestol v Budimpešti.

× *Nenavadna dvojčka.* Neka Francozinja se je vozila v avtomobilu. Na poti v mestece Laon so jo popadle porodne bolečine in porodila je brez zdravniške pomoči dvojčka v avtomobilu. Avto je drvel z brzino 130 km na uro. Tako je prišel prvi otrok na svet v mestecu Pontavreux na severnem Francoskem, drugi pa v mestecu Laon. In tako se bo zgodilo, da bosta imela dvojčka v krstnem listu isti dan in isto uro, toda vsak drug kraj.

× *Prepovedane barve.* Turška vlada je prepovedala nositi sinje in oranžne trakove na beli obleki, ker tvorijo te barve armensko, oziroma grško zastavo. Svojčas sta bili prepovedani na Angleškem oranžna in zelena barva, ker sta bili znak irskih sinfajnovcev. Višek v tej »barvni politiki« pa je dosegel vsekakor zamorski general Toussaint d'Arc. Ko je izgubil svoje oko, si je naročil v Parizu umetno oko, ki je bilo izdelano v barvah njegove domovine, republike Haiti. Oko je bilo zeleno in rdeče.

× *Predrzen vlom v götöborško banko.* V noči od velikega četrtka na petek so neznani tatovi poskušali vlomiti v tresor ljudske banke v Götöborgu. Poslužili so se pri tem napadu vseh modernih sredstev kisika, dinamita in vitrihov. Najprej so izdolbili luknjo v jeklenih vratih, ki so jih hoteli razgnati z dinamitom. Oklopna vrata pa so bila tako močna, da se je vlom izjalovil. Vlomilci so morali oditi, ne da bi dosegli svoj namen, in tako je ostala gotovina četrt milijona švedskih kron nedotaknjena v tresorju.

Frigid:

List iz Zagreba

Sredi aprila.

Kolodvori so nekaj tako zelo žalostnega. Čakalnice, blagajne, peroni, signali, ljudje — vse ena sama velika, bridka ločitev, vse ena sama pot v negotovost. Matere, ki poslednjikrat križajo in poljubljajo sinove, ki odhajajo v vojsko. Delavci brez posla, ki so vse razprodali, da bi bilo njim in družinam za pot v Francijo, v Ameriko. Ljudje, ki trudni, sključeni sedijo na svojih svežnjih in čakajo vlaka kdovekam. — Ne vem, kako je tistim na kolodvorih, ki se vračajo v domovino; toda videl sem že človeka, petdesetletnega, na smrt izmučenega stafca, ki so ga kakor našega Hlapca Jerneja gnali iz Amerike v daljno domovino, od meje do meje, od policijske do policijske postaje — sam Bog ve, če jim ni spotoma umrl; in v majhnem beloruskem mestecu na Poljskem sem videl židovske mladeniče, ki so odhajali v Palestino, in njih slovo: stare, grbaste matere, dekleta iznakaženih lic in teles, starce, može, fante, otroke, solze, strastne, nerazdružljive poljube in židovsko nacionalno himno, strašno in nerazumljivo kakor Jehova — nisem še videl ljudi, ki bi se tako z vsem telesom in dušo radi imeli, in slovesa, ki bi bilo tako čez mero grenko. Strašno mora biti Židu, ki se iz sveta vrača v svojo izgubljeno domovino.

Kolodvori so nekaj tako zelo tujega. Toliko tujih ljudi je na peronu, toliko obrazov, zariplih od piva v restavraciji, okroglih od obeda in od popotnice. Skozi okno v drugem, v tretjem nadstropju gleda kdo zaspan in nepočesan in motri pisani vrvež pri vlaku, komoden, brezbrižen — živo nasprotje ljudi, ki se napol nori z gorami prtljage pehajo ob vozovih, kričijo nemirni in se izpraševajo v skrbeh, ali vozi ta vlak v Ljubljano, v Beograd ali Bog ve kam. Človek, ki se je pripeljal do cilja — (kakor sirotnih bebcev je človeška govorica: saj vedar nikoli nihče ne pride do cilja) — se z nasmeškom rine skozi gnečo, potem pa stopi na peron in na cesto in pri srcu mu je tesno od tujstva, ki je okrog njega. — Morda ni vsakomur tako: morda je samo tistim, ki so tujci povsod, še doma, še pri sebi.

Droben dež prši in snažilci čevljev, ki sedijo onkraj trga, se stiskajo pod široke dežnike ali pa kar tako pod milim nebom čakajo odjemalcev in vedrine. Dve služkinji gresta težko obloženi iz štacune. Na levi tlijo temna, kalna okna gosposkega »Esplanade« kakor oči stekle zveri; spodaj hodijo vanj ljudje, drobni, majčkeni mravljinci pred njim, prav tako majčkeni kakor ti-le snažilci, služkinje in jaz, samo denar imajo in bežijo vanj pred dežjem in pred vsemi stvarmi; vsakdo izmed nas bi tako-le rad bežal ,samo vsi nimamo kam, potikamo se okrog, hodimo, hodimo, sam Bog ve, kako se bo to izteklo.

Berem časopise, zagrebške novice in novice iz vsega sveta. O Kitajski, o mednarodni komisiji za albanski spor; o rumunskem kralju Ferdinandu, ki se je opomogel in toži, da bi bilo težko umreti človeku, ki ve, da bo za seboj pustil nered; o osmih udarcih, ki jih je radičevski prvak Rudolf Herceg dobil na seji zagrebškega občinskega sveta ali kje; o tajinstvenem inozemcu Roerekitzu Dooerlitzu iz kraljevine Hedžas — prijeli so ga, bosjaka-popotnika, ki lomi vse jezike sveta in mu nobeden ni materinščina, na zagrebških ulicah, da ga pošljejo kamorkoli čez mejo, policija še sama ne ve, čez katero mejo in v katero smer; o štiriinšestdesetletnem beraču, ki so ga sinoči prignali v policijski zapor, davi pa so ga zaman budili — kaj biga budili onemoglega revčka, saj je gledal s steklenimi očmi, — o številnih odborih neumornih in dobrodelnih zagrebških gospa: odbor za spomenik kralja Tomislava, odbor za Dom biskupa Langa, odbor za Strossmajerjev spomenik — Hrvati imajo silno veselje do dveh stvari: do svoje zgodovinske preteklosti in do svojega katoličanstva.

Za tem grmom, se mi zdi, tiči tako zvani srbsko-hrvatski problem. Čisto jasno je, da so vsem tem širokim hrvatskim političnim gibanjem na dnu gospodarski razlogi, tako med kmetsko množico kakor med zagrebškimi židovskimi finančniki; toda vse ultra-hrvatske stranke so prežete romantičnega, nostalgičnega historizma in vse, celo stranka liberalne inteligence kakor je federalistična, in stranka židovske gospode, kakor je pravaška, vse stoje na izključno katoliškem stališču; ti dve dejstvi — hrvatska zgodovina, hrvatska vera — živita v psihologiji hrvatskega človeka kot bistveni ločnici med hrvatskim in srbskim narodom. Zanimivo in za abnormalnost vseh teh političnih razmer simptomatično pa je, da ravno ona stranka, ki je katolicizem pred vsemi drugimi stvarmi postavila na svoj program, to je Hrvatska pučka stranka, in ki bi bila torej zaradi svojega verskega značaja naravnost predestinirana za hrvatski separatizem, ni samohrvatska, dasi tudi iskreno jugoslovenska ni. Tako se je ta stranka ognila vsaj tiste sramote, ki jo je Krleža očital Hrvatom: da jih namreč od Srbov loči Bog.

V restavraciji igra trinajst postarnih muzikantov kakim trinajstim gostom. Vsi godci so plešasti, brkati, vsak ima menda ženo in po nekaj otrok. »Regiment po cesti...«, »Dekle, dekle, delaj...« Dvoje dajemo Zagrebu Slovenci: svojo narodno pesem in natakarice.

Na Ilici srečam znanca. Dež prši, hladno je, brez plašča hiti po trotoarju, roke v žepih, srajca z belim ovratnikom umazana. Pred štirimi meseci so ga reducirali, mesec dni je brez stanovanja in brez vsega. »Skitnica«, ki se je vso noč plazil po samotnih ulicah in ga bodo, izvržek iz družbe, aretirali zdaj zdaj in ga izgnali iz mesta. Tako-le poženejo človeka, ki bi rad delal in živel, čez prag in ga gonijo do njegove smrtne ure: ne sme se ustaviti, ne sme sesti kraj ceste, ne sme leči na trato izven mesta, nikjer ne sme biti, še poginiti sme samo tam, kamor so ga prignali.

V Zagrebu aretirajo približno vsakih 55 minut po enega človeka. Veliko mesto je Zagreb, z vseh strani se zbirajo ljudje, mlada dekleta, otroci za kruhom. Vsem tem ljudem ostane Zagreb tuj. Zagreb izmed hotela »Esplanade« in Ilice. Taka velika mesta so krivični gospo-

Kraljestvo mode

Jopičaste obleke

Malo izpremembo, ki obeta večje modne izpremembe, tvori v zadnjem času tako zvani kostumni komplet ali kratko kostumna obleka, ki je letos potisnila popolnoma v ozadje še lani prevladujoče kompletne plašče. To je velika modna pridobitev, o kateri pravijo upoštevani modni desinaterji in umetniki, da predstavlja pomembno modno novotarijo in prejkone bodočo modno idejo.

Bistvo teh kostumnih oblek ali kostumnih kompletov obstoja v tem, da obstojajo iz enega dela, da so zadaj ravne in kakor iz enega kosa, spredaj pa bohotno markirajo, in sicer samo markirajo jopiče, kakor bi bili povsem oddvojeni. Jopičaste obleke imajo to prednost, da z uprav malenkostnimi sredstvi dosegajo glavni smoter mode, mladostnost in eleganco.

Vse topredmetne modele lahko izgotavljaš iz blaga ali pa iz svile. Te obleke nosiš lahko dopoldne, popoldne ali zvečer. Radi svoje apartnosti se lahko prikazujejo tudi med večernimi toaletami. Porabne so zlasti v letovišču.

Kroj teh oblek je sila preprost. Razlika med preprosto in kostumno obleko obstoji samo v dveh rahlih sprednjih delih, ki markirajo in poudarjajo jopico. Glavni modni učinek teh oblek pa je pridržan plastronu, ki se prikaže samo, kadar so krila dozdevne jopice odpro. Plastroni obstojajo običajno iz plisejev, pisanih in pestrih svil ali pa iz nežnih vezenin. Razume se, da je treba sestaviti obleko tako, da ima plastron drugačne barvne odtenke, kakor ostala obleka. Plastroni so vsekakor vedno svetlejši.

Prvi dve skici na levi predstavljata najpreprostejšo obliko take kostumne obleke s plisiranimi krilci ter sila preprosto gornjo partijo v obliki markirane jopice. Te spredaj, gornje, jopičaste partije so zapete poševno na en gumb ali pa so obrnjene na stran. V tem primeru pripada plastronu posebno učinkovita vloga. Na hrbtu je seve ta obleka popolnoma enotna in brez vidnega ločila. Tudi sledeča skupina tovrstnih modelov prikazuje markantne črte nove modne ideje. Tu je zanimiv še močnejši poudarek jopice s pomočjo pasu, ki loči navidezno spodnji jopičasti del od gornje jopičaste partije. Zadnji dve skici pa nam predočujeta že komplicirane oblike jopičastih kostimov, ki se jim pozna rafiniranost in sugestivna eleganca. Ob robovih in na koncu rokavov so umetniško izdelane garniture vezenin. Pri prvih dveh skicah na levi je še omeniti prav prijetno učinkujoče garniture čipk na vratu in na rokavih.

Dame

Največjo in najlepšo izbiro vsa kovrstnih čipk gumbe, svilo, trakove, kakor tudi vse potrebščine za šivilje dobite le pri tvrdki **T. EGER,** Ljubljana, Sv. Petra cesta štev. 2.

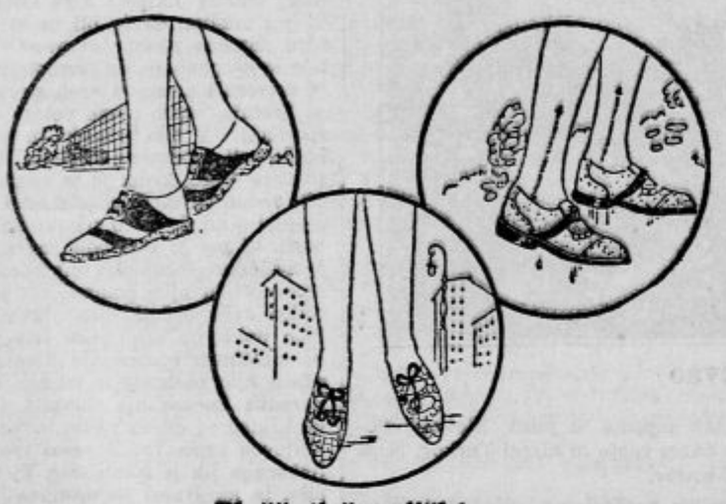

Ploščati čeveljčki,

ki so prej služili sportnim namenom, zlasti za tenis, pomenijo zadnjo novost elegance na ulici. Čeveljčki s ploščatimi podpetniki se že nosijo k vsem dopoldanskim oblekam, kostumom in preprostim plaščem, na izletih ter na potovanjih. Mesto podpetnikov se nahajajo tudi gumijaste plošče, ki so velikega zdravstvenega pomena. Nove ploščate čeveljčke kombiniramo, kakor nam kaže skica, v belem in črnem usnju, zlasti k poletnim, belim in svetlejšim oblekam. Mogoče pa so tudi druge indiferentne barve, ki se prilegajo ostalim modnim blagovom in barvam.

Telečja koža

je nemara edina koža, ki se uporablja za garniranje pomladnih plaščev in kostumov. Na trgu je telečja koža v dveh odtenkih: v

črni ali v rjavi barvi na belem ozadju. Mogoči pa so tudi drugi barvni odtenki. S tako telečjo kožo garniramo ovratniške in manšetne dele najnovejših modelov. Iz nje pa izdelujemo tudi klobučke, pasove in ročne torbice, a katerimi dosegamo prav čedne efekte. Nekak dernier cri so končno umetne cvetke iz telečje kože, ki učinkujejo izredno apartno.

Radio

Izvleček iz večernih programov

DUNAJ (517 m 7 kw), PRAGA (349 m 5 kw), STUTTGART (379 m 10 kw), FRANKFURT (428 m 9 kw), BRNO (441 m 3 kw), RIM (449 m 12 kw), LANGENBERG (468 m 60 kw), BERLIN (484 m 10 kw), VARŠAVA (1111 m 10 kw).

Nedelja, 24. aprila.

DUNAJ 19.25: Komorna glasba. — Smetana: Klavirski trio. (Iz mojega življenja.)
PRAGA 20.40: Mešan večer (Orkester na pihala in tamburaški zbor.)
STUTTGART 20: Mešan večer. — 1. Flotov: »Alessandro Stradella«. (Uvertura.) — 2. Waldteufel: »Na drsalkah«.
FRANKFURT 19.30: Simfonični koncert. — 1. J. Weismann: Klavirski koncert v B-duru, op. 33. — 2. Bruckner: Simfonija št. 8 v C-molu.
BRNO 20.30: Program iz Prage.
RIM 21: Odlomki iz Verdijeve opere »Hernani«.
LANGENBERG 20.15: Beethoven: »Fidelio«. Opera v 2 dejanjih.
BERLIN 20.30: Koncert orkestra na pihala.
VARŠAVA 17: Prenos z nove postaje v Poznanju.

Pondeljek, 25. aprila.

DUNAJ 20.05: Mojstri francoske operete. (Isouard, Planquett, Messagre, Ganne in Varney.)
PRAGA 20.40: Koncert. — 1. Mendelssohn: Pesmi. — 2. Vojaček: Tri skladbe za klavir. — 3. Brahms: Ljubavne pesmi. 4. Valla: Aragonesa. — 5. Grieg: Improvizacije dveh norveških narodnih pesmi. 6. R. Strauss: Tiha gozdna pot. — 7. Pesmi.
STUTTGART 20: Simfonični koncert. — 1. Cherubini: »Ali Baba«. (Uvertura.) — 2. Brahms: Dvojni koncert za violino, čelo in orkester.
20.30: Melodije, pesmi in dueti iz klasičnih operet.
FRANKFURT 20.15: Koncert komorne glasbe.
BRNO 19: Koncert. — Mozart: Trio v Es-duru, za klarinet, violo in klavir.
20: Koncert moravskih skladateljev.
RIM. 21: Večer mednarodne glasbe.
LANGENBERG: 20.15: Produkcija solista Roberta Koppla
BERLIN 20.30: A. Bronnen: »Anarhija na Sillianu.«
VARŠAVA 20.30: Koncert Beethovnove komorne glasbe.

Torek, 26. aprila.

DUNAJ 18: R. Strauss: »Ženska brez sence« Opera v 3 dejanjih. (Prenos iz dunajske Državne opere.)
PRAGA 20.40: Mešan večer. — 1. Lehar: Eva. — 2. Drigo: Vestalka. — 3. Pesmi. — 4. Krečmer: Narodne pesmi. — 5. Petràs: V sedmih nebesih.
STUTTGART 20: Lehár: »Vesela vdova«. Opereta v 3 dejanjih.
FRANKFURT 19.30: Regerjeva proslava; koncert na orglah. — 1. Fantazija na koral: Ne kaznuj me v svoji jezi. — 2. Moteta: O smrt, kako si grenka. — 3. Sonata za orgle op. 60. — 4. Moteta: Ne kaznuj me, o Gospod. — 5. Fantazija in fuga v D-molu, op. 135 b.
BRNO 20: Koncert gojencev brnskega konservatorija. — 1. Händel: Koncert za oboô in klavir. — 3. Mozart: Godalni kvartet v B-duru.
RIM 20.15: Večer lahke glasbe.
LANGENBERG 20.15: Koncert skladateljev Haydnove šole. — 1. A. Rosetti: Simfonija v C-duru. — 2. L. Bocherini: Simfonija v C-duru, op. 16, št. 3. — 3. Dittersdorf: Simfonija v C-duru.
BERLIN 20.15: Uvod v orkestralni koncert. 20,30: 200 let orkestra. — 1. Mozart: Simfonija v Es-duru. — 2. Schubert: Simfonija št. 7, v C-duru.
VARŠAVA 20.30: Orkestralni koncert.

Sreda, 27. aprila.

DUNAJ 21.05: Večer duetov. — 1. Schuman: Poslanstvo, Pokrijte me z rožami. — 2. Brahms: Poslanci ljubezni, Sestri. — 3. Dvořak: Ločitev, Slovo brez bolesti, Prstan, Divja roža.
PRAGA 20.40: Koncert. — 1. Mozart: Figarova svatba. (Uvertura.) — 2. Beethoven: Romanca. — 3. Dvořak: Poetična suita. — 4. Lalo: Andante iz »Španske simfonije«. — 5. Molique: Fandango. — Debussy: Katlja igrač. — 7. Liszt: Poloneza v C-duru.
FRANKFURT 19.30: Orkestralni koncert. (Proslava Maksa Regerja.) — 1. Simfonija op. 90. — 2. Mozartove varijacije, op. 131.
BRNO 19: Koncert Brahmsovih skladb.
RIM 20.45: Vokalen in orkestralen koncert.
LANGENBERG 20.15: Zabaven večer.
BERLIN 21: Veselost. (Orkester in solisti; pesmi, dueti, kupleti itd.)
VARŠAVA 20.30: Večerni koncert operetne in druge lahke glasbe.

Četrtek, 28. aprila.

DUNAJ 20.05: Simfoničen koncert. — 1. Mozart: Rop iz Serajla. — 2. Haydn: Simfonija v Es-duru. — 3. Lanner: Štajerski plesi. — Mozart: Adagio v E-duru za violino in orkester. — 5. Beethoven: Romanca za violino in orkester. — 6. J. Straussove uverture.
PRAGA 20.30: Večerni koncert.
STUTTGART 20: Komorna glasba. — 1. Bériot Adagio. — 2. Schubert: Iz klavirskega tria v B-duru. — 3. Brauer: Rondino. — 4. Brahms: Iz klavirskega tria v H-duru. — 5. Schumann: Sanjarjenje. — 6. Novaček: Lovska simfonija.
21: Večer italijanskih oper.
FRANKFURT 20.15: O. Wilde: »Bunburry«. Komedija.
BRNO 19: Orkestralni koncert.
RIM 20.45: Koncert »Rimskega kvarteta«.
LANGENBERG 20.45: Uvod v tragedijo »Gyges in njegov prstan«.
21: F. Hebbel: »Gyges in njegov prstan«
BERLIN 21.25: Sonata. — Schumann: Sonata za violino in klavir v D-molu, op. 121.
VARŠAVA 20.15: Prenos koncerta iz Krakova.

Petek, 29. aprila.

DUNAJ 20.05: Sil-Vara: »Gospa štirideset let«. Drama v 3 dejanjih.
PRAGA 19.30: Orkestralni koncert.
STUTTGART 20: Simfoničen koncert; Mendelssohn. — 1. Hebridska uvertura. — 2. Četrta simfonija.
FRANKFURT 20.20: Zabaven večer.
BRNO 19: Svoboda: »Ljubeznivi papa.' Veseloigra.
19.30: Program iz Prage.
LANGENBERG 20.30: Koncert pevskega zbora »Rheinland«.
BERLIN 20. 10: K. v. Franckenstein: »Li-Tai-Pe«. Opera v 3 dejanjih.
VARŠAVA 20.15: Prenos simfoničnega koncerta iz varšavske filharmonije.

Sobota, 30. aprila.

DUNAJ 19: Verdi: »Falstaff:, Komična opera v 3 dejanjih
PRAGA 20.40: Večerni koncert lahke glasbe
STUTTGART 19.30: Prenos Regerjeve proslave iz Frankfurta.
FRANKFURT 19.30: Orkestralni koncert. (Regerjeva proslava.) — 1. Simfoničen prolog, op 108. — 2. Baletna suita v D-duru op. 130. — 3. Psalm št. 100.
BRNO 19: Orkestralen koncert. (Operetna glasba.)
RIM 21: Prenos iz gledališča.
BERLIN 20.30: Vesel zaključek tedna.
VARŠAVA 20.30: Večerni koncert lahke glasbe.

„Y" kretalni kondenzator.

Pri dosedanjih kretalnih kondenzatorjih se natiskajo vse postaje na doljnjem kraju skale, vsled česar se med seboj motijo pri sprejemu — taki sprejemalci niso »selektivni«. Ta kondenzatorski problem je popolnoma rešil »Y« kondenzator tt. »TUNGSRAM«. S specijalno obliko loč se doseza enakomerna razdelitev emisijskih postaj preko vse skale: karakteristika kondenzatorja je pravec; s premišljeno konstrukcijo so spojeni električni gubitki na minimum, a početna kapaciteta je samo 3 odst. popolne, torej velik valovni obseg. Kontakt z okretalnim slogom daje napajana spirala tako da nima nikakih »kontaktnih« motitev. — Pri specijalnih spojih se lahko »Y« kondenzatorji opremijo z mikloskalo. Kondenzatorji s takimi kvalitetami dajo seveda z ostalimi priznanimi radio sestavnimi deli tt. »TUNGSRAM« najboljše rezultate pri sprejemanju. 79-b

Mišljenje zvezde o Taky.

Jenny Golder, ena naših največjih sodobnih gledaliških zvezd podaja sledečo kategorično izjavo: »Za uničevanje nepotrebnih dlačic in mozoljev obstoja samo ena pomada in to je Taky. — Namažite svojo kožo s to lepo dišečo pomado kakor prihaja iz tubice, počakajte 5 minut ter se umijte potem z vodo: to je vse. Očarani boste z uspehom in rekli boste z bogom nevarnim britvam, ki povzročujejo kožne izraščaje in za katerimi dlaka postaja le močnejša ter porašča le še hitreje. Odslovili boste tudi komplicirane depilatorije, ki tudi tako neprijetno diše.

Taky ekonomična in nenevarna pomada, dlako razkrojli, ki nazadnje popolnoma izgine. Odkar je bila iznajdena pomada Taky, jo vedno uporabljam ter sem nad njenimi uspehi naravnost očarana.«

Glavna zaloga
HENRY H. NEUMANN, ZAGREB
Boškovićeva 42.
Dobiva se v vseh lekarnah, drogerijah in parfumerijah. 80-a

Najnovejša moda
Poudre Mon Parfum
Bourjois-Paris

Ne kuhajte kave brez Kolinske cikorije, ki ji je zdrava podlaga!

raskuževalno sredstvo

Proti gripi, astmi, kataru

se inhalira SMREKOVO OLJE »TROLIST«. — Razpošilja vsaki dan po povzetju Din 15.— *»Trolist, Logatec.* — Dobiva se v vseh lekarnah in drogerijah.

PEČE LE Z
Dr. OETKER-
JEVIM
BACKINOM

Najbolj preiskušene recepte razpošilja na željo brezplačno in prosto od poštnih pristojbin

Dr. Oetker, d. z o. z., Maribor.

darji malim ljudem; kakor odrtni krčmarji so, ki oberejo svojega gosta do belih kosti, potem pa ga po svojih služabnikih vržejo na cesto. Tako malo sentimentalnosti je v njih kakor v tistem »čestitem, marljivem trgovcu-samcu, u najljepšim godinama«, ki išče »gospodju ili majku sa hćerkom ili par ljudi sa gotovinom oko sto hiljada dinara za kompanjona«.

A. Gorenjko:

Nesrečni trokot

Mimo lekarne, najstarejše na Balkanu, ga je vojak mestne komande vodil po stopnicah na prastare utrdbe. Župan južnodalmatinskega mesta mu je naročil: »Gospod Vuga, pojdite in preglejte, ali se je ob zadnjem potresu obzidje kaj razpokalo. Danes menda niste preveč obloženi?«

Inženjer Zoran Vuga, doma iz Goriške, je z veseljem stopil na visoke trdnjavske zidine. V krasnem februarskem solncu so visele med ulicami in po strehah rjuhe in srajce. Po južnih krajih je to kaj navadno, da v pomanjkanju prikladnih prostorov v podstrešju perilo kar tako razobešajo. »Te vražje mačke, koliko jih je in s kakšnimi glasovi se kličejo. Seveda, zdaj je veljača, zdaj se véljajo, kakor se govori tod, a pri nas, bolj na severu, pride svatovanje šele v breznu, pri nas se pa breznajo.«

Zidovje se je zdelo nedotaknjeno. »Kako tudi ne, saj je stavljeno za večnost. Ako je preneslo sunke l. 1667...« Prišedši na morsko stran, je mahoma zapazil, da je severni del zidov nekak trokot

»Trokot?« se je vprašal Vuga. »Odkod pa ta misel?... Aha, tista ženščina, moja gospodinja na Sušaku, ta mi je nekaj brbljala o trokotu. Kaj je že bilo? Kako pa! Predlani je bila tam egiptovska čarovnica. Stanovala je pri moji gospodinji. Ta pa je cele dneve tiščala uho na vrata one sobe, kjer se je vedeževalo. Ej, koliko slavnih dogodbic nam je vedela povedati po svojem prisluškovanju. Častite gospe, ugledne gospodične... Nekoč je čula izpoved: Oženjena sem 25 let. V letih sva že, mož in jaz. A jaz se še čutim dovolj mlado za ljubezen. Ali moj mož se je v svojem poklicu že ves izčrpal. Trpela sem radi tega, trapila in trpinčila sem, se podnevi, še bolj pa ponoči. Ko sem videla, da ni druge pomoči, sem si, čeprav s težko muko in s težko vestjo, dobila mladeniča, ki je imel umevanje in usmiljenje za mojo bolest. Dolgo sem ga iskala, bila potlej srečna, kakor ženska, ki v mojih letih ponovno začuti in preživi nekaj ugodnih trenutkov. Ti nas delajo mlajše in srečnejše. Pol leta, pa me je še on zapustil, ostavil za vselej na cedilu. Pomagajte mi, z nagrado ne bom štedila... Pokažite roko, je velela vračarica.. Blagor vam, gospa, je dejala, ko je dolgo strmela v razorano dlan, vaša sreča še ni povsem zatonila. Tu vidim trokotnik. Vidite, ta črta; ona jo v ostrem kotu seče; tretja, malo manj vidna, pa reže obe. Na tem križišču stojite vi, na na temle vaš mož, a tretje mesto, no, na tretje mesto spada nujno še nekdo. Semkaj mora priti nov ljubimec. Pospešila pa se bo zadeva, če daste svojemu izvoljencu čudodelni napitek. Ta seveda stane znatno več...«

S pomilovalnim nasmehom za babje vere in vraže je inženjer ostavil krasni razglednik z mestnega zidovja in se napotil po širokem trgu Kralja Petra v občinski urad, da bi poročal načelniku o uspehu svojega nadziranja. Med tem ko je sedel za mizo v globokem naslonjaču, si je mel roke in se zazrl v svojo levico. Vražja reč! Saj ima tudi on tisti nesrečni trokot zarisan v dlan. Načelnik, besedljiv odvetnik, je večidel sam govoril, inženjer ga je komaj poslušal. Ta preklicani trokot! Spomnil se je, kako je moral pred tremi leti bežati iz Gorice zbog laške nasilnosti, kako se je začasno uslužil nekemu podjetju na Sušaku in kako ga je potem milejše podnebje zmamilo semkaj, v prastaro, slavno mesto, kjer se je v kratkem času oženil z brhko mladenko, Držislavo Iličevo. Služba ni bila slaba. Pet tisoč pet sto dinarjev na mesec. S tem se da že prebiti. Celo drugim je pomagal. Tako posebno ubogemu srbskemu novinarju, ki je prišel semkaj k morju pred meseci. Jovan Toševič je bil tam nekje na skrajnem našem vzhodu doma. Oženjen. Stalne plače 900 dinarjev. Ostalo je bilo treba loviti s peresom. Ali to je grenak kruh, tako nestanoviten. Delaš morda dva tri dni, pa si ustvaril nekaj za — koš. Toševič-koševič, je novinar včasi smešil samega sebe pred Vugo. Ali podsmeh ga je minil, ko mu je morala žena v porodnišnico. To so bile stiske in težave za oba. Vuga ni varčeval s podporami. Nosil je otročnici v bolnico koristne darove, vabil moža na obed in večerjo. In prav udomačili so se. Zlobni jeziki so jeli ugibati, da so se še preveč. Vuga je bil mnogo zunaj, po poslih, nadziral delavce, hodil na komisije. Potres mu je dal dokaj zaslužka... Žena mu je pred meseci povila srčkano bitje, navihanega angelčka, ki bo kedaj skrbel, da se rod in ime ne zatre. Za naprej pa sta bila sporazumno zaprla duri novemu obisku štorklje.

»Prekleti trokot, da mi ne gre iz glave,« si je rekel stopaje po ulici Prijekom, kjer so iz gostilne »Triglav« odmevali neubrani glasovi »Po jezeru bliz' Triglava...« Malo je postal in pomislil: »Gotovo so naši mornarji.« A skoraj so se lotili koračnice »Regiment po cesti gre...« Vse to ga je spomnilo slovenske pokrajine, zlasti goriškega dela. Bo li duh Jugoslavije dovolj močno žarel preko mej in držal neprekinjeno zvezo med srci? Tako nekako kakor si spiritisti predstavljajo perisprit ali obdušec, ki nalik nevidni megli ovija človeško osebnost preko njenih telesnih mej?

»Sluga van se,« ga nagovori njegov hišnik, stopivši iz gostilnice. »Čisto prav, gospod Vuga, da vas vidim. Že nekaj dni me tišči neka skrivnost, a si prav ne upam na dan. Saj mi ne boste zamerili?«

Ozrla sta se naokrog, a ker ni bilo nepotrebnih prič, je hišnik, upokojen poštni uslužbenec, ki je bil sedaj tudi čevljar, ako mu je kdo prinesel kaj dela, približal usta inženjerjevemu ušesu in zašepetal: »Pazite na svojo ženo.

Ob 50letnici rusko-turške vojne

Danes, dne 24. aprila, poteče petdeset let, odkar je car Aleksander II. napovedal Turčiji vojno. V slovanski zgodovini je to eden najznamenitejših dogodkov, saj pomenja rusko-turška vojna ne samo začetek konca turškega gospodstva v Evropi, marveč tvori tudi temeljni kamen svobode vseh slovanskih narodov na Balkanu.

Ako bi ne bila Rusija l. 1877. posegla po orožju, da osvobodi balkanske Slovane izpod turškega jarma, bi se bil zgodovinski proces brez dvoma razvijal v docela drugi smeri, kakor se je, in še danes bi nemara

Car Osvobodítelj Aleksander II.

robovali balkanski Slovani Turku, avstrijski Slovani pa Nemcu in Madžaru. Da pomenja rusko-turška vojna preokret in mejnik v slovanski zgodovini, tega so se že takrat instinktivno zavedali vsi slovanski narodi. Zato so z navdušenjem, ki se ne da opisati, pozdravljali rusko vojno napoved Turčiji. Bili so pač podzavestno uverjeni, da znači ta vojna začetek onih velikih dogodkov, ki morajo ob koncu koncev donesti tudi vsem podjarmljenim Slovanom solnce svobode. Balkan je bil takrat ves v ognju. Slovanska raja ni mogla več prenašati turškega jarma, ki jo je duševno in telesno ubijal, zato se je zatekla k revolucijonarnemu pokretu, da bi s številnimi vstajami, ako ne popolnoma razbila, pa vsaj zrahljala težke suženjske verige. Turčija je nato odgovarjala s še hujšimi nasilstvi. Slovanska kri je takrat tekla v potokih. In ko je sila prikipela do vrhunca, je car Aleksander II., videč, da obstoja nevarnost, da Turki iztrebijo z ognjem in mečem ves slovanski živelj na Balkanu, izpregovoril svojo rešilno besedo.

Dne 24. aprila 1877. je izšel glasoviti njegov manifest, v katerem je sporočil vsem svojim podanikom in celemu svetu, da je potrpljenje Rusije izčrpano ter napočil trenutek, ko mora Rusija z orožjem v roki nastopiti v obrambo svojih bratov po krvi, veri in jeziku na Balkanu.

Isti dan, ko je izšel ta carski manifest, je ruska vojska že prekoračila rumunsko mejo, za kar si je že prej, 16. aprila, izposlovala dovoljenje Rumunije, ter se jela pomikati proti Donavi, ki je takrat tvorila turško granico.

Ta dogodek je odjeknil po vsi Evropi, zlasti pa med slovanskimi narodi, ki jim je energični ruski nastop vlival v srca nove nade, da pride dan, ko se Rusija, ko opravi svoj posel s Turki, zavzame tudi zanje.

Tudi na Slovenskem je povzročila napoved vojne Turčiji nepopisno oduševljenje, združeno z zavestjo, da pomenijo veliki dogodki na Balkanu preokret v zgodovini podjarmljenih slovanskih narodov.

»Slovenski Narod« je takrat priobčil plamteč uvodnik, v katerem je dal glasnega izraza čustvom, ki so napolnjevala vsa slovenska srca, pišoč: »Ves slovanski svet je z navdušenjem, z velikimi nadami, z veliko vero in z vročimi željami najboljšega uspeha pozdravil rusko osvoboditeljsko vojsko, ki je šla na sv. Jurja dan čez Prut, da raztepe temo, katera je morila jugoslovenski svet in da vrže ob tla barbarskega tirana iz Azije, ki je uničil slovanske države na jugu . . . Ni ga poštenega Slovenca, ni ga poštenega Slovana, kateremu je mar prihodnjost in svoboda našega plemena, da bi svoje molitve ne združil z molitvijo silnega slovansko-ruskega carja za srečen uspeh ruskega orožja. Vsak Slovenec in vsak Slovan ve in čuti, da je sorodna kri, ki bo tekla v Bolgariji, naša in da je uspeh ruskega orožja uspeh občega Slovanstva, torej tudi naš.«

Dogodki na Balkanu so slovansko narodno zavest tako mogočno dvignili, da so sicer kot jagnje krotki avstrijski Slovani neustrašno na ves glas izjavljali, da bi odpovedali pokorščino Avstriji, ako bi le-ta — Dunaj, zlasti pa Pešta sta mislila na to — v tem usodnem trenotku zahrbtno napadla Rusijo.

Z neustrašenostjo, ki nam mora danes imponirati, je takrat izjavljal »Slovenski Narod« (1. maja 1877.): »Na jugu se je začel sveti slovanski boj za osvobojenje naših bratov.

Vrhovni poveljnik ruske vojske veliki knez Nikolaj Nikolajevič

Dolžnost do nas samih sebe je, da glasno zavpijemo: Vara in moti se Madžar in Nemec, če misli, da smo tako neumni, da bomo Slovani bratu Rusu nosili nesrečo in tako kopali svoj lastni grob! Grob naš pa bi bil, če bi mi hoteli za madžarski in dunajsko-pruski šovinizem doprinašati kakršnekoli žrtve . . .«

Medtem so se pričele vojne operacije na Balkanu in v Aziji. Dve ruski armadi sta prekoračili turške meje. Evropski armadi je poveljeval carjev brat veliki knez Nikolaj Nikolajevič, azijski pa general grof Loris-Melikov. Sprva so se operacije dokaj počasi razvijale. Šele 22. junija je ruska vojska prekoračila Donavo, dočim je na azijskem bojišču že prej padla turška trdnjava Ardahan. Težke borbe so se razvile za trdnjavo Vidin, a končno je tudi Vidin padel v ruske roke. Meseca julija je general Gurko prodrl s svojo

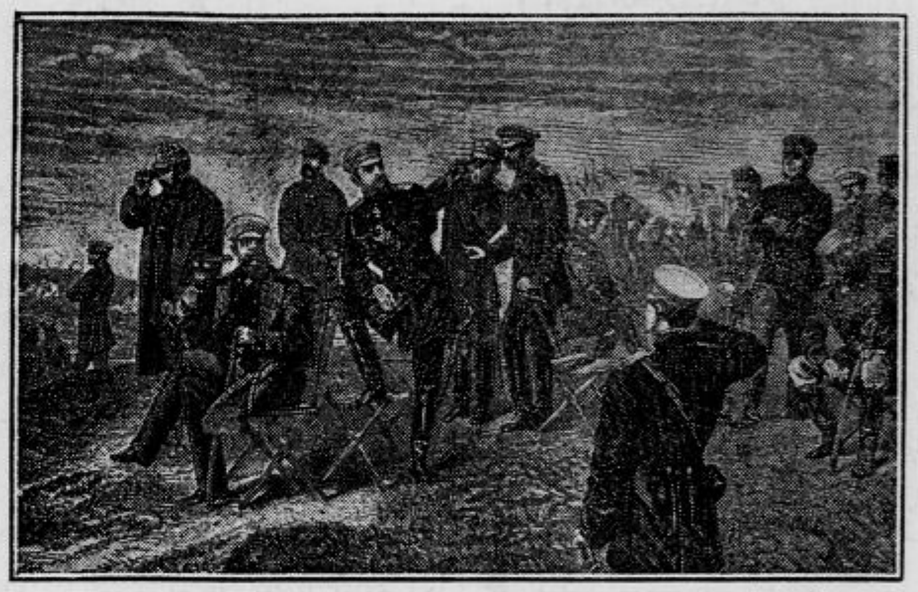

Car Aleksander II. in takratni Karel Rumunski pred Šipko

armado preko Balkana, ni pa mogel svojih operacij uspešno nadaljevati, ker je imel za hrbtom še močno turško trdnjavo Plevno. Za Plevno je nato nastala ena najbolj krvavih borb, kar jih pozna zgodovina. Trdnjavo je junaško branil Osman paša. Prvi ruski naval na Plevno je bil krvavo odbit in tudi turškemu vrhovnemu poveljniku Sulejmanu paši je uspelo rusko armado potisniti do soteske in prelaza Šipke, za katero posest se je vodila tako krvava borba, kakršna nima primere v povestnici.

To borbo sta ovekovečila Vereščagin in Vješin s svojimi vojnimi slikami. Vereščaginova grandijozna slika »Na Šipki je vse mirno . . .« ja zaslovela po vsem svetu. Toda bajeslovni hrabrosti ruskega vojaka se trajno ni mogla upirati še tako junaško branjena Plevna.

Dne 10. decembra 1877. je kapituliral Osman paša in izročil trdnjavo svojemu nasprotniku generalu Skobeljevu.

Iz bojev pred Plevno

Padec Plevne je zapečatil usodo turške vojske in odločil tudi končni izid vojne.

Kolosalen je bil vtis tega dogodka na vso evropsko, zlasti pa slovansko javnost.

Petrograd in Moskva, Varšava in Praga, Beograd, Zagreb in Ljubljana, vsa ta mesta so plavala v razkošju nepopisne radosti in navdušenosti. Vse se je zavedalo, da je z rusko zmago napočila nova doba za slovanske narode. Tudi Slovenci so delili ta čustva in »Slovenski Narod« je dal duška tem čustvom, pišoč: »Od vseh mest, trgov in vasi po celi slovanski domovini se razlega radosten klic: Plevna je padla! In v teh treh besedah se izgovarja veliko dejanje: dobljena je velika in odločilna bitka, ki uničuje starega dednega sovražnika Slovanstva, bitka, dobljena za osvobojenje slovanskih naših bratov na jugu, za moralično dviženje narodnega duha tudi nas avstrijskih Slovanov. Padec Plevne je tudi padec otomanske države v Evropi . . . To bo zadnja rusko-turška vojna, čeprav morda ne bo z njo še popolnoma rešeno orijentsko in slovansko vprašanje.«

Na bojišču so se po padcu Plevne vrstili dogodki s kinematografsko brzino: padel je Kars, Plovdiv, Pirot, Erzerum in končno tudi Jedrenje; koncem leta 1877. se je ruska vojska že opasno bližala Carigradu. Turčija je bila na tleh in ni bilo več nade, da bi se mogla rešiti iz opasne situacije. Sultan Abdul Hamid je sicer imenoval novega vrhovnega poveljnika v osebi Ahmeda Alija paše, toda ne zato, da bi nadaljeval vojne operacije, marveč da bi skušal skleniti mir. Med tem je ruska vojska prodrla že pred vrata Carigrada in rusko vrhovno poveljništvo se je nastanilo že v carigradskem predmestju v San Stefanu. Rusija je sedaj diktirala mir, ki ga je Turčija morala sprejeti v obliki, kakor je bil narekovan. V preliminarnem miru v San Stefanu, sklenjenem dne 31. januarja 1878., so Turki priznali popolno neodvisnost Srbije in Rumunije, odstopili Rusiji del Armenije, takisto tudi Srbiji, Črni gori in Rumuniji del svojega ozemlja ter dovolili, da se onsuje neodvisna bolgarska kneževina, ki bi naj segala od Črnega morja do Ohridskega jezera.

Ta veliki uspeh Rusije, ki bi ji dal možnost, da zavzame gospodujoč položaj na Balkanu, pa ni bilo po volji Angliji, pa tudi ne Nemčiji in Avstro-Ogrski. Da se izogne novi vojni, je bila Rusija prisiljena, da privoli v revizijo sanstefanskega miru, ki je bila izvršena na kongresu v Berlinu, seveda na škodo Rusije in na škodo tudi ostalih Slovanov. Ozemlje bolgarske kneževine je bilo zmanjšano, poleg nje pa je bila še osnovana avtonomna Vzhodna Rumelija, ki je ostala še nadalje sestavni del otomanskega carstva. Turčija je morala Angliji odstopiti otok Kipros, Avstro-Ogrski pa dovoliti, da zasede Bosno in Hercegovino. Rusija ni za morje prelite svoje krvi dobila drugega, kakor razmeroma skromno vojno odškodnino v znesku 802 milijona frankov.

Z berlinskim kongresom ni bila pogašena žrjavica, ki je jela opasno tleti na Balkanu, nasprotno Anglija, Avstro-Ogrska in Nemčija so ji pridejale novo netivo, ki je leto za letom povzročalo na Balkanu nove požare, dokler ni prišlo leta 1912. do balkanske in končno l. 1914. do svetovne vojne, ki je v njenih temeljih spremenila evropsko karto in prinesla svobodo tudi vsem podjarmljenim slovanskim narodom.

Rusko-turška vojna l. 1877.—1878. je bila torej usodne važnosti za razvoj zgodovinskega procesa, ki je tekom polstoletja popolnoma preobrazil jugovzhodno Evropo. Ako bi pred polstoletjem Rusija ne bila potegnila meča v zaščito svojih krvnih bratov na Balkanu, bi bili zapadni in južni Slovani nesporno še danes robje in hlapci Turkov, Madžarov in Nemcev.

To je velika zgodovinska istina, katere se najživije zavedamo baš danes, ko stojimo ob polstoletnici onega znamenitega dogodka, ki je dal prvi povod, da se je pristopilo k rešitvi slovanskega vprašanja.

Evo, zakaj se danes s čustvom največje hvaležnosti, a tudi radosti spominjamo slavnih dni pred petdesetimi leti, ko je jelo ob Donavi in pod Balkanom v krvavi zarji vzhajati — slovansko solnce.

»Naj živi slovanska Rusija!« je takrat gromko odmevalo v vseh slovanskih srcih, a danes? Rusija, ki se je borila za svobodo svojih bratov, leži ponižana na tleh, toda kakor so naši predniki l. 1877. skalnatotrdno verovali v matuško Rusijo, tako verujemo neomajno tudi mi, da vstane slovanska Rusija že v bližnji bodočnosti k novi slavi, moči in veličini. Naj živi Rusija, naj živi blagorodni ruski narod!

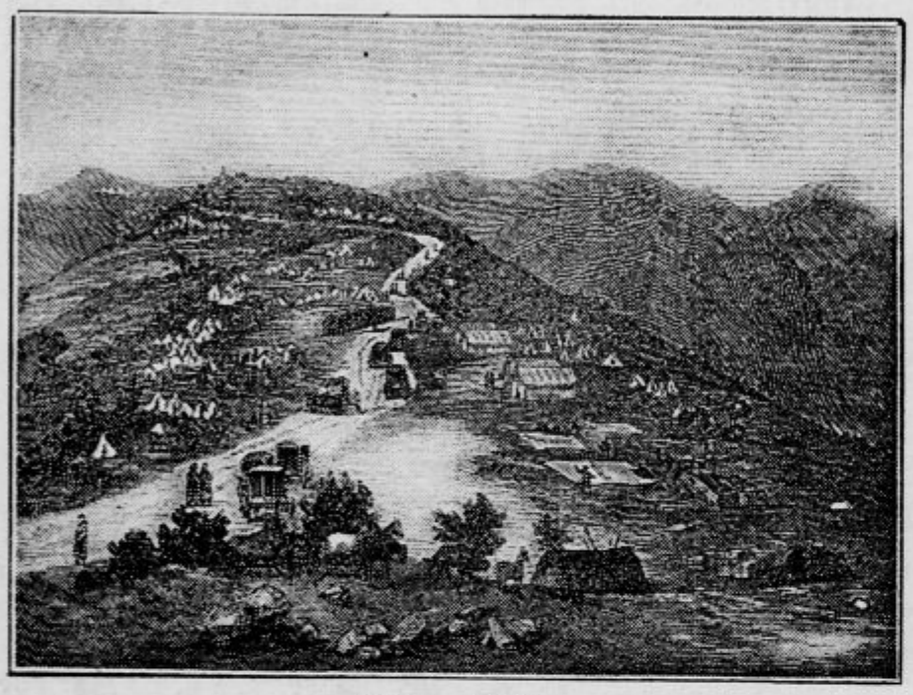

Prelaz Šipka

Sobarica ju je zadnjič presenetila, kako sta se poljubljala, namreč vaša gospa in tisti dvorepec, tisti frakar Tošević. Okrog se že o tem govoriči in gobezdá. Meni se zdi sitno, ker naša hiša je poštena.«

Dasi je imel pred nočjo še posla, je inženjer ves bled naglo odšel domov v ulico Pobijano, planil v sobo in se postavil pred ženo: »Tisti tvoj Tošević mi je pravkar priznal, da se v moji odsotnosti shajata in se poljubujeta. Nič nikar ne táji. Hitro priznaj. Je li resnico govoril?«

»Oh Zorko,« je zaplakala skesano, »jaz nisem kriva. Sam si ga vabil na dom. In vedno si zunaj. Kaj vem, kako je to prišlo! Tako zna govoriti.«

»A tako! Jaz po ves dan robotam, vidva se pa véljata in valjata po blazinah. Takoj ga poiščem in ga izplačam, kakor mu gre!«

»Za pet Kriščevih ran! Nikar krvi . . .« je še izustila Držislava, on pa je ni poslušal. V glavi mu je šumelo: Trokot, trikrat preklet. Jaz tam gori na skrajnem našem zapadu, on tam na vzhodu, ona tu na jugu . . . Vsak na svoji točki! Kakšen imeniten trokot smo naredili!

Skozi ozke prehode se je vijugal ko vihra v tesno ulico Za Rupam in skoro vdrl v temačno čumnato, kjer je Tošević sedel za mizo in pisal.

»Tako mi plačujete gostoljubnost! Prihajam od svoje žene, ki mi je priznala, da je z vami zanosila!«

»Jaz o tem nič ne vem. To je njena stvar. Ne razburjajte se. Ne bom vam dolgo v napotje. Dobil sem boljšo službo v drugem mestu. Jutri odpotujemo. Mislim, da bosta moja dva že sposobna za kratki prevoz z ladjo.«

★

Štirinajst dni je bila vsa ta zgodba popisana v listku večernega dnevnika. Sklepne vrstice so se glasile: »Ženi je bilo ob slovesu jako hudo. Tekla je kri.« A končni dostavek je bila zgolj floskula in dvoumna fioritura. Niti samokresa ni bilo, ne bridke sablje. Bil je edino operaterjev nož, ki je posegel vmes, ker inženjer ni maral za tuje dete. To vemo mi vsi v mestu prav tako kakor veliko oko v trokotu nad cerkvenim oltarjem.

NEOBČUTLJIVA URA

je Patent F. E. Roskopf s plombo. Priporočljiva za športnike, oficirje, železničarje. Že prenzkušene z jamstvom dobavlja :-: — :-: — :-:

F. Čuden, Ljubljana, Prešernova 1.

Dr. Jos. Cir. Oblak:

Ave Kugy, med nami!

Kugyja sem prvič omenil v slovenski javnosti, ko sem l. 1904. napisal v »Slovanu« študijo o Zlatorogu, primerjajoč Aškerca in Baumbacha. To ni prav nič čudnega, kakor ni nič čudnega, da tudi Kugy v svoji knjigi, ki je vsebina njegovega življenja, vedno in vedno omenja Baumbacha, s katerim ga je, dasi 17 let starejšim, vezalo nerazrušljivo prijateljstvo in duševno sorodstvo.

Nemec iz Turingije je bil poklican, da nam poda našega Zlatoroga v umetniški obliki. Kdor zna tako zadeti narodni ton naše najlepše planinske pravljice in jo odeti v tako veleumetniško obliko, kakor je to storil Rudolf Baumbach, je skoroda — naš. In danes po 40 letih je največji Baumbachov prijatelj dr. Julij Kugy z najnovejšo knjigo tudi postal — naš. Izdal jo je še le na večer svojega življenja, tedaj, ko je prišla ura za njo . . . »Aus dem Leben eines Bergsteigers«. Tudi ta knjiga je — naša!

Kot pomočnik prirodoznanca, kot prijatelj pesnika je postal Kugy po svoji naravi iz reden človek, več kakor navaden sportnik. V mladosti ga je tržaški mentor botanik pošiljal iz Trsta na Kras po cvetice. Prav v istem času je imel tudi to veliko srečo, da se je seznanil z Rudolfom Baumbachom. Ta ga je vpeljal v kraljestvo poezije in v Julijske Alpe. Ko je iskal teden za tednom redkejše rastline na našem Krasu, se mu je odprla knjiga prirode, da je čital v njej že kot mlad fant v malem in da čita v njej še danes.

Silno preprosto je njegovo življenje. Sin je sicer milijonarske trgovske hiše, a se kreče že v prvi dobi svoje mladosti vedno v naravi. Baumbach ga uvede v enega najskritejših in najlepših kotov naše alpske domovine, v visoko Trento, kjer je dozoreval v Baumbachovi duši eden najlepših umotvorov svetovne literature — naš »Zlatorog«.

Vsebina Kugyjevega življenja od zorne mladosti do njegovega večera je nerazrušno združena z našim Triglavom, Jalovcem, Kaninom, Višem, Montažem, Trento in z vsem, kar je tam gori v tistem čarobnem, bajnem, skritem planinskem kotu. Tri četrtine obsežne Kugyjeve knjige so posvečene le njemu. Kdor zna pisati s tako ljubeznijo o naših gorah, o našem narodu tam gori, kdor je zmožen takega iskrenega spomina — našemu vodniku Andreju Komacu, ta je v duhu naš! Sicer pa tudi njegov rod izvira iz naših krajev; oče mu je rojen v Lipi pri Podkloštru (Kugy — Kogoj?). Na tem rodnem kraju visi sin tega očeta; tudi njegovemu spominu poklanja to knjigo s tisto pobožno vdanostjo, ki je lastna vsem velikim duhovom. Kugy piše nemško in se čuti Nemca, piše pa naša krajevna imena nepotvorjeno vseskozi z našo abecedo. Kugy ni šovinist.

Kugy je izšel že iz one dobe, ko se je razvil tako zvani sport in vsi njegovi izrodki, med njimi tudi tako zvana »bergfekserija«. On pa ni »bergfeks« in planinstvo mu ni sport, nego mu je vsebina njegovega življenja, bistvo Kugyja-človeka. Planine so mu njegov alter ego in planinstvo mu je srčna zadeva.

Kugy je poet. Baumbach se je vtopil v kraljestvo planinske pravljice in poezije in je skozi napol priprta vrata pogledal sam in je dal pogledati nam v planinski svet. Njegov vredni drug dr. Kugy nam jih v svoji knjigi kot planinec odpre na stežaj. On je poiskal vse najskritejše kotičke triglavskega kraljestva. Tako kot Kugy, ne pozna Triglava noben Slovenec — karto — in geografsko morda — toda Kugy ga je zajel celega z vso dušo. »Jaz sem ljubil te gore in sem se vedno zopet k njim vračal. Nisem tega storil skokoma, nego, ko sem enkrat stopil na vrh temena Triglavskega, me je kakor začaranega priklenil nase, in potem sem stikal v njegovi okolici, kakor da sem tam nekaj izgubil ali pozabil. V alpinski družbi so dejali: Kugy študira Julijske Alpe sistematično. Toda jaz mislim, da je bil to le videz. Jaz si tega namena nisem bil svest. V resnici je bilo le hrepenenje, da premotrim goro, ki me je privezala nase, od vseh strani, vsako njeno kretnjo, vsako njeno potezo do popolnega spoznanja. V tem iskanju in motrenju in v svečanosti zopetnega svidenja sem hotel najti staro srečo, ki mi jo je naklonila, in zgraditi vedno novo. Tako je zrastel Triglav pred mojimi očmi do ostro zrisane veličastne osebnosti, ki me je tem bolj navezala nase, čim jasnejše in globokejše sem spoznal bistvo te osebnosti in njen pomen. Zdi se mi, da narodna duša občuti ravno tako in hodi po istih potih, da krsti gore šele potem, ko je po stoletnem opazovanju docela spoznala in zajela njih osebnost in značaj. **Zato je treba narodna imenovanja ohraniti.** (Ali čujete to vi, ki dan za dnem pačite in potvarjate naša krajevna imena?) **Z vsem spoštovanjem in ljubeznijo jih je iskati tam, kjer so se pozabila, in naravnost ljubosumno jih čuvati, da jih kdo samolastno ne izpremeni ali umetno prikroji; kajti po svojem samoraslem zvoku in izvirnosti so postala del gorske osebnosti; to izvirno ime daje gori pečat, boljši, točnejši in primernejši ko vse popisovanje;** ono ustvarja pesniški vtis in nastroj, v katerem so gore takorekoč stopile v zavest in v krog opazovanja naroda iz teme preteklosti . . .« — Kdor tako piše o n a š i h gorah in prav posebno o n a š e m Triglavu — ta je za vedno naš! — »In tako je prišlo, da sem bil morda 40krat na Triglavu — natančno tega ne vem. Triglav je bil ideal med gorami moje mladosti, kakor je Trenta moj mladostni ideal visoko-gorske doline. On je najvišji v Julijskih Alpah. Iz čarobne dežele Zlatorogove je segal v moje sanje in jih obvladoval skozi leta. Nobeni gori nisem posvetil toliko oltarjev kakor njemu . . . Resnično, med listi, ki vsebujejo zgodovino moje gorske mladosti, pač ni enega, v katerega ne bi bil častiti otec Triglav zapisal svojih skrivnostnih znamenj.«

Kugyjeva knjiga ni zbirka slučajnih spisov. To je knjiga življenja, slika in izpoved duše velikega vernega sina prirode.

Znani Hacquet je našel pred okoli 100 leti v gorah Trente novo, silo redko cvetko, ki jo je krstil »Scabiosa Trenta«. To cvetko je iskal Kugy tako rekoč celo življenje, a je ni našel. Končno se je izkazalo, da ta cvetka ni nič drugega nego že znana »Scabiosa (Cephalaria Schrader) leucantha, Linné«. Kugy je posvetil tej cvetki celo poetično poglavje.

Kugy je idealist. Zato tem bolj blesti v temi današnjega materijalizma njegova ljubezniva, svetla postava. Kugy je Nemec, a iskren prijatelj našega naroda. Nemci imajo tudi v današnjih časih razmeroma mnogo idealnih delavcev. Izmed najidealnejših se zbirajo okrog svojega »Kosmosa«, ki vzbuja občudovanje sveta. Kugy jim stoji jako blizu . . .

In ta dobri, izredni mož pride v našo sredo, da čujemo njegovo — sicer nemško — a iskreno besedo.

Pozdravljen, Kugy, med nami!

Dobi se povsod, koder cenijo dobro in zdravo pijačo, kjer ga še ni, naj se ga takoj naroči

pri tvrdki LOVRO SEBENIK,
žganjarna in rastlinska destilacija
Ljubljana VII.

Kulturni pregled

Gledališki repertoarji

Ljubljanska drama:

Nedelja, 24. ob 15.: «Lumpacij vagabund». Ljudska predstava po znižanih cenah. Izven.
Pondeljek, 25.: «Božji človek». B.

Ljubljanska opera:

Nedeljo, 24. ob ½20.: «Orlov», opereta. Izven
Pondeljek, 25.: Zaprto.

Mariborsko gledališče:

Nedelja, 24. ob 15.: «Učiteljica». Kuponi. Znižane cene. — Ob 20.: «Logarjeva Krista». Kuponi.

Nedeljski predstavi v ljubljanskem gledališču. Danes, v nedeljo, imamo v ljubljanskem gledališču popoldansko dramsko in večerno operetno predstavo. V drami se uprizori kot ljudska predstava po znižanih cenah Nestroyeva burka »Lumpacij vagabundus«. — V operi se poje zvečer ob pol osmih opereta »Orlov«. Napovedana popoldanska operna predstava odpade.

Nedelja v mariborskem gledališču. Danes popoldne je zadnja predstava priljubljene tragikomedije »Učiteljica« po znižanih cenah, zvečer pa se uprizori vrlo uspela opereta »Logarjeva Krista«.

William Shakespeare — Oton Župančič:

Momenti iz komedije „KAR HOČETE“

Izdala in založila Tiskovna zadruga v Ljubljani.

Če godba je ljubezni hrana, dalje
igrajte, dajte mi je zvrhoma,
da slast se prenasiti in premine.
— — — — —
O duh ljubezni, bister ves in živ!
Čeprav obsežnost tvoja vse sprejema
kot morje, vate le se nič ne vlije,
naj še tako je vredno in visoko,
da ne bi v ceni palo isti hip!
Vojvoda, I. 1.

★

Čista lepota, ki narava zlila
ji s sladko je, umetelno rokó
belóto z rdečico: gospodična,
vi ste pod solncem najbolj kruta ženska,
če te miline v grob odnesete
in svetu ne ostavite posnetka.
Viola, I. 5.

★

O, kam hitiš, premila deva?
O, stoj in čuj, tvoj dragi peva,
tiho zdaj in zdaj glasnó:
dušica, korak ustavi,
pod večer je čas ljubavi,
vsak razumen fant ve to.
Norec, II. 3.

★

.....Ženska jemlji zmer starejšega; tako se zrašča ž njim, in ravnovesno vlada možu v srcu: zakaj, čeprav se, dečko, hvalimo, nam čut je bolj lehak, nestanovit, bolj muhast, omahljiv, se prej vleti nego-li ženskam.
— — — —
Zato izberi mlajše si deklè,
če ne, ti čustvo ne vzdrži napona;
saj ženske so kot rože: cvet krasan
razpnè se in ospè jim isti dan.
Vojvoda, II. 4.

Pesmi Mirana Jarca

Miran Jarc, ki je izdal za letošnjo veliko noč prvo zbirko svojih pesmi »Človek in noč«,* je v našem slovstvu znano in priznano ime. Sodeluje pri vseh važnejših slovenskih literarnih revijah; pokazal je tako svojo pesniško noto kakor čut za razgibano in sočno moderno prozo; oblikoval je samega sebe v eseju in se motril v ocenjevanju novih literarnih pojavov, oseb in knjig. Šteje se h generaciji, ki je stopila na plan zadnja leta pred premirjem in se razmahnila prva leta po vojni, generaciji iskateljev, upornikov in bojevnikov. To pesniško pokolenje je dalo Evropi novo zavest njenega duhovnega edinstva v negaciji in v iskanju nerazodetih vidikov; razgibalo je tisoče mladih duhov od meglenega Ljeningrada do babilonskega Pariza in navdalo nešteto mladih src z žgočim prepričanjem, da v ognju sovraštva in v krvi sramote niso izginile vse maksime človeške vzvišenosti. Tako se je razvila tista umetnost, ki smo ji pravili po vojni, da je kaotična; naša beseda ni bila zasmeh, zakaj kaos je še danes vsa Evropa, v kolikor je ne motrimo od filistrskega omizja. Slovencem je prineslo to kipenje duhov, ki je po svoji intenziteti in naglem razmahu prekosilo n. pr. romantično valovanje pred dobrim stoletjem, le oddaljene kolobarje. Slovensko občinstvo se je težko sprijaznilo z novim oblikovanjem umetnostnih del in je odklonilo razne eksperimente. Zopet je obveljalo zgolj to, kar je resnično umetniško in kleno, ne glede na modo in reklamo.

Miran Jarc je kot pesnik tipičen glasnik našega povojnega pokolenja, vendar pa ne v negativni obliki njegovih literarnih manifestov, temveč v razgibanosti in časovni usmerjenosti svojega občutja. Nanj so posebno vplivali moderni francoski poetje, kakor je sploh v njegovi osebni kulturi veliko francoskega duha. Jarčeva kultura, ki je posebno črpala iz živih vrelcev časovnosti in nosi tudi značaj njene notranje razcepljenosti, je nekoliko skalila vedrino njegovega izražanja in jezika, zato je včasi bolj okoren in moten kot lehak in jasen. V ostalem pa je Jarčeva pesniška zbirka knjiga, ki ni značilna samo za avtorja, ampak je tudi odtis časovnosti, nje vzgona kvišku in nje duhovnega razkola, njenega bolj kot kdaj poprej akutnega boja med gmoto in duhom, sonvjo in obliko.

Naslov Jarčeve pesniške knjige »Človek in noč« je pomenljiv tudi za pesnikovo generacijo, čije psihologija se tolikanj razločuje od naših tradicij in le prepogosto namišljenih »okusov«, da jo filistrizem zavestno odklanja. Noč je temu pokolenju prav tako kot starim mistikom metafizičen simbol tistega stanja, ki iz njega črpajo umetniki vseh časov svoje navdihnenje in snov. Človek, ki gre skozi noč, je človek, ki se je potopil v vesoljstvo, stopil na pradno in se očistil v tajnostnem, notranjem bleščanju njegovih temin. Noč je več kot dan, zakaj dan se rodi iz noči in tema je večna rodnica človeških spoznanj in občutij. Tudi simbolistična poezija se je opajala z »metafiziko« teme, ki je antipod fiziki dneva; le-ta stori vse reči jasne, a zato tudi brezduševne in vsakdanje.

Miran Jarc je pesnik tega starega, a v svojih neskončnih oblikah večno novega boja med dnevom in nočjo, med človekom in bogom, med jazom in vesoljstvom. V načinu, s katerim izpoveduje v svoji poeziji doživetje konflikta, ki je pravir religije in filozofije, je Jarc v našem slovstvu nov pojav. Jarc ni čisti larpurlartist, ni pa tudi refleksiven lirik. Njegove pesmi so v sredi med tako zvano »čisto poezijo«, ki je pravkar v Franciji predmet razprav in polemik, in poezijo emocije; imajo svoj vnanji in notranji ritem; vidljive tipke in slišni glasovi vzbujajo daleč v ozadju nevidljiva, neslišna, v metafizično brezbrežnost občutja pogreznjena valovanja. Zbog tega bo rad vzel Jarčevo pesniško knjigo v roko vsak naš človek, ki je dojemljiv za »muziko vesoljstva«, tisto večno zasenčeno, samo trenutkom uživanja razgaljeno »resničnost«, ki je ne doumeje nobena estetika in še manj poetika ali stilistika. So verzi v Jarčevi zbirki, ki se nam zde čista muzika — ne v smislu besednega blagoglasja, marveč po svoji notranji strnjenosti in uglasbenosti.

Jarčevemu noter obrnjenemu pesniškemu pogledu se riše vnanji svet v samih konturah in silhuetah; to je izraznost noči, kjer so vsi ostri kontrasti zabrisani in je vse nazven zaprto in obrnjeno v notranjo brezbrežnost, ki je skrivnostna in molčeča, ki rodi sanje in se zdi, kakor da je smrt. Takemu pogledu se prikazuje stvarnost v simbolih, zato je bila poezija simbolov znana že v stari Indiji in je ne bo razveljavila niti vsegamogočna mehanska civilizacija. V novem, individualno prožetem izražanju simboličnosti vnanjega in notranjega sveta je Jarčeva osebna nota. Kdo nam je podal v tako čitem sozvočju med človekom in vesoljstvom lepoto človekovega zlivanja z nočjo, kakor Jarc koj v prvi pesmi:

Vsa ogromnost neutešitve
divje v srce se mi zagreba.
V svoji nemoči bi kriknil do neba
v strašno vsemirje: rešitve, rešitve.

V brezbrežja hrepenenja lijo . . .
O, da zajamem jih v težkem zvoku!
Ah, kakor drevo sem, ki vanj vetrovi bijo,
a ono razjeda se v neizraznosti joku.

Ti verzi, četudi niso najbolj značilni v vsej knjigi, kažejo še dokaj »poljudno« pesnikov odnos nasproti poeziji, ki mu je izražanje človekove nemoči, da se izmota iz samega sebe, iz minljive snovnosti in oblike, v katero ga je vklenila slepa nuja prirode.

Kako zre Jarc na človeško družbo, priča pesem »Izgnanci«: nad vsem kaosom, nad proletarci, težkimi kapitalisti in jeklenimi prekupčevalci pojo »vijoline, spravljivke — tolaživke«. Tudi to je simbol tiste »metafizične« sile, ki odvrača človeka od »resničnosti« in ga podi k sanjarijam, h kontemplaciji, k bogoiskateljstvu, k prestreznju večnostnih zvokov v minljivem hrupu vsakdanjosti. Nasprotje vsemu »realnemu«, »življenskemu«, »naravnemu«! Ali pa je brez tega pravira sploh mogoča umetnost; ali ne bi bile brez njega vse pesmi zgolj rodoljubne prigodnice ali ljubezenske igračke in proza le boljše stilizirana policijska poročila in novinske vesti? Miran Jarc je šel v naši povojni poeziji zelo daleč, vsekakor dalje od vsakršne »publike«; pesmi so mu za občino izvoljenih, ki imajo osnovni pogoj: posluh za notranji izraz besede. Vsekakor pa se bodo morale tudi poznejše generacije pomuditi pri tej njegovi knjigi, če bodo hotele spoznati odziv slovenskega pesniškega duha na dinamično in dionizijsko umetnost v povojni Evropi.

Knjigo »Človek in noč« je opremil grafik Božidar Jakac z lesorezi, ki se lepo zlivajo z Jarčevo poezijo. Izšla je v grafični opremi, ki je za naše razmere uprav vzorna.
B. B.

* Miran Jarc, Človek in noč. 1927. Samozaložba. Cena 25 Din.

Združenje književnikov v Beogradu. V Beogradu se snuje Združenje književnikov. V pripravljalnem odboru organizacije so poleg Jaše Prodanovića, ki vodi začasno predsedniške posle, dva podpredsednika: Rista Odavić in Svetislav Petrović. Nadaljni člani uprave so: Svetislav Stefanović, Dragiša Vasić, Ksenija Atanasijević, Velimir Živojinović, Milan Bogdanović, Milan Kašanin, Miloš Crnjanski in Svetislav Predić. Redni člani Združenja lahko postanejo pisatelji beletrističnih del in kritiki, vedoslovci in znanstveniki pa bodo uvrščeni med izredno članstvo. Članarina društva je določena na 120 Din letno.

Berlinska gonja proti Emi Destinovi. Češka pevka Ema Destinova, članica newyorške Metropolitanke, je napovedala za konec prošlega tedna svoj prvi povojni vokalni koncert v Berlinu. To priliko so izrabili nemški šovinisti, ki so začeli gonjo prot koncertu, češ da se je Destinova v začetku svetovne vojne zaklela, da ne položi nikdar več svoje noge na nemška tla. Dunajski tisk ta nastop odločno obsoja in poudarja, da ima v zadevah umetnosti šovinizem molčati.

Slovenski rojak tenorist dr. Maks Adrian, član nemškega gledališča v Pragi, je dosegel prošli teden v Straussovi od Korngolda predelani spevoigri »Noč v Benetkah« prav lep uspeh. Listi hvalijo njegovo kreacijo v pevskem in igralskem oziru. Dr. Adrian gostuje letos stalno tudi v Ustju nad Labo.

Krsta Odak na letošnjih glasbenih svečanostih v Donaueschingenu. Jury za moderno glasbo v Donaueschingenu je sprejela v program letošnjih glasbenih svečanosti Drugi godalni kvartet, op. 7., skladatelja Krste Odaka. Kvartet ima dva stavka: prvi nosi naslov »Dumki«, drugi pa »Plesc«. Delo bo izvajal Hindemithov kvartet.

Bivši Reinhardtovi igralci v Beogradu. Dne 26. in 27. aprila bo gostovala v Beogradu skupina bivših igralcev režiserja Maksa Reinhardta. Umetniki prihajajo v našo državo iz Rumunije in nastopijo dvakrat, prvič v Hauptmannovi komediji »Bobrov kožuh«, drugič v Shawovi drami »Pygmalion«. Skupina se je v Beogradu obvezala naštudirati in prikazati na svoji turneji tudi eno dramo naših pisateljev.

Likovna razstava v Novem Sadu. »Matica Srpska« v Novem Sadu pripravlja razstavo jugoslovenske likovne umetnosti. Razstava se otvori meseca junija. Udeleže se je vsi naši znamenitejši slikarji in kiparji. Aranžerji razstave se nadejajo, da se jim posreči prirediti likovno razstavo naše umetnosti, kakršne še ni videla naša država do danes ne pred vojno in ne po vojni.

Trinajst predstav »Ane Karenine« v sarajevskem gledališču. Sarajevsko gledališče ima sedaj na repertoarju Leva Tolstega dramatizirani roman »Ana Karenina«, v katerem igra naslovno vlogo Rusinja Lidija Mansvjetova, glavno moško partijo pa režiser Bek. Dramatizacija je za sarajevsko publiko tako privlačna, da se je delo te dni vprizorilo že trinajstič.

Umetnostna razstava Vojinovića - Pelikana v Somboru. V petek, dne 22. aprila se otvori v Somboru umetniška razstava znanega srbskega slikarja B. Vojinovića - Pelikana. Istočasno razstavi motive iz južne Srbije slikar Muhanović.

Vladimir Majakovski v Pragi. Ruski poet Vladimir Majakovski je dospel na svojem inozemskem potovanju v Prago, kjer ostane več dni in priredi recitacijski večer svojih lastnih pesnitev.

Časopis za slovenski jezik, književnost in zgodovino. VI. letnik. Ljubljana 1927. 8°. 300 strani. — Naroča se pri upravi (Ljubljana, univerza) ali pa v knjigarnah. Cena Din 80. Pravkar izišli 6. letnik «Časopisa» ima sledečo bogato vsebino: Petar Skok: O zamjeni vlt. u — sl. y. — Fr. Ramovš: Razvoj psl. ě v slovenskih dolgih zlogih. — Fr. Ramovš: O naravi psl. tort- in tert- v praslovenščini. — R. Kolarič: Nosni lokali v prvotni slovenščini. Jok. Kelemina: Krajevna imena iz spodnjepanonske marke. — Fr. Šturm: Refleksi romanskih palataliziranih konzonantov v slovenskih izposojenkah. — Fr. Ramovš: O kajk. — čak. prehodu d' v j. — A. Breznik: Popovičev Specimen vocabularii vindocarniolici ter Pohlinov Glossarium slavicum. — M. Rupel: Trubarjevi Artikuli. — I. Prijatelj: Klasje. — Fr. Kidrič: Prešerni od konca 15. do srede 19. stoletja. — M. Premrou: Vatikanski dokumenti iz 1603—21 o vladiki Hrenu in cerkveni vizitaciji Kranjske 1607—8. — M. Kos: Rimana pesem o ustanovitelju Jurkloštra vojvodu Leopoldu VI. — *Male vesti.* Fr. Ramovš: Prof. Rajko Nahtigal, 1877—1927. — Fr. Kidrič: Ob Šlebingerjevi 50letnici. — P. Skok: Država — dežela. — Isti: Kupljenik = Kupêlbnik. — Fr. Ramovš: Dudlêbi — Teindles. — Isti: Opomba k škofjeloškemu refleksu za č. — A. Gspan: Vrba od Prešernovih časov do danes. — Fr. Kidrič: Kastelčeva prošnja za dovolitev Čbelice. — Fr. Ramovš: O postanku slovenskega dialektičnega sunce. — Fr. Šturm: Dodatek k razpravi »Refleksi rom. palataliziranih konzonantov v slov. izposojenkah». — M. Murko: Matija Čop v Lvovu. — Fr. Ramovš: K razlagam o postanku glagola morati. — J. Šlebinger: Bibliografija.

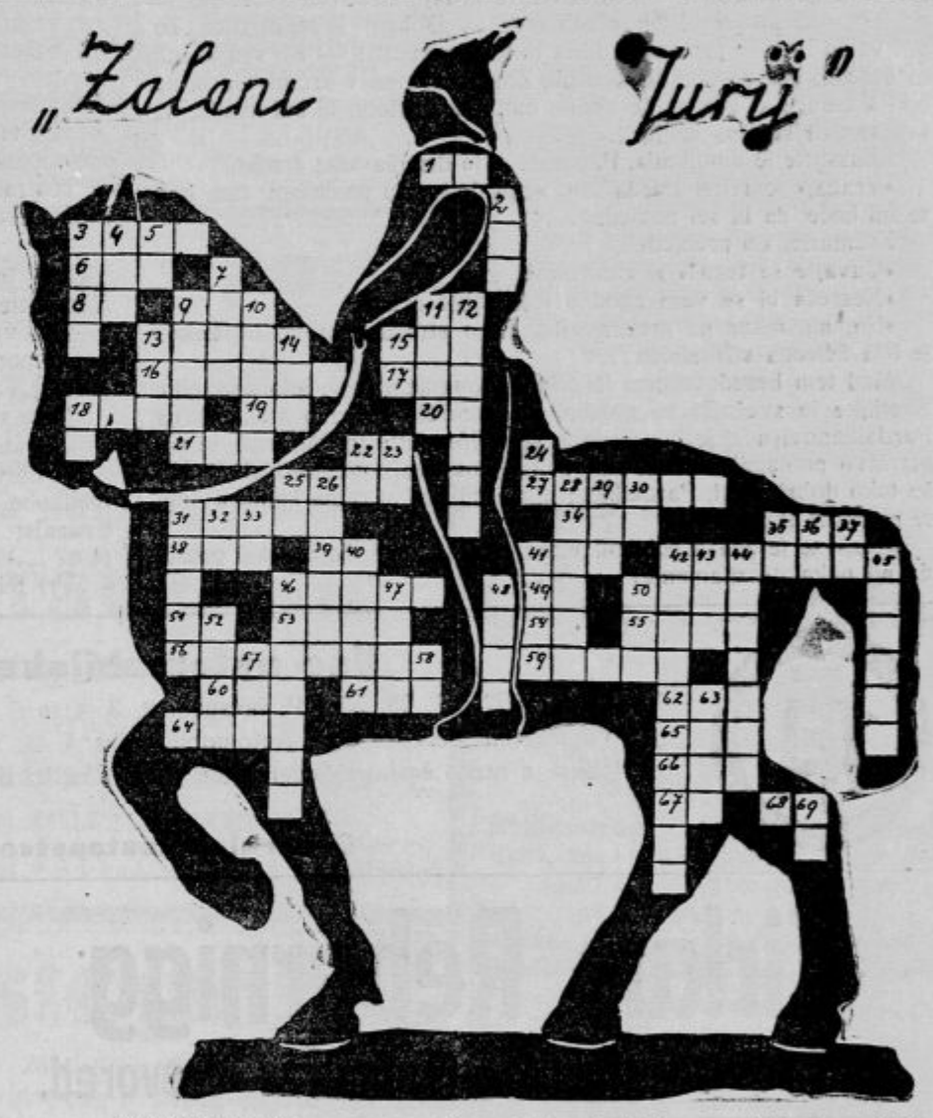

POMEN BESED:

Vodoravno:

1. krajevni pislov; 3. mesto v Nemčiji; 6 čutilo; 8. egiptovsko božanstvo; 9. del trupa; 11. del voza; 13. prijetna slika; 15. prometno sredstvo; 16. vrsta pesništva; 17. kraj zveličanih; 18. oblika glag. »rdeti«; 19. veznik; 20. »hočem« (hrv.); 21. števnik; 22. kratica; 25. ruska reka; 27. množina nabranih reči; 31. azijska planota; 34. pesnitev (množ.); 35. veznik; 38. kanton v Švici; 39. »on« (nem.); 41. žuželka; 42. drevo; 46. »ljubljen« (italj.); 49. kratica; 50. gorovje v Švici; 51. kazal. zaimek; 53. mesto v Italiji; 54. pom. glagol; 55. drž. institucija; 56. pustolovščina; 59. mesto v Sloveniji; 60. turški naslov (množ.); 61. poljska cvetlica; 62. žen. krstno ime; 64. azijska planota; 65. izvirek; 66. žen. krstno ime; 67. medmet; 68. grška črka.

Navpično:

2. množina čebel; 3. kraški veter; 4. ruska reka; 5. medmet; 7. »večer« (franc.); 9. oblika glag. »bdeti«; 10. nepriljubljena družba; 11. poljski delavec; 12. ime svetnika; 13. »ali« (hrv.); 14. veznik; 15. hrvaška kratica za »štev.«; 18. grška črka; 22. kratica, rabljena za časa vojne; 23. kazalni zaimek; 24. predlog; 25. nikalnica; 26. puščavnik; 28. morska ožina; 29. žen. krstno ime; 30. izraz pri kvartanju; 31. ogrska ravnina; 32. ploskovna mera; 33. oseb. zaimek; 35. veznik po Prešernu; 36. nota; 37. veznik; 40. pamet; 41. mesto v Rusiji; 42. vsakoletna narodna veselica Ljubljančanov; 43. naplačilo; 44. žensko krstno ime; 45. mesto v Turčiji; 46. hribina; 47. teža; 48. žival sv. Jurija; 50. azijski denar; 52. pripadnik divjega naroda; 57. turški naslov; 58. veznik po Prešernu; 63. opojna pijača; 69. vas pri Ljubljani.

Pravljice o Gralu. Telesno-kulturno društvo »Atena« je izdalo v svoji založbi naši mladini za piruhe »Pravljice o Gralu«. Po francoskih virih jih je priredila *Anka Nikoličeva.* Iz prebogatega gradiva pravljic o Gralu, o čudežni posodi z Jezusovo krvjo in iz obsežnega romana o legendarnem kralju Artu in njegovem omizju slavnih vitezov je pisateljica poskusila sestaviti 10 pravljic za našo mladino. Pri tem jo je vodila v prvi vrsti želja, podati knjigo, ki naj zabava, zanima, a ima tudi gotovo literarno vrednost. Knjiga je namenjena mladini od osmega leta dalje in je tudi posebno primerna za pomožno čtivo v ljudskih in nižjih srednjih šolah. A tudi mamicam bo nudila gradivo, ki ga bodo lahko na dolgo in široko razpletale in slikale svoji deci, kajti predvsem naj bi ostale to, kar so, namreč pravljice. Knjiga, ki vsebuje 10 zanimivih in mičnih pravljic o Gralu, o Parsivalu, o omizju kralja Arta itd., obsega 80 strani in je tiskana na finem papirju v okusnem formatu, z lepo naslovno sliko. Cena v knjigotrštvu je Din 20.— za broširan izvod. Naročila sprejema in izvaja *»Uprava založbe Atena«,* Ljubljana, Karlovška cesta 20, I. Knjigo toplo priporočamo in vabimo ljubitelje lepe knjige, posebno prijatelje mladine in stariše sploh, da sežejo za svoje otroke po lepem darilu nove slovenske pisateljice.

Rešitev križanke «Velikonočni zvon»

Krili. Vodoravno: 2. us, 4. rt, 5. ar, 6. no, 8. p. c., 10. ud, 12. corp., 14. aloa, 15. gib, 17. onda, 21. princip, 24. Secolo, 25. Anam, 26. ata, 27. ud, 28. sa, 29. vesele praznike, 39. Mesina, 40. Abano, 41. Belt, 42. Anam, 47. a, e, i, o, u, 50. krš. — Navpično: 1. puran, 3. strop, 7. duca, 9. Capablanca, 11. dolg, 13. roi, 16. pop, 18. NRS, 19. die, 20. Pilatus, 22. cona, 23. pomada, 29. Velda, 30. est, 31. ena, 33. lan, 34. Ra, 35. abd, 36. zar, 37. N. N., 38. Io, 39. Meta, 43. at, 46. Dora, 48. Ika.

Zvon. Vodoravno: 1. narod, 5. dno, 7. Adam, 9. prag, 10. koren, 12. ar, 13. dis, 15. šum, 17. blago, 19. est, 21. Ana, 22. grehi, 23. rat, 24. Ural, 25. n. r., 27. srd, 29. l. s., 31. dukat, 38. Veno, 36. Kleona, 39. aja, 49. P. P., 42. Jera, 43. pod, 44. as, 45. roka, 47. ss, 48. navada, 51. Alko, 54. oker, 56. rat, 57. Artemis, 59. so, 60. tri, 62. vatel, 63. la, 65. et, 66. dolina, 70. ped, 71. volna, 74. real, 75. du. — Navpično: 1. Nogi, 2. rak, 3. Odo, 4. dar, 5. dr., 6. nada, 8. mesar, 9. prah, 11. nuna, 12. aleluja, 14. sen, 16. Matej, 17. brada, 18. Gina, 20. tir, 22. gr., 26. rt, 28. dve, 29. Leon, 30. sodar, 32 Kasa, 34. erar, 35. nas, 37. l. p., 38. Anatol, 40. prota, 41. po, 42. Jakil, 46. komet, 49. vas, 50. akt, 52. la, 53. krv, 55. es, 58. eter, 61. Izidor, 64. ad, 67. op., 68. lev, 69. Arnaut, 72. led, 73. al'.

Rešitev križanke „Zajec«.

Vodoravno: 1. Krn, 4. kurjava, 8. birma, 12. grob, 16. ahat, 17. Havaj, 18. mrav, 20. rano, 21. oko, 22. Etna, 23. ajda, 24. naknadno, 25. Ada. — Navpično: 1. krma, 2. rjav, 3. na, 4. ki, 5. Urh, 6. vaja, 7. ah, 8. bik, 9. amen, 10. trta, 11. Ivan, 12. grad, 13. Rajna, 14. ondod, 15. boa, 19. Anka.

Jan Bartoš:

Problem modernega gledališča

(Prevel C. Debevec.)

V sodobnem gledališču se dviga zavesa, toda mi ne drhtimo več od vznemirjenja — kajti pred nami se ne javljajo več skrivnosti, naše oči ne gledajo več v začudenju in naša srca ne utripljejo več od ganotja.

Na odru prav za prav ni več gledališča in v gledališču ni več gledalcev.

Vsi poskusi za obnovo današnjega gledališča niso storili drugega kakor, da so poskušali skriti očitna dejstva njegovega razkroja; stilizirali so sceno bodisi v strogem poenostavljenju ali pa so jo napolnjevali z bogatim dekorativnim razkošjem.

Reformatorji teoretično razpravljajo o temeljih gledališča in ga skušajo iz prvin, iz katerih je vzniklo, obnoviti za današnjo dobo: stikajo po razvojnih zvezah z velikim gledališčem preteklih časov in navezujejo na tradicijo bodisi antičnega in srednjeveškega nabožnega ali pa poznejšega klasičnega posvetnega gledališča. Pričakuje se, da se da obnoviti gledališče kakor kak splošni obred, v katerem bi bil tudi gledalec aktivni udeleženec ali pa se poskušajo razmakniti meje razrednega gledališča (kar je današnje gledališče postalo) do narodnega gledališča. Ampak kje so potem razlogi za brezupnost in brezuspešnost vseh teh naporov? Brez dvoma v modernem znanju in čustvovanju: ono nas s svojo hladnostjo dovolj jasno opominja, da ostaja popolnoma ravnodušno napram vsem današnjim naporom, ki se omejujejo na to, da predstavljajo in slogovno popravljajo staro gledališče.

Toda, ali je upravičeno misliti, da se v globinah modernega znanja in čustvovanja ne skrivajo predstave novih gledaliških, od starih tradicijskih popolnoma neodvisnih oblik in da je to pojmovanje in čustvovanje nezmožno za nov gledališki pokret?

Prevdarimo, zakaj je današnje gledališče modernemu znanju in čustvovanju tako oddaljeno. Ali najdemo vzrokov v razvajeni utrujenosti in zblaziranosti duševnosti in čutov modernega gledalca? Zagotavljam vas, da to niso vzroki. Razumeti je treba, da reagira moderni gledalec na današnje gledališče z mrzlo ravnodušnostjo enostavno samo zato, ker čuti neko čudno neskladnost med predstavo, ki jo gleda na odru in pa med predstavo, ki jo vidi v svoji lastni domišljiji. Obrača se od današnjega gledališča samo zato, ker ni več zmožno ganiti njegovega kaotičnega srca, oživeti njegove razdrapane domišljije in prikleniti njegovih oči in posluha.

Moderni gledalec želi videti na odru zagonetna duhovna dejanja, v ostrih in tako snovnih oblikah. Toda kaj vidi v resnici? Mehanično reproduciranje brezizrazne historične ali sodobne resničnosti na trivijalno realistični ali pa dekorativno stilizirani sceni. Po glavi mu blodijo histrionski koturni in fantastične maske, v resnici pa srečuje navadno zmedo nastopajočih, kostimiranih ali nekostimiranih postav, vedno enako dolgočasnih in brez vsake izvirne iznajdljivosti. Sanjari o modernem ritmu gibanja in recitacije — v resnici pa se mu neizpodbitno dokazuje, da se gledališče ni rodilo iz petja in plesa.

Problem novega gledališča je izpolniti sanjave predstave modernega gledalca: postaviti mu pred oči gledališče skrivnosti v njegovi nekdanji zasnovi, toda v oblikah, ki so ustvarjene neposredno iz modernega znanja in čustvovanja. K rešitvi tega problema pridemo težko kdaj po potih novega klasicizma, po katerih so šli vsi dosedanji gledališki poskusi, temveč preje z abstraktnim postopkom naivnega dojemanja in ustvarjanja primitivnih prabitij, s kakršnimi išče svoje obnove vsa moderna umetnost.

Premišljujmo o tem postopku.

Gledališče je umetnost ritmičnih gibov in govora, ki nam predstavlja večne skrivnosti človeškega življenja, torej skrivnosti ljubezni in smrti. To so duhovne skrivnosti vseh skrivnosti, ki morajo biti izražene v obrednih in nenavadnih oblikah. Zato bosta ostala koturn in maska za vselej neminljiva simbola gledališke umetnosti. Vsako gledališko dejanje, ki je skrivnostno, nadprirodno in zagonetno, se mora vršiti v osamljenem in od vsake naravne resničnosti strogo ločenem prostoru.

Nedostopna izolacija je temeljni predpogoj notranjih ciljev gledališke umetnosti: njena učinkovitost raste z obredno, skrivnostno scenerijo, v kateri nastopajo igralci s teatralno vzvišenostjo in v temni zastrtosti maske, izražujoči nadnaravnost dejanja, ki ga odigravajo, z ritmično mimiko in recitacijo, s stopnjevano nenaravnostjo kretenj in govora.

Treba je ponovno dvigniti komedijantstvo gledališke umetnosti, ki je vnanje in notranje alfa in omega njenega izraza, kajti ona, le malo razodeta igra in razigrava z daljnim fantastičnim odmevom.

Toda one večne skrivnosti človeškega življenja, ki naj se v gledališču pred nami pojavljajo, skrivnosti nas samih občutimo ravno v trenotkih, ko nas igra zgrabi bodisi do groze, bodisi da vznemirjene ginjenosti ali pa do pritajenega smeha.

Mar ne kliče vse to po tem, da bi bilo prizorišče še bližje in še ostreje odprto in da bi se igralec in gledalec začutila še v neposrednejšemu stiku? Tloris scene je vprašanje gledališke arhitekture in tehnike; ali bi ne bilo zanimivo in pametno spremeniti ustaljeni četverokotnik prizorišča v obliko, ki bi nam bila po svoji izrazitosti bližja, pomakniti ga v prostornejšo globino in razmakniti ga v bokih, da ne bi morali gledati na oder vedno tako enolično naravnost?

Kar se tiče inscenacije, nam je že jasno, da smo z naturalistično smerjo pri nas pravtako že odpravili kakor z iluzionistično: na odru nočemo niti doslovno verne podobe resničnosti, niti njenega naznačenja. Na odru hočemo gledališko plastično samopravno resničnost, samostojno živo obstoječo, neodvisno od vsake kakršnekoli realne resničnosti, v novih globoko utemeljenih oblikah in samo sebi odgovornih barvah.

Potrebna je kolikor sploh možna razgibanost scene v ostri živahnosti in silnem lomljenju. Igralec se mora zavedati predvsem duhovnosti svojega poslanstva, potrditi se mora za najabstraktnejšo dematerializacijo svojega človečanstva in dezindividualizacijo svojega osebnega temelja, razumeti mora temeljni zakon igralske umetnosti, to je nenaravnost, vrniti se mora vdano k večnim gledališkim simbolom: h koturnu in maski in potruditi se za mimični in recitativni izraz temnega, zlomljenega in ostrega ritma modernega človeka.

K rešitvi problema novega gledališča, na katerega bi gledali z nekdanjim začudenjem, pridemo enostavno z neomajno doslednostjo poduhovljenja, ki bo zrušila v prah mrtve razvaline naturalistične scene z njenim mehaničnim in mrtvim igranjem, in z idealistično tvorbo smelih novih oblik, porojenih spontano iz modernega znanja in čustvovanja.

Naznanilo.

Kdor želi imeti letos prvovrstno in najmodernejšo slikarijo, naj naroči le po tvrdki

Ivan Martinc,
sobni slikar in pleskar, LJUBLJANA, Poljanska cesta 20
:—: Konkurenčne solidne cene! :—:

M. Zévaco 129

Papežinja Favsta

Roman

»‚Milost! Nikoli več ne storim tega!‘« je ponovila Roussotte, kakor bi iznova preživljala strašno trenutje. »In glejte, še tisti mah sta konopca odnehala!... Glas, trd in prijazen obenem, odkod je prihajal, sama ne vem, naju je vprašal: ‚Ali se kesata?‘ – ‚Oh, da! Da!‘ sva zaihteli obe. — ‚Ali bosta še kedaj zalezovali svete skrivnosti?‘ — ‚Nikoli več! Oh, nikoli več!‘ — ‚Dobro!‘ je rekel glas. ‚To pot vama Bog še prizanese. Idita in bodita zvesti!‘ — Ko sva začuli to besedo, sva se obe onesvestili. Zbudili sva se v krčmi. Če bi ne bilo skelenja, ki sva ga še vedno čutili za vratom, bi bili mislili, da sva sanjali strašne sanje...«

Roussotte je umolknila. Pâquette si je drgnila vrat z roko.

»Vraga,« je rekel Pardaillan, »čim delj vaju poslušam, tem bolj se mi hoče, da bi šel pogledat...«

Krčmarici sta prebledeli.

»Čuvajte se tega!« je zamrmrala ena.

»Nesreča bi se vam zgodila!« je rekla druga.

»Nu, nu, nikar ne pretiravajta. Tako strašno gotovo ni, kakor je bila železna stiskalnica...«

Med tem besedovanjem in pripovedovanjem se je bilo zmračilo. Svetiljke in svečniki po gostilni so zagoreli. Praznih steklenk na Pardaillanovi mizi je bilo čedalje več. Roussotte in Pâquette, ki sta marljivo pomagali vitezu, sta rdeli kakor dve potoniki. Naj sta bili še tako dobri pivki, Pardaillanu nista bili kos in rujna kapljica jima je temeljito lezla v lase.

»Nu,« se je zdajci spomnil vitez, »kaj bi rekli, če bi vaju prosil, da mi pokažite znamenje?«

»Znamenje?« je zajecljala Roussotte.

»Nu da, način, kako je treba trkati na skrivnostna vrata, da se odpro...«

Tako govoreč se je Pardaillan blaženo smehljal. Toda Roussotte in Pâquette sta bili baš zaradi svojega netreznega življenja toliko vajeni pijače da ju pamet ni pustila na cedilu, pa da si ju zalival noč in dan.

»Gospod vitez,« je odgovorila Roussotte z nekakšnim dostojanstvom, »bila sem se za vas, ko ste sedeli v Templu, in tudi Pâquette je tvegala življenje za vašo rešitev. Od tistega dne še ne pomnim večera, da ne bi bili z občudovanjem govorili o vas, kadar sva se greli ob ognjišču. Častili in spoštovali sva vas kakor kralja. Ali hočete, da se skesava tega? Znajte, da nama brez usmiljenja zavijejo vrat, če odgovoriva na vaše vprašanje! Ali nama res želite smrti?«

»Ej, tako vama solnca in še česa!« se je zasmejal Pardaillan z nenadoma izpremenjenim glasom. »Ali vama želim smrti ali ne, je postranska stvar; glavno je to, da vaju zakoljem kakor dve putki, ako mi ne izdasta znamenja.«

Tako govoreč je izdrl bodalo. Ženski sta se prestrašeno spogledali in zastokali iz dna svoje groze. Naposled je zajecljala Roussotte:

»Na vratih je križ iz petih debelih žrebljev. Potrkajte na vseh pet zaporedoma, zgoraj, spodaj, na levi, na desni in nazadnje v sredini...«

Nato si je zakrila obraz z rokami in zaplakala:

»Izgubljeni sva!...«

»Dobri ženski sta,« je dejal Pardaillan z nepričakovano mehkobo. »Oprostita mi, da sem grozil... Vajina gostilna je vredna dvanajst do petnajst tisoč liver. Ali hočeta, da vama jo odkupim?...«

Pri teh besedah je iztresel vsebino svojega usnjatega pasu na mizo in mignil Karlu, naj stori enako. Pogled na kup zlatnikov je takoj utolažil Roussotto in Pâquetto, čeprav sta še trepetali ob misli na maščevanje, ki jima je grozilo. Usta so se jima krivila v jok, toda oči so se že smejale.

»S tem denarjem lahko pobegneta,« je rekel Karel.

»Nu da,« je vzkliknila Roussotte, »pobegneva, ako ne bo drugače! Toda najprej priseževa, da ste stopili v gostilno z gospodom, ki je bil preje tu, in da vam je on povedal znamenje.«

»In če ne bodo verjeli?«

»Tedaj si nabrusiva pete.«

Čudeč se ženski lahkomiselnosti, je Pardaillan vstal izza mize in stopil s Karlom Angoulêmskim v razkošno sobano, ki je spajala krčmo z dvorcem. Ko je prišel do vrat, je res zagledal na njih križ iz petorice velikih žrebljev. Brez pomišljanja je jel s pestjo udarjati nanje po naznačenem redu. Pri petem udarcu so se vrata odprla!...

— — — — — — — — — — — —

Po Maurevertovem odhodu je ostala Favsta sama v sobi, kjer je navado prebivala. Strežnice, ki so jo prišle zabavat s petjem in brenkanjem na lutnjo, je odslovila, da se je mogla nemoteno predati svojim mislim.

Čeprav je na videz mirno sprejela vest o Pardaillanovem begu, vendar je ta novica razburila vso njeno notranjost.

»Napovedal mi je, da izpodbije vse moje načrte,« je mrmrala sama pri sebi, sedeč v velikem naslanjaču. »Kakor vidim, drži besedo. Dokler ni stopil on v moje življenje, je šlo vse po sreči. Odkar ga poznam, se vse podira in ruši... Zakaj?... Ali je moč njegovega uma in njegove volje res tolikšna, kakor se zdi? Ali pa je le moja lastna slabost tisto zlo, ki izpodjeda Guisev uspeh, zmago Lige in bodočnost nove Cerkve?...«

In zdajci so jo zaskelele na licih solze. Plakala je. Toda še bolj od njenih oči je plakala njena duša.

Vse avtomobilske znamke so dobre, volite najboljšo

Vse tipe 1927, 12, 28, 35 HP, luksuzni 2. 3. 4 in 6 sedežni, potni ški, prosti državne takse promptno dobavljivi od tukajšnega skladišča in vsi rezervni deli. — Oest Automobilfabriks A G vorm. „AUSTRO FIAT“ tovorni avtomobili za 1750, 3000 in 5000 kg, na modernejši avtobusi z nizko šasijo (Niederrahmenchassi) za 16 do 35 oseb, sanitetni avtomobili, avtomobilske pozarne brizgalne, vsakovrstni avtomobili za požarne brambe i. t. d.

Generalno zastopstvo: O. ŽUŽEK, Ljubljana, Tavčarjeva ulica št. 11.

Peugeot

Cirkus Rebernigg v Mariboru, Tomšičev drevored.

Danes v nedeljo

2 veliki slavnostni predstavi

prva ob pol 4. popoldne, druga ob 8. uri zvečer.

Dnevno ob 8. uri zvečer velika predstava, ogledovanje zverinjaka in skušnje od 9. ure dopoldne dalje.

KRUNA

podkovski žeblji

so iz najboljšega železa za podkovanje. S svojo dovršeno izvedbo nadkrilujejo vse ostale znamke podkovskih žebljev.

Kupujte samo

„KRUNA“ podkovske žeblje.

Zaščitna znamka

Mustad jugoslovanska tvornica čavala in železne i čelične robe d. d. Karlovac

Moderni kamgarn sportni tweed za fine obleke velika izbira — ugodne cene

R. Miklauc Pri Škofu, Ljubljana

Moč osebnega vpliva

sug stij, hipnoze, osebnega magnetizma itd. Najnopolnejše učno delo. Takojšen uspeh zajamčen! Zahtevajte prospekt! — V tisku je nova zanimiva knjiga Coué-izem.

»VEDA IN ZNANOST«, Celje, Razlagova ulica 8.

Pavel Nedog

čisti kemično in barva vse obleke in sukna. Zalne obleke izgotovi v 24. urah najcenejše in najsolidneje.

Gosposka ulica 33 MARIBOR Razlagova ulica 22

DEŠIJENOV SIRUP

(Syr. Deschien, Paris) se v vseh kulturnih državah sveta z najboljšim uspehom uporablja kot

krepilno sredstvo,

zlasti pa učinkuje Dešijenov sirup najbolje pri: *neurasteniji, nervozi, splošni oslabelosti, seksualni neurasteniji, rekonvalescenci* itd. Dešijenov sirup proizvaja: Dr. Deschien Paris. *Zaloga za detajliste: «SALUS» d. d Generalni depot za Ljubljano: Lekarna Mr. BAHOVEC, Kongresni trg,* za Celje lekarna «Pri Mariji Pomagaj», za Maribor: «Salus» d d in lekarna «Pri Orlu».

Bili kakršnikoli časi brez Palma - življenje ni.

Parno žago

sestoječo iz 1 polnojarmenika, 1 venecijanke in krožne žage z lastnim industrijskim tirom

oddamo takoj za več let

v najem oziroma prodamo.

Ponudbe je poslati do 15. maja 1927 na naslov: „Krim“ lesna industrijska družba, Preserje nad Ljubljano.

INDIAN MOTOCYCLE COMPANY

Gen. zastopstvo za Kralj. S. H. S.

Rom. Petikan, Maribor

Zastopstva: Ferum d. d. Zagreb, American Motors, Ljubljana, Bagy Wolf & Comp., Sarajevo Velomot — Split.

SVETOVNA ZNAMKA

BIG-CHIEF 1206 ccm, 9/24 HP, dolarjev 495·—
CHIEF 998 ccm, 7/18 HP dolarjev 480·—
SCOUT 596 ccm, 5/9 HP, dolarjev 415·—
PRINCE 350 ccm, 3½ HP, dolarjev 333·—
Sid-car PRINCES dolarjev 185·—
Sid-car Scout dolarjev 175·—

Električna razsvetljava in s tachometerom.

Solventne krajevne zastopnike sprejmemo.

Veliko skladišče nadomestnih delov.

KARLO AMETOVA

Večerna pisma

broširano Din 16·—, platno Din 26·—

Naroča se pri

Tiskovni zadrugi v Ljubljani, Prešernova ulica 5

Za pravilno negovanje telesa

pokazuje se Fellerjev pravi blagodišeči „Elsafluid“ koristnega delovanja že od časa naših dedov. On daje oslabelemu telesu novih moči in svežosti, oživlja živce, jača mišice in kite in prija vsem telesnim delom. — Drgnjenje in umivanje z Elsafluidom krepi utrujene oči in zabranjuje nahod. — Z vodo razredčen izvrsten za ispiranje grla in ust. Da je Elsafluid povsod tako priljubljen je storila baš njegova vsestranska vporaba odzunaj in znotraj kod zanesljivo domače sredstvo in kosmetikum. Močnejši zato boljšega delovanja kod francosko žganje.

Zahtevajte za poizkus povsod izrecno «FELLERJEV» pravi blagodišeči Elsafluid. v poizkusnih steklenčicah po 6.— Din, v dvojnatih steklenicah po 9.— Din ali specijalnih steklenicah po 26.— Din, po pošti pride tem cenejše, čim več se naroči naenkrat; z zavojnino in poštnino stane: 9 poizkusnih ali 6 dvojnatih ali 2 specijalni steklenici 61 Din; 27 poizkusnih ali 18 dvojnatih ali 6 specijalnih steklenic 133 Din; 54 poizkusnih ali 36 dvojnatih ali 12 specijalnih steklenic 250.— Din.

Naročila nasloviti razločno tako-le: **EUGEN V. FELLER lekarnar v Stubici Donji, Elsatrg št. 245 Hrvatska.**

Za potovalno sezono

priporoča kovčke, kasete, torbe, nahrbtnike itd. v veliki izberi, vseh vrst in tudi v vseh cenah

IVAN KRAVOS, Maribor.

Specijalni kovčki in torbice za potnike in vzorce se izgotove v lastni torbarski delavnici na Slomškovem trgu št 6

Vata za odeje

10—40 Din kg. odeje od 158 Din naprej Rožna ul. št 19 45

Velika tekma

ČOKOLADE NESTLE

Nagrade:

srebrne švicarske ure za dame in gospode,
fotografski aparati,
švicarski gramofoni

4606

Ogleite si plakat ‚Nestle‘ pri svojem dobavitelju

✝

Potrtim srcem sporočamo vsem sorodnikom, prijateljem in znancem žalostno vest, da nas je zapustil za vedno naš srčno ljubljeni soprog, oče, brat, stric in svak, gospod

Ivan Anžlovar

skladiščnik drž. železnice

Pogreb nepozabnega pokojnika se vrši v nedeljo, dne 24. aprila 1927 ob 4. uri popoldne iz drž. bolnice na pokopališče k Sv. Križu.

V LJUBLJANI, dne 23. aprila 1927. 4168

Mestni pogrebni zavod. **Žalujoči ostali.**

50 pisalnih strojev

najboljših znamk, tvorniško nove ali rabljene, se radi preureditve prostorov po nizkih cenah odda, in sicer:

HALDA,
UNDERWOOD,
SMITH & BROS,
CONTINENTAL,
REMINGTON,
ADLER,
MERCEDES,
IDEAL,
OLIVER,
COURIER.

Razkazovanje brezplačno in brezobvezno. Izven Maribora z avtom.

Ant. Rud. Legat & Co.,
Maribor, Slovenska ulica 7.
Telefon 100.

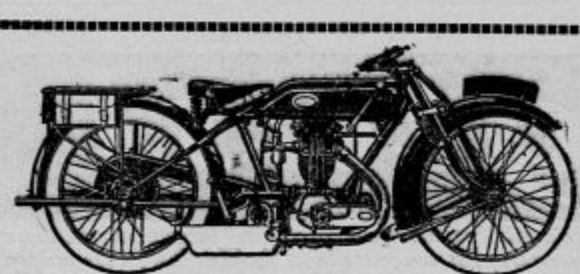

A·J·S

Gornja znamka na motociklu Vam garantira

najboljšo kvaliteto
največjo precizijo
najvišjo delazmožnost
največjo eleganco

Vsi modeli 1927 svetovno znane angleške zmagovalne znamke **dospeli** in na ogled pri glavnem zastopstvu:

O. ŽUŽEK, Ljubljana, Tavčarjeva ulica 11.

Toaletna mila in parfumerije

znana kot izvrstni izdelki tvrdke

H. KIELHAUSER, GRAZ

dobavljajo se slej ko prej. Zastopstvo v **Mariboru** po

M. Lenče
Slomškov trg štev. 14. 4963

BURROUGHS PORTABLE

STROJ ZA SEŠTEVANJE

do 99,999.999 99 dolar. 180
do 999 999 99 dolar. 140

Na 10 mesečnih obrokov.

Iščemo preprodajalce po vseh večjih krajih.

Glogowski & Co.
BEOGRAD,
Gospod. Jovanova 19/I
ZAGREB,
Račkega ulica 7 b
mezanin.

Pri jutranji toaleti ne sme manjkati PEBEKO!

Vsemu kulturnemu človeštvu je znana vrednost redne nege zob in ust. Rabite redno vsako jutro in na večer pasto za zobe PEBECO pa bodete sigurni, da pravilno in sigurno gojite zobe.

PEBEKO je nekaj posebnega, ni slatkast in neprijeten, je prijeten in odlično deluje!

Ne pozabite na PEBEKO!

Obleke perilo

in blago za iste kupite najbolje pri tvrdki

J. N. Šoštarič, Maribor,
Aleksandrova cesta št. 13

Stara tovarna nogavic in pletenin

M. Franzl sin

Ljubljana, Privoz štev. 10

3484 priporoča

svoje prvorstne izdelke po znatno znižanih cenah.

Sprejema se tudi bombaž in volna v pletenje

Svetovnoznano in izkušeno kolo znamke Styria na 12 mesečne obroke se dobi samo pri glavnem zastopstvu

ALOJZIJ USSAR
Maribor, Gosposka ulica štev. 20 I. nadstr.

Pohištvo

prvovrstne masivne spalne oprave, javorjeve, češnjeve, hrastove in vsakovrstne kuhinjske oprave po izredno nizkih cenah, se dobe v stalni zalogi pri

JOSIP KUHAR, splošno mizarstvo,
v Št. Vidu nad Ljubljano 49-3

Zastopnik

za mesto Ljubljana za dobro vpeljano blago se išče. Prednost imajo v papirnati stroki dobro izvežbani Ljubljančani. Ponudbe z referencami pod „Pošten" na Oglasni zavod Kovačič, Maribor. 49..

Priporoča se 70

MAST znamke J. P.

lastni izdelek tvrdke:
Evald Popovič, Ljubljana.
Cena nizka, blago izborno.
Razpošilja se v sodih po 50, 100 in 200 kg

PREKAJENO MESO

vedno v zalogi po izvanredno nizki ceni.

Zahtevajte povsod **rižev škrob** znamke „Hoffmann" varstvena znamka „MAČKA". Skladišče **Filip Mayer** Zagreb, Gundulićeva 5.

Našim cenjenim odjemalcem in interesentom vljudno sporočamo, da smo poverili naše zastopstvo za Ljublano in okolico

g. Roku Arharju

v Št. Vidu nad Ljubljano štev. 2

kjer se nahaja tudi pisarna. Prosimo, da se izvolite v potrebi obrniti z dopisnico na našega zastopnika, kateri Vas takoj poseti in predloži naše ugodne ponudbe. Zastopnik sprejema tudi stara ogledala v novi prvovrstni in priznano najboljši oblog po najnižji ceni. — Zahtevajte ponudbe.

«KRISTAL» d. d.,
tovarna ogledal in brušenega stekla Maribor.

PRVA DALMATINSKA KLET

v Mariboru, Mesarska ulica 5

toči od danes naprej ravnokar prispelo garantirano pristno **črno** in **belo dalmatinsko vino z otoka Visa** (Lissa) 14% Malig stopinj alkohola. — Dnevno se pečejo

vsakovrstne morske ribe

po brezkonkurenčno nizki ceni; vsak petek se prodajajo **sveže morske ribe**, istotam dobite dalmatinsko **oljčno olje in vinski kis** na drobno in debelo

Poskusite, da ste prepričani.

4939 Se priporočam **Jos. Povodnik**

Poslužujte se lepo pregledno črtanih trgovskih knjig v solidni in trpežni vezavi, katere izdeluje:

A. Janežič
Ljubljana, Florijanska ul. 14.
Knjigoveznica, industrija šolskih zvezkov in trgovskih knjig.
1

Trgovina

Marija Rogelj

LJUBLJANA,
Sv. Petra cesta 26,

poleg Kolodvorske ulice. — Priporoča krasno pomladansko zalogo štofov, delena, kamrika in šifona. Surovo svilo in plavnino. Belo in rjavo platno za rjuhe. Izgotovljene plašče, obleke, perilo, kravate, nogavice; vse domač izdelek. — Zelo nizke cene.

Javna dražba.

Dne 27. aprila 1927 ob pol 10. pri okrajnem odišču v Kamniku, soba št. 6, javna dražba za obrt ali manjše podjetje zelo prikladnega poslopja z vrtom in večjo parcelo v Domžalah. Ugodni plačilni pogoji. Najmanjši ponudek 98.300 Din, varščina 18.495 Din. — Informacije pri dr. Emilu Staretu, odvetniku v Ljubljani, Tavčarjeva ulica 4. 4988-a

Na Hrvatski Rivijeri

nasproti Opatije na otoku Krku, kraj Njivice, parobrodsko pristanišče, z dnevnim prometom s Sušakom, v prekrasnem gozdnem in od vseh strani zavetnem položaju zimsko lečilišče se proda z odlokom Kr. sodišča na Krku, dne 21. maja t. l. ob 9. uri dopoldne.

KOMPLEKS. 4973 a

1. Dvonadstropni hotel zgrajen l. 1923, masiven s hišo za služinčad 4 sobe) nahajajoč se na senčnatem vrtu cca. 2000 m^2. Hotel ima 18 opremljenih sob s skupno 32 posteljami, nekoliko sob z balkonom, jedilnico za 80 oseb, nekoliko postranskih prostorov, kuhinja z inventarjem itd. Dobra pitna voda.

2. Jako lepa vila depandance, enonadstropna, zgrajena l. 1923 s 6 opremljenimi sobami s skupno 10 posteljami, klet, vrt, velika veranda.

3. Lastno peščeno ograjeno morsko kopališče, plitva voda za otroke v neposredni bližini gornjih objektov. Kompleks je sodno cenjen na Din 1,300.000·— najnižja ponudba Din 650.000·—

Natančnejše informacije daje **Dr. Gjuro Červar, advokat, Sušak.**

Rdečilo obraza!

S kremo „A", ki stane samo 45 Din preženete za vedno neprijetno rdečico iz obraza. Lice dobi lep čist ten. **Rdečilo rok** odstranite s „ročnimi povoji". Roke postanejo nežne, mehke in prijetno bele. Povoje dobite v elegantni obliki za Din 65·—. — **Rdečilo nosa** odpravite ako nos kopljete v posebni kopelji, ki gotovo odstrani še tako ukoreninjeno rdečico. Stane Din 85·—. Ozebline pa najbolje preženete s balzamom proti oteklinam, ki stane Din 30·—. — Vse to vam nudi **„Centifolia"** kozmetični zavod **M. J. Hojka, Zagreb, Ilica 50.** — Zahtevajte brezplačne cenike.

OCARINJENJE

vseh uvoznih, izvoznih in tranzitnih pošiljk oskrbi hitro, skrbno in po najnižji tarifi RAJKO TURK, *carinski posrednik, Ljubljana, Masarykova cesta 9,* nasproti carinarnice. — Revizija pravilnega zaračunavanja carine po meni deklariranega blaga in vse informacije brezplačno.

»SATURNIA«

največja, najhitrejša in najluksurioznejša motorna ladja sveta (24.000 bruto registriranih ton, 21 morskih milj)

Prva vožnja 4953 a

na Rio de Janeiro, Santos, Montevideo in Buenos Aires

iz Trsta . . . . . 21. septembra t. l.
„ Neapla . . . . 23. „ „
„ Marseille . . . 24. „ „

Oceanski prevoz v 9 dneh.

Pojasnila in naročila prostorov pri

COSULICH - LINIE
SIMON KMETEC, Ljubljana, Miklošičeva 13

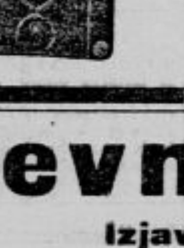

Različne ključavnice

a pletene potne košare v različnih velikostih in kvaliteti razpošilja po najnižjih cenah

Feliks Toman, Maribor
Gosposka ulica 38

„SPECTRUM" d. d.

inž. Kopista, Dubsky in Krstić, tvornica ogledal in brušenega stekla,
Ljubljana VII, Medvedova ul. 38, tel. 343
Zagreb, Beograd, Osijek, Središnjica: Zagreb

Zrcalno steklo, portalno steklo, mašinsko steklo 5—6 mm, ogledala, brušena vseh velikostih in oblikah, kakor tudi brušene prozorne šipe, izbočene plošče, vsteklevanje v med. Fina, navadna ogledala 87

Vabilo na

redni občni zbor gremija za srez Logatec

ki se bo vršil

dne 1. maja 1927 ob 10. uri dopoldne v Dolenjem Logatcu pri A. Kuncu.

DNEVNI RED:

1. Čitanje zapisnika zadnjega občnega zbora.
2. Poročilo načelnika in tajniško poročilo.
3. Račun za leto 1926 in proračun za leto 1927.
4. Poročilo pregledovalcev računov, absolutorij.
5. Volitev celotnega odbora.
6. Sprememba pravil.
7. Samostojni predlogi.

V slučaju, da občni zbor ob naznačenem času ne bo sklepčen, se uro kasneje vrši občni zbor ob vsakem številu članov.

Novavas, dne 24. aprila 1927.

Načelnik:
Stanko Lenarčič l. r.

Vaša obleka bode izgledala z pet kakor **nova,** ako jo pustite **kemično čistiti** v

tovarni Jos. Reich

Tovarna: Poljanski nasip 4-6 Ljubljana.
Podružnica: Selenburgova ul. 3.

Plisiranje v najmodernejših vzorcih tekom 24 ur.

Barvanje oblek v različnih barvah.

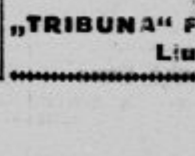

Po znižani ceni.

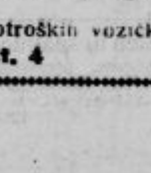

dvokolesa, motorji, vsakovrstni otroški vozički, nadomestni deli in pneumatika. Poseben oddelek za popolno popravo, emajliranje ponikljanje dvokoles, otroških vozičkov, šivalnih strojev itd. Proda na obroke — Ceniki franko

„TRIBUNA" F. B. L., tovarna dvokoles in otroških vozičkov
Ljubljana, Karlovška cesta št. 4

Revmatizem

Izjava zahvalnosti.

Gosp. Dr-ju I. Rahlejevu, Beograd, Kosovska ul. 43.

Lepo se Vam zahvaljujem za Vaše zdravilo RADIO-BALSAMIKA, ki me je ozdravil revmatizma, bolečin, ki sem trpel na njih tri leta. Zato se Vam iz vsega srca toplo zahvaljujem in bom vedno hvalil Vaše zdravilo. Prosim Vas, da mi za vsako varnost pošljete še eno steklenico o povzetju.

Vedno hvaležni Vam

Spasoje Zakić
majstor Fabrike Gajtana

TETOVO, dne 5. XII. 1926.

Lek „RADIO BALSAMIKA" izdeluje, prodaja in razpošilja z doplačilom po povzetju laboratorij RADIO BALSAMIKA Dr. Ivan Rahlejev, Beograd, Kosovska ulica 43, parter 6. 4463 a

Dol

obvezo in odprite vendar enkrat oči ter ne kupujte v trgovinah, kjer vam nudijo slabo robo za drag denar, ampak kupite še danes dopisnico za 50 para in pišite takoj po ilustrirani cenik z več tisoč slikami na veletrgovino

R. STERMECKI, Celje 20,

v katerem najdete po čudovito nizkih cenah obleke, čevlje, klobuke, srajce, ure, harmonike, britve, toaletne, modne, jeklene in galanterijske predmete. — Naročila Din 500.— poštnine prosto. — Kar ne ugaja, se zamenja ali vrne denar.

Naročila in vse dopise, tičoče se malih oglasov, je pošiljati na: Oglasni oddelek JUTRA, Ljubljana, Prešernova ul. 4. Čekovni račun poštne hranilnice Ljubljana, št. 11842.

Telefon številka 2492

Mali oglasi

Mali oglasi, ki služijo v posredovalne in socijalne namene občinstva: vsaka beseda 50 par. Najmanjši znesek Din 5·—. Pristojbina za šifro Din 3·—. Ženitve, dopisovanja in oglasi trgovskega ali reklamnega značaja: vsaka beseda Din 1·—. Najmanjši znesek Din 10·—. Pristojbina za šifro Din 5·—. Vse pristojbine je vposlati obenem z naročilom, sicer se oglasi ne priobčijo.

Sprejemanje malih oglasov za prihodnjo številko JUTRA se zaključi dan pred izidom lista ob 17. uri. Pozneje sprejeti oglasi bodo priobčeni v naslednji številki lista.

Telefon številka 2492

Naslovi „Malih oglasov“ se dobivajo tudi v podružnicah „Jutra“ v Mariboru, Barvarska ulica ter v Celju, Aleksandrova cesta

Kam pa kam?

Prijatelji gasilcev!
Kam pa 1. maja? Vsi na Ilovico h g. Vrbincu, kjer priredi prostovoljno gasilno društvo Barje veliko vrtno veselico. — Sodeluje prvovrstna godba. Za dobro kapljico preskrbljeno. — Odbor. 12443

Dalmatinsko vino
pristno in po zelo nizkih cenah dobiše v gostilni «Tabor» v Krojaški ulici (Mestni trg). 12461

Šmarnogorskim izletnikom
zlasti onim, ki pridejo po novi poti preko Grmade, priporočam gostilno pri Gorjancu na šmarnogorskem sedlu. Vedno topla in mrzla jedila, vino in brezalkoholne pijače. 12526

Obrt

Ruska računala
izdeluje Anton Kozina — Kette Murnova 8. 12383

Anton Fuchs, klepar
Ljubljana, Križevniška 6 izvršuje lesnocementne strehe, kritje z lepljenim papirjem, napeljuje strelovode itd. Kleparska dela pri novih zgradbah, kakor tudi razna popravila izvršuje solidno ter najceneje. Zahtevajte proračun. 141

FRANC FUJAN
krovstvo in zaloga strešnih potrebščin
Ljubljana-Galjevica 9. 105

Za legitimacije
izvršuje slike najhitreje in najceneje fotograf Primožič. Zidani most. 71

ŠTAMPILJE
pečate
etikete, graverstvo
SITAR & SVETEK
LJUBLJANA
Sv. Petra cesta 13

Dvokolesa
popravlja najbolje, najhitreje in najceneje Florjančič, Nunska ulica 3. 32

Vulkaniziram
vse vrste avtogume, kakor tudi
galoše in snežne gumijeve čevlje
Popravljam kolesa in motorje P. Škafar, Ljubljana, Rimska cesta 11 12

Vsakovrstne vožnje
sprejmem po najnižjih cenah. Prevzamem tudi vožnje stavbnega materijala za celo stavbo. — Vinko Križe, Trnovski pristan štev. 22. 8210

Amerikanske žage
Atkins-Saws
velika zaloga vseh velikosti
RUDOLF DERŽAJ
Ljubljana
Slomškova ulica 1. 4719-a

Štefan Speletič
sobni in dekoracijski slikar v Ljubljani, Rimska c. 16 se priporoča za vse vrste slikarstva. 12343

Damske plašče
in športne kostume izdeluje najbolje in najceneje Tekavc & Meden, modno krojaštvo za dame in gospode, Poljanski nasip 8 — poleg tovarne Reich. 12474

Pohištvo
po najnižjih cenah ter najsolidnejši izdelek nudi I. Vidmar, mizar v Zg. Šiški št. 2. 12231

Vata
svilena, volnena, pamučna — odeje izdelujem in popravljam v Rožni ulici 19. 12521

Damske slamnike
prevzemam v preoblikovanje po najnovejši fazoni. — Novi od 30 Din naprej. Tovarna slamnikov Alojzij Šarabar, Domžale. 145

Kolesa in šivalne stroje
nudi najceneje Nardin in drug. Poljanska cesta 31. Izvršuje vsa popravila. — Oglejte si zalogo in ceno predno kje kupite. 12280

ČOPIČE ŠČETKE
HINKO
ŠIMENC
LJUBLJANA
KONGRESNI TRG 8

Službe dobe

Pisarn. uslužbenca
zmožnega slovenščine, nemščine in po mogočnosti italijanščine — sprejmem v manjšem mestu na Dolenjskem v lesno trgovino. — Moški imajo prednost, tudi starejši vpokojenci niso izključeni. Služba stalna. — Ponudbe s prepisi spričeval kakor tudi zahtevo plače je vposlati najkasneje do 26. aprila 1927 na oglasni oddelek «Jutra» pod značko «Zanesljiv 27». 12402

Mlado vzgojiteljico
izvežbano tudi v gospodinjstvu, sprejmem k 3 otrokom. Ponudbe s sliko na Radio Reklam, Subotica — poštni predal 48. 12465

2 mizarska pomočnika in vajenca
sprejme Joža Vižin, mizarstvo, Dorfarji, p. Škofja Loka. 12459

Potnike
gospode in gdč. sprejmem v stalno službo z lepim zaslužkom od 5—8000 Din mesečno za vso državo. — Poleg tega letna nagrada. Jugo-Fortuna, Ljubljana — Gosposka ulica štev. 9/I. 12426

Čevljar. učenca
sprejme takoj Alojzij Bertoncelj, čevljar, Ljubno pri Podnartu. — Stanovanje in hrana v hiši. Starost do 15 let. 12414

Kontoristinjo
ne pod 24 let staro, izurjeno v vseh pisarn. poslih, z lepo pisavo, ki govori nemško in slovensko, sprejmem. Ponudbe z zahtevo plače poleg prehrane in stanovanja v hiši na oglasni oddelek «Jutra» pod značko «Agilna 83». 12083

15—20 tesačev
dobrih za jelovino, rabi Ozren šumsko industrijsko A. D., Srednje pri Sarajevu 12189

Prodajalko
popolnoma vešče slovenskega in nemškega jezika v govoru in pisavi, ki bi izvrševala tudi pisarniške posle, pošteno in zanesljivo, sprejmem. Naslov pove oglasni oddelek «Jutra». 12540

Opekarnarje
za srednjo parno opekarno, za sirovo opeko iščem v akord po 50 Din od tisoč komadov. — Josip Zure, Gradac. 12336

Trg. pomočnika
dobrega prodajalca mešane stroke in
učenca
sprejme Fr. Prijatelj — Tržišče, Dolenjsko. 12331

Trg. vajenca
s primerno šolsko izobrazbo sprejmem v trgovino z mešanim blagom na Gorenjskem. Vstop 1. maja. — Ponudbe na oglas. oddelek «Jutra» pod «Pošten 19». 12329

20 kamnosekov
dobrih za granit, verzirani v izdelovanju granitnih kock in navadnem kamnoseškem delu, sprejme Granitolom Cezlak. Oplotnica pri Konjicah. Dobro akordno plačilo. 12194

Kuharico
srednjih let, ki bi znala samostojno kuhati in obenem opravljati vsa gospodinjska dela, sprejmem. — Plača po dogovoru. — Ponudbe na oglasni oddelek «Jutra» pod «Dobra kuharica». 12242

Več potnikov
za zavarovanje proti toči, sprejme zavarovalnica v Ljubljani. Ugodne kondicije. — Ponudbe na oglasni oddelek «Jutra» pod šifro «Toča». 12449

Zanesljivo hišnico
ki dobro razume vrtna dela, takoj sprejmemo. Lepo naturalno stanovanje in plača. Hišnica, katere mož je vrtnar, ima prednost. Ponudbe z navedbo dosedanjega službovanja, zahtevki plače in rodbinskimi podatki je poslati na Poštni predal 113 v Ljubljani. 12455

Gospodično
s trgovsko prakso, verzirano v knjigovodstvu in korespondenci, iščem za dobo 5 tednov. — Ponudbe na oglasni oddelek «Jutra» pod šifro «Verzirana 94». 12481

Trg. učenca
močnega in zdravega, z dobro šolsko izobrazbo sprejme Ferdo Pustek, trgovina z mešanim blagom, Šmarje pri Jelšah. 12491

Kuharico
ki bi opravljala tudi druga hišna dela, iščem k dvema osebama na deželo. Ponudbe na ogl. oddelek «Jutra» pod «Dolenjsko št. 19». — Nastop takoj. 12485

Trg. učenca
poštenih staršev, sprejmem v trgovino z mešanim blagom na deželi. Ponudbe na oglasni oddelek «Jutra» pod «Dober računar». 12494

Nemško gdč.
inteligentno, srednjih let, solidno, domačo, z dobrim znanjem kuhanja in šivanja, sprejme takoj samostojna dama za družbo in v pomoč. Glasbe zmožna ima prednost. Ponudbe s skromnimi zahtevami plače na gospo Ireno Ball, Karlovac. 12493

2 vajenca
15—17 let stara, sprejmem za mizarsko obrt po dogovoru z vso oskrbo. Naslov v oglasnem oddelku Jutra 12537

Nadmlinarja
oženjenega, sprejmem za večji umetni mlin. Ponudbe na podružnico «Jutra» v Celju pod šifro «Mlin». 12339

Izobraženo dekle
sprejmem takoj čez dan k dvema otrokoma. Naslov v oglasnem oddelku «Jutra». 12547

Pošteno dekle
čedno, z Gorenjskega, čez 20 let staro, sprejmem k majhni družini. Znati mora kuhati, likati, opravljati druga hišna dela in v popoldanskih urah šivati. — Ponudbe na oglas. oddelek «Jutra» pod značko «Pridna in poštena». 12606

Krojaške pomočnike
sprejme za takoj modni salon «Tip-Top», Ljubljana, Tavčarjeva 3. 12621

Šiviljo
za moško delo sprejmem takoj na Celovški cesti 41. 12624

Natakarico
pridno in vestno, s prijaznim nastopom, sprejmem takoj. Dohodki lepi, potrebna kavcija. Predstaviti se je osebno pri Francu Kurenčič, delikatesna trgovina, Maribor, Aleksandrova cesta. 12630

Čevljarskih pomočnikov
več dobro izvežbanih sprejme takoj v trajno delo Ivan Prešern v Kranju. 12608

Krojaškega vajenca
zdravega in s primerno šolsko izobrazbo sprejme po dogovoru s hrano in stanovanjem v hiši Anton Sorn, Klanc 7, Kranj. 12607

Služkinjo
vajeno kuhanja in pospravljanja, sprejmem. Biti mora snažna, pridna in poštena, z dobrimi spričevali. Naslov v oglasnem oddelku «Jutra». 12618

Praktikantinjo
za krojenje sprejme tovarna perila Genica Vojska, Ljubljana, Gosposka ulica št. 16. Absolventinje obrtne šole imajo prednost. Pogoj 1 leto brezplačno. 12552

Šiviljo
prvovrstno, sprejmem za prokrojevanje plaščev in kostumov. Ponudbe na ogl. oddelek «Jutra» pod šifro «Samostojna 39». 12539

Potnike
zanesljive, delavne in poštene sprejme proti dobri proviziji tvornica pijač. — Ponudbe na oglas. oddelek «Jutra» pod šifro «Pijače». 12571

Trgovskega vajenca
s primerno šolsko izobrazbo sprejmem. Naslov pove oglasni oddelek «Jutra». 12568

Kuharsko učenko
sprejmem s 1. majem v brezplačno učenje. Ponudbe na oglasni oddelek «Jutra» pod šifro «Takoj 75». 12575

Služkinjo
za vsa hišna dela in samostojno kuho sprejmem v Gradišču štev. 10/I. desno. 12563

Dobro kuharico
popolnoma samostojno sprejmem v najbližji okolici Ljubljane. Nastop takoj. — Naslov v oglasnem oddelku «Jutra». 12564

Šiviljo
za ženske obleke iščem na dom. Naslov v oglasnem oddelku «Jutra». 12570

Gospodično
ki govori event. tudi nemško, iščem k 2 otrokoma. Naslov v oglasnem oddelku «Jutra». 12602

Klepar. pomočnika
mladega, sposobnega vseh kleparskih del in ki zna izdelovati tudi trtne brizgalne, sprejmem v stalno službo. Istotako sprejmem
vajenca
proti popolni oskrbi. Ferd. Kmet, klepar v Trebnjem. 12581

Za bufet
na zelo prometnem kraju v Ljubljani sprejmem trg. naobraženo gospodično — katera je zmožna več jezikov. Ponudbe na oglasni oddelek «Jutra» pod šifro «Značajno 100». 12596

Krojaškega pomočnika
sprejme takoj za veliko delo Josip Sever, krojač, Celovška cesta 8. 12592

Službe iščejo

Dipl. komercijalist
s prakso, išče primerne službe. Vešč vseh trgovskih poslov. Naslov v ogl. oddelku «Jutra». 12394

Prodajalka
zelo dobra, išče službe v mestu ali na deželi. Pismene ponudbe na oglasni oddelek «Jutra» pod šifro «Vestna in zanesljiva 18». 12360

Absolventinja
drž. dvorazredne trgovske šole išče službo začetnice v pisarni v Ljubljani. Gre tudi na deželo. — Cenjene ponudbe na oglas. oddelek «Jutra» pod «Poštenost 58» 12358

Pletilja
izurjena v pletenju nogavic in drugih del, išče službo za takoj. Ponudbe na oglasni oddelek «Jutra» pod «Pletilja 103». 12473

Korespondentinja
perfektno v slov. in nemškem jeziku, stenografiji, v strojepisju itd. želi službo za tu. — Cenjene ponudbe pod šifro «Takojšen nastop Din 500» na oglasni oddelek «Jutra». 12454

Odvet. koncipijent
abs. pravnik želi službo. Ponudbe na oglas. oddelek «Jutra» pod «Pravnik 100». 12451

Šofer
zanesljiv, ki bi delal tudi vsako drugo delo — išče službe. Pozneje lahko položi kavcijo. Ponudbe na oglasni oddelek «Jutra» pod «Malj zahtevek». 12415

Skladiščnik
želi premeniti službo. Ponudbe na oglasni oddelek «Jutra» pod značko «Poštenost 58». 12258

Skladiščar
ekspeditor, kontoarist — vešč slov., srbohrvaškega in nemškega jezika, marljiv in zanesljiv, išče primerne službe. Cenjene ponudbe na oglasni oddelek «Jutra» pod «Marljiv 64». 11964

Gospodična
zmožna kavcije, išče mesta v trafiki. Ponudbe na ogl. oddelek «Jutra» pod šifro «Kavcija 84». 12484

Službo
dopoldansko ali popoldansko išče dipl. komercijalist s prakso. Naslov v oglas. oddelku «Jutra». 12393

Gospodična
zmožna šivanja, z znanjem nemškega jezika, želi službo k otrokom pri boljši obitelji. — Gre eventuelno tudi na deželo. Naslov v oglasnem oddelku «Jutra». 12486

Brezplačni posli
Zakonski par brez otrok sprejme kjerkoli zaposlenost, žena kot samostojna ali opora gospodinji, najsibo pri kuhanju, šivanju, pranju, prašičjereji, kakor tudi pri drugih opravilih. Mož je zmožen vseh gospodarskih in kmetijskih del, živinoreje in tudi raznih popravil pri gospodarstvu. Trezen in vesten, z dobrimi spričevali in lastnim pohištvom. Pogoj hrana in soba. Gre tudi kot oskrbnik, hišnik ali skladiščnik. Ponudbe na oglasni oddelek «Jutra» pod «Brezplačno». 12523

Starejše dekle
šivilja, vajena vsega gospodinjskega dela, nekoliko trgovine in gostilne, išče primerne službe. — Prevzame tudi kako manjšo, dobro idočo gostilno na račun in položi 8000 Din kavcije. — Ponudbe pod «Poštena 33» na podružnico «Jutra» v Mariboru. 12499

Bivši trgovec
išče primerno nameščenje kot poslovodja podružnice, zadruge, skladiščnik ali podobno, event. pri lesni industriji. Dopise na oglas. oddelek «Jutra» pod šifro «Delaven 31». 12509

Služkinja
z dežele, pridna in poštena, išče službo pri manjši družini. Ponudbe na oglasni oddelek «Jutra» pod šifro «Služkinja». 12512

Šofer - ključavničar
24 let star, ki govori slovensko, hrvatsko in nemško, išče službe. Nastop po želji. Naslov v oglasnem oddelku «Jutra». 12503

Kot učenka
bi šla v damski frizerski salon ali kaj drugega. — Naslov v oglasnem oddelku «Jutra». 12542

2 šivilji
dobro izurjeni, želita stalne službe. Dopise na oglasni oddelek «Jutra» pod šifro «Dobro izurjeni». 12538

Izurjen mesar
išče službo pomočnika. — Event. prevzame mesnico na račun. Ponudbe na oglasni oddelek «Jutra» pod šifro «Mesar». 12605

Strojnik
s prav dobrimi spričevali, išče službe. Verziran je v obratovanju z bencinskimi in parnimi stroji. Ponudbe na oglasni oddelek «Jutra» pod šifro «Strojnik 651». 12651

Službo hišnika
išče zakonski par z enim otrokom. Gospa je šivilja. Ponudbe na oglas. oddelek «Jutra» pod šifro «Dober hišnik 649». 12649

Prodajalka
začetnica, izučena v delikatesnem bufetu in špecerijski stroki, išče službo. Ponudbe na upravo «Jutra» v Mariboru pod «Zvesta». 12632

Gospa
perfektna kuharica — želi vodstva večje kuhinje. Dopise na podružnico «Jutra» v Mariboru pod «Prvega ali 15. maja». 12634

Upokojenka
išče službo pri majhni družini kot gospodinja, proti nizki plači. — Ponudbe na podružnico «Jutra» v Mariboru pod «Upokojenka». 12640

18 letna deklica
išče službo k otrokom. — Gre tudi na deželo. Naslov pri podružnici «Jutra» v Mariboru. 12642

Šofer-mehanik
trezen in zanesljiv, z večletno prakso, išče primerne službe. Ponudbe na oglasni oddelek «Jutra» pod šifro «Trezen 4». 12612

Mizarski pomočnik
išče službe. Naslov v ogl. oddelku «Jutra». 12553

Fotografski pomočnik
dober neg. retušer, išče službo. Cenjene ponudbe na oglasni oddelek «Jutra» pod «Retušer». 12543

Stenotipistinja
za slovenski, nemški in srbohrvatski jezik, z daljšo prakso, išče službe. — Ponudbe na oglas. oddelek «Jutra» pod značko «Perfektno nemško 6». 12594

Trg. pomočnik
špecerijske stroke, izobražen, išče službe v mestu ali večjem trgu. Gre tudi za potnika. Dopise na ogl. oddelek «Jutra» pod šifro «Vestnost 1000». 12589

Mlada gospa
inteligentna, s štirirazredno meščansko šolo n lepo pisavo, išče službo blagajničarke, event. gre v kako pisarno. Ponudbe na ogl. oddelek «Jutra» pod šifro «Zanesljiva št. 333». 12585

Zaslužek

Zastopnike (ce)
za prodajo vrednostnih papirjev in srečk sprejmem. Poleg provizije stalna nagrada. Ponudbe pod šifro «Dobra nagrada» na oglas. oddelek «Jutra». 12564

Državne uradnike
agilne in [illegible] — kakor tudi dobro izvežbane zastopnike in zastopnice sprejmemo za razpečavanje drž. vrednostnih papirjev proti visoki proviziji. — Dopise na oglasni oddelek «Jutra» pod «Agilen 39». 12439

Trgovcem
podjetjem itd., kateri nimajo lastnega pisarn osobja, urejuje in vodi knjigovodstvo prvovrsten strokovnjak. Pride tudi na deželo. Vprašanja pod «Brez personala» na oglasni oddelek «Jutra» 11706

Inteligentne gospode
in dame za obisk privatnikov sprejmem z visoko provizijo. Ponudbe na podružnico «Jutra» v Mariboru pod šifro «Zdravje». 12637

Zastopnik
stalno potujoč po celi Sloveniji, z najboljšimi zvezami, želi sprejeti zastopstvo še kakega predmeta, katerekoli stroke. Ponudbe pod «Mala kolekcija» na oglas. oddelek «Jutra». 12498

Šiviljo
ki je vajena krpanja in manjših del, sprejmem na dom. Naslov v oglasnem oddelku «Jutra». 12527

Provizij. potnika
ki potuje po Hrvatski, Slavoniji in Vojvodini, iščemo za dober predmet. Ponudbe pod «Lep postranski zaslužek» na oglasni oddelek «Jutra». 12278

Gospodično
ki ima veselje do izvrševanja obleke v popoldanskih urah, naj se zglasi do 1. maja. Natančne informacije osebno. Naslov v oglasnem oddelku «Jutra». 12603

Pouk

Šoferska šola
izobrazuje kandidate praktično in teoretično za samostojne vozače (šoferje) Dame in gospode sprejemamo dnevno Pouk temeljit in uspeh siguren. — Zahtevajte prospekte. Auto-Škola, Zagreb, Kaptol 15, telefon 11-95. 128

Dama poučuje
francoščino za zameno slovenščine ali nemščine. — Dopise pod značko «Après midi» na oglasni oddelek «Jutra». 12501

Nemščino
poučujem po 5 Din uro. Ponudbe na oglas. oddelek «Jutra» pod «Temeljito». 12620

Razne jezike
angleško, francosko in špansko poučuje po lahki metodi in prestavlja učiteljica Naslov v oglasnem oddelku «Jutra». 12555

Prodam

Vrtno lopo
železno, ugodno prodam. Pojasnila daje hišnik na Miklošičevi cesti štev. 6. 12396

Police in pulte
starejše, dobro ohranjene, za manufakturno in špecerijsko trgovino, proda Ivan Krošelj, Kette-Murnova c. št. 15 12356

Spalnico
in nekaj kuhinjske oprave prodam radi selitve po zelo nizki ceni. Naslov pove oglasni oddelek «Jutra». 12314

Pisarniški inventar
plahte za vozove, tehtnice in drugo prodaja vsaki dan od 3—5 popoldne Žitni zavod v Ljubljani, Krekov trg 10/I 12350

Spalnica
politirana, nova, masivna, naprodaj za 3600 Din. — Naslov v oglasnem oddelku «Jutra». 12458

Stroj za rezanje mesa
(Wolfmaschine) z rezervnimi ploščami in noži, pripraven za elektr. pogon ali na roko, prodam. Naslov v oglasnem oddelku «Jutra». 12441

Pisarniška oprava
elegantna, dobro ohranjena takoj naprodaj. Naslov v oglasnem oddelku «Jutra». 12431

Vrhniško opeko
trboveljski premog in bukova drva nudi najceneje Lovro Krže, Trnovski pristan 12 Postrežba točna! 61

Drva
hrastove parketne odpadke od žage ter mehka drva po nizki ceni dostavlja na dom parna žaga V Scagnetti Ljubljana, za gorenjskim kolodvorom 96

Kolesarji!

Znižane cene! Oglejte si zaloge dvokoles najnovejšega tipa Tribuna, Rekord, Champion, Styria, Biankini, Favor, Perla, Diamant že od 1300 Din naprej — Pnevmatika Michelin, Dunlop itd. Ceniki franko! Prodaja na obroke — Tribuna F. B. L., tovarna dvokoles in otroških vozičkov, Ljubljana 31

2 brivski toaleti
kompletni, z 12 predali za abonente, prodam po zelo nizki ceni. Naslov v ogl. oddelku «Jutra». 12277

Šivalne stroje
nudi najceneje in z garancijo Nardin in drug, Poljanska cesta 31. Vsa popravila in nadomestni deli. Vprašajte za ceno in prepričani bodete. 12281

Moško kolo «Eska»
skoro novo, poceni proda krojač Bukovnik na Starem trgu št. 2. 12453

Jedilnico in spalnico
vse politirano, prvovrstno delo, prodam. Naslov pove oglasni oddelek «Jutra». 12586

2 čebeljnaka
za 6 in za 15 A. Ž. panjev ugodno proda Anton Žigon v Rožni dolini, cesta IV/7 pri Ljubljani. 12625

Štedilnik
dobro ohranjen, prosto stoječ, na 3 ½ plošče, prodam ali zamenjam za manjšega (2 ½ plošče), desnega. — Janez Knapič. Tacen št. 31 12428

Novo spalnico
češnjevo, politirano, proda R. Berlič, mizar, Št. Vid nad Ljubljano. 12375

Spalno opravo
2 postelji, 2 nočni omarici in 5 omar z dvojnimi vrati, v najboljšem stanju poceni prodam radi preselitve. — Sp. Šiška št. 96. 12293

Trg. opravo
za špecerijo, popolnoma novo, prodam po nizki ceni. Naslov v oglasnem oddelku «Jutra». 12520

Les za ograjo vrta
ugodno proda Kovač, Zelena pot (rujava hiša) — Trnovo. 12517

Elegantno jedilnico
črno, novo, prodam v Ljubljani. Naslov v ogl. oddelku «Jutra». 12532

Premog, drva, koks in oglje
«Ilirija», Kralja Petra trg 8 — Telefon 2820. 23

Ugodna prilika

Vsled opustitve detajlne prodaje koles prvovrstnih znamk, prodajam iste po neverjetno znižani ceni. — O. Žužek, Ljubljana, Tavčarjeva 11. 12647

Tovorno dvigalo
za transmisijski ali elektr. pogon, za 300 kg teže, proda po nizki ceni A. Aman, Tržič. 12622

Sesalka
(Baupumpe) naprodaj. Naslov pove oglasni oddelek «Jutra». 12627

Tennis raquette
za gospoda, prodam. Naslov pove oglasni oddelek «Jutra». 12652

Barako
z opeko krito, iz katere napravite lahko hišico, prodam. Naslov v oglasnem oddelku «Jutra». 12628

Tračna žaga
nova, poceni naprodaj. — Maribor, Jelačićeva ul. 12. 12631

Damsko kolo
prodam. Pojasnila v kantini na Poljanski cesti 40, Ljubljana. 12597

2 orleandra
in več lepih palm prodam. Naslov v oglasnem oddelku «Jutra». 12557

Dirkalno kolo
«Peugeot», še nerabljeno, prodam. Naslov v oglasnem oddelku «Jutra». 12550

Puško
dvocevko, 16 kal. prodam za 500 Din. — Na ogled v oglasnem oddelku «Jutra». 12558

Starinske ure
proda po zelo nizki ceni L. Bešter, Ljubljana, Vegova ulica 12/II. 12560

Kočijo
skoraj novo in popolnoma
nov kupe voz
tapeciran z najfinejšim usnjem proda oboje za 5000 Din Anton Rojec, Stična. 12584

Pletilni stroj
9/32, zelo dober, prodam. — Istotako steklena vrata, mize, omare in umivalnike Naslov v oglasnem oddelku «Jutra». 12601

Šivalni stroj
malo rabljen, po ugodni ceni naprodaj. Naslov pove oglasni oddelek «Jutra». 12587

Moško obleko
(žaket) in črn površnik — vse skoraj novo, prodam. Naslov v oglasnem oddelku «Jutra». 12578

4 orleandre
prodam. Naslov v oglasnem oddelku «Jutra». 12580

Motor 16 HP
nov, nerabljen za bencin in ses. plin (Sauggas) z Hag generatorji 2 zamašnj. na prodaj ali ga zamenjam za motor 6 HP z mlatilnico srednje velikosti. J. Skrbinšek, Hajdina pri Ptuju. 12638

Kupim

Prešivalni stroj
(Heftmaschine) kupi Ivan Prešern, Kranj. 12409

Pozor!
Kupujem stare moške obleke, čevlje, pohištvo itd. — Dopisnica zadostuje, da pridem na dom. — A. Drame, Ljubljana, Gallusovo nabr. št. 29. 12382

Pisalni stroj
dobre znamke želim kupiti ali proti dobri odškodnini izposoditi. — Pismeno pod «Pisalni stroj» na oglasni oddelek «Jutra». 12362

Hlode
hrastove in smrekove kupuje parna žaga V Scagnetti v Ljubljani 252

Srebrne krone
kupuje in plača dobro Cuden Ljubljana. Prešernova ulica 1 238

Vsakovrstno zlato
kupuje po najvišjih cenah
Černe — juvelir
Ljubljana, Wolfova ul. 3. 38

Smrekove hlode
za takojšnjo dobavo kupim. Cenjene ponudbe z navedbo cene na oglasni oddelek «Jutra» pod šifro «Smrekovi hlodi». 12332

Voziček za invalida
kupim. Hrenova ulica 19. 12448

Generator
za vrtilni tok 220/380, 50 per. 5—8 KW, dobro ohranjen, kupi Hrovat & Ko., Ljubljana. 12483

Kostanjevih drv
kupim vsako množino in plačam po najvišji ceni proti duplikatu ali akreditiv. — Ponudbe na poštni predal 21, Brežice. 12497

Damsko kolo
dobro ohranjeno kupi Marija Izlakar, Židovska steza št. 4. 12519

Otroški voziček
dobro ohranjen, kupim. — Ponudbe na oglas. oddelek «Jutra» pod «Takoj 11». 12511

Les za zgradbo hiše
suh, zdrav, ne razpočen in ostro četverokotno tesan ali žagan, jelov, še rajši smrekov rabim in sicer: 24/26 cm: 11/6.2, 5/5.7, 2/7.4, 6/6.3, 6/6.9, 5/5.8, 2/7.4, 6/6.35, 6/6.95, 5/5.85, 2/7.45 . 22.37 m³; 14/26 cm: 10/6.2, 4/5.7, 2/7.4, 8/6.3, 4/5.8, 2/7.4, 8/6.35, 4/5.85, 2/7.45 — 10.08 m³; 20/24 cm: 12/4.60, 9/4.80, 12/4.20, 9/5.00 8.95 m³ Nadalje zdrave in odščene jelove deske 4 m dolge, 15—35 cm široke za tesarska dela: 25 mm debelih 27.5 m³ in 15 mm debelih 10.0 m³. Ponudbe s ceno franko vagon drž. železnice, najkrajši rok dobave in ostale pogoje poslati na naslov: Milan Häusler, grad. činovnik, Zagreb — Magistrat 12513

Štedilnik
desni, na 2 ½ plate, dobro ohranjen, kupi Janez Knapič v Tacnu štev. 31. 12546

Boljše pohištvo
popolnoma novo, spalnico, kuhinjo in event. jedilnico po ugodni ceni kupim. — Ponudbe na oglas. oddelek «Jutra» pod šifro «Plačam takoj 45». 12345

Ženski šivalni stroj
zaklopni, kupim. Ponudbe pod «900 Din» na oglasni oddelek «Jutra». 12616

Sedežni voziček
sobni, za odrasle, kupim. Ponudbe na Brata Šumer, Celje. 12615

Bukova drva
polena, kupim. Ponudbe na oglasni oddelek «Jutra» pod «Ljubljana». 12222

«Odol» prazne steklenice
kupuje drogerija Anton Kanc sinova, Židovska ul. št. 1. 282

Pridelki

Dobre jabolčnice
prodam 3000 litrov. Cena po dogovoru. Novak, Krčevina štev. 48 pri Ptuju — (Maierhof V. Blanke). 12190

Dahlije (Georgine)
v najžlahtnejših vrstah prodajamo, dokler traja zaloga, 5 korenin v treh vrstah 30 Din, 10 korenin v petih vrstah 50 Din. — «Vrt», Dāmonija in drug. Maribor. 12492

Sladko krmo
proda Remec, Zg. Šiška 92 12514

Automobili

Tovorni avto
majhen, dobro ohranjen, za vožnjo sposoben, nakladne teže 400 kg, naprodaj. — Celje, Gosposka ulica 19. 12467

Motorno kolo
«Douglas» — skoraj novo, ugodno naprodaj. Naslov v oglasnem oddelku «Jutra». 11819

«Peugeot» auto
štirisedežen, skoraj nov, naprodaj na Glincah, Tržaška cesta 6 — Gospodarska pisarna Tribuč. 12423

2 automobila
malo rabljena, v brezhibnem stanju, z garancijo, pripravna za autotakso — eden od teh štirisedežen, drugi šestsedežen, ugodno naprodaj pri A. Lampretu, Ljubljana, Dunajska c. 22 12530

2 motorni kolesi
eno lažje in eno težje —
fotokamero
in trivrstno
harmoniko
proda Pavšič, Hrenova ul. št. 4. 12522

Automobili
Citroen, 5 HP, dvo ali troosedežen, s kompletno opremo; Renault, 12 HP, luksusna izdelava, odprt ali s kompl. zaprto karoserijo; tovorni Arbenz za 5 ton tovora, polne gume, skoro nov; tovorni Austro-Fiat za 3—4 tone tovora, dobro ohranjeni, naprodaj. — Na zahtevo podrobnejše informacije. Vprašanja ali ponudbe na predal 1, Ljubljana. 12535

Rabljenih avtomobilov
največja izbira različnih znamk; 2, 3, 4 in 6-sedežnih luksuznih ter tovornih 1 ½, 2 in 3-tonskih, po neverjetno nizkih cenah nudi O. Žužek, Ljubljana, Tavčarjeva ulica 11. 12646

Harley Davidson
novi motocikli 3 ½, 7/9 in 10/12 HP, z in brez prikolice globoko pod tovarniško ceno. — Istotako več malo rabljenih Harley vseh modelov, po zelo nizkih cenah. Vsi rezervni deli na skladišču. Nadalje rabljeni motocikli Indian, BSA, Bianchi itd. O. Žužek, Ljubljana, Tavčarjeva ulica št. 11 12650

Motorno kolo
Harley Davidson, 3 ½ k. s., 2500 km vožen, z elektr. razsvetljavo — popolnoma kompleten, po nizki ceni naprodaj. Ponudbe na ogl. oddelek «Jutra» pod šifro «Motor 48». 12648

Kolesarji, avtomobilisti!
Da vozite sigurno in brez strahu, da Vam ne odpove zračnica, uporabljajte samo kemični preparat, ki ga dobite pri «Jugostandart», Moste 25. Naročite še danes in priložite 10 Din za zavitek. Sprejmemo tudi preprodajalce. 12561

Motorno kolo
3 ½ HP, v najboljšem stanju, takoj uporabljivo prodam za 4000 Din. Naslov v oglasnem oddelku «Jutra». 12562

Motorno kolo
3.5 HP, s prikolico in karbidno razsvetljavo — zelo dobro ohranjeno, ugodno prodam. Ponudbe na oglas. oddelek «Jutra» pod šifro «BSA». 12574

Auto Fiat
pol tovorni, 18/24 HP, popolnoma nova Michelin guma, električno razsvetljen, popolnoma kontakten z rezervno, v usnje tapecirano luksuzno karoserijo, rezervnimi deli, rezervno gumo itd. prodam za 22.000 Din prvemu ponudniku. Anton Rojec, Stična. 12583

Knjige

Duševno življenje žene
V današnji življenski dobi potrebujemo vrelec, iz katerega naj črpa žena vse informacije in nasvete, ki so ji dnevno potrebni. Tak važen posel vrši naš domači časopis za modo, zabavo in gospodinjstvo, Ženski list, ki vsaki mesec prinaša najnoveje o modi, kosmetiki, higijeni, urejevanju doma, kuhinji itd. ter duševno življenje ženske z obilnim zabavnim čtivom. — Naša urednica, znana pisateljica Zagorska odgovarja svojim čitateljicam na vsa najrazličnejša vprašanja. Koncem tega meseca izide prva št. III. letnika, kot svečana majska številka v znatno povečanem obsegu. Predplačila tudi nadalje znašajo za ¼ leta 40 Din. Uprava Ženskega lista, Zagreb — Samostanska ulica št. 2/I. 12420

Die Umschau
Illustr. Wochenschrift über Fortschritte in Wissenschaft und Technik, letnik 1926 prodam po ugodni ceni, event. na obroke. — Naslov v oglasnem oddelku «Jutra». 12515

Kapital

Kot družabnik
z 20.000 Din bi rad sodeloval v tehničnem, mehan. ali sličnem podjetju. Sem zanesljiv, pošten ter vesten v sodelovanju. — Ponudbe na oglasni oddelek «Jutra» pod «Pridnost». 12290

Družabnico
za trgovino z mešanim blagom v prometnem kraju na Gorenjskem, s kapitalom do 50.000 Din sprejme 30letni samski trgovec, radi povečanja obrata. Ženitev ni izključena. Prednost imajo trgovsko izobražene gospodične. Ponudbe s sliko na oglasni oddelek «Jutra» pod «Družabnica 70». 12470

100—150.000 Din
kot kavcijo za dobro idoče komisijsko blago, proti visokim obrestim in primerni garanciji iščem za dobo 6 mesecev. — Ponudbe na «Apollo», Stari trg št. 10/II 12531

S 15.000 Din
se udeležim dobičkanosne trgovine. — Ponudbe pod šifro «Trgovec 44» na ogl. oddelek «Jutra». 12644

Družabnika
s premoženjem 40—60.000 Din v gotovini iščem za brezkonkurenčno in dobičkanosno podjetje. Dopise na oglasni oddelek «Jutra» pod značko «Podjetje 54». 12554

Gostilno
prodam ali pa sprejmem družabnika v komisijo in kapitalom 25.000 Din. Ponudbe na oglasni oddelek «Jutra» pod «Posestnik 49». 12464

2000 Din iščem
za kratko dobo proti vrnitvi 2500 Din in garanciji. Ponudbe na oglas. oddelek «Jutra» pod «Garancija». 12595

Družabnika
za razširjenje že obstoječe velike, dobro idoče trgovine z manufakturo, zelo lepimi lokali in brezplačnim stanovanjem na najlepšem in najprometnejšem prostoru v večjem trgu, iščem. Ponudbe na oglas. oddelek «Jutra» pod šifro «Kapital». 12569

Posest

Enodružinsko hišo kupim na Jesenicah
Ponudbe z navedbo cene na oglasni oddelek «Jutra» pod šifro «Jesenice». 12407

Zemljišče
ob progi južne železnice, poleg tovarne «Saturnus» v Mostah, v skupni izmeri 24.800 m² naprodaj. Zelo primerno za večja skladišča ali zaloge, kakor tudi za industrijo izpeljava lastnega tira omogočena z majhnimi stroški, ker je industrijski tir tik pred zemljiščem že izpeljan — Naslov v oglasnem oddelku «Jutra» 9237

Lepo posestvo
ca. 30 johov, njive, travniki, sadni vrt, vinograd (4 johe), lepo poslopje, v prometnem kraju Slovenije v mestu, blizu Zagreba prodam ali dam v najem. Živ in mrtev inventar. Vprašanja na oglasni oddelek «Jutra» pod «Povoljni plačilni pogoji». 12198

Hišo z gostilno
delikateso, vinotočem ali kaj sličnega kupim, event. vzamem tudi v najem. Ponudbe na oglasni oddelek «Jutra» pod «Slovenija». 12399

Hišo
dvostanovanjsko, po 2 sobi s kuhinjo in pritiklinami, kletjo in veliko zemlje zraven, kupim proti takojšnjemu plačilu. Ponudbe na oglasni oddelek «Jutra» pod značko «Zanesljiv kupec». 12534

Stanovanjsko hišo
manjšo, prodam s pogojem, da isto podere in celokupni materijal odpelje. Pojasnila v gostilni Ogrin na Laverci. 12548

Lepo posestvo
prodam po zelo nizki ceni. Lepa, zidana in z opeko krita hiša, gozd, 12 johov zemlje, vse na ravnem. — Event. se tudi zamenja za manjše posestvo ali za samo hišo v kakem prometnem kraju. — Ponudbe na oglasni oddelek «Jutra» pod «Redka prilika 4». 12604

Dobro gostilno
in nekoliko posestva v Ljubljani ali okolici kupim. Pismene ponudbe na oglas. oddelek «Jutra» pod šifro «Dobro idoča 303». 12645

Lepo hišico
enostanovanjsko, novo, davka prosto na drž. cesti v mestu Maribor, 20 minut od glavnega trga, prodam za 54.000 Din in kupec se lahko v 30. dneh vseli. — Vprašati pri podružnici «Jutra», Maribor. 12636

Hišo v Ljubljani
enonadstropno, prodam za 75.000 Din. Naslov v ogl. oddelku «Jutra». 12544

Gostilna
z veliko vrtnarijo, 5 sob, 3 kleti, 4 orale zemljišča in gozda, pol ure od Glavnega trga v Mariboru, zelo ugodno naprodaj. Naslov: Ivan Welt, Pobrežje pri Mariboru. 12653

Vrtnarji pozor!
Nova zidana dvostanovanjska hiša, davka prosta, z gospodarskim poslopjem in 7000 m² lepe orane zemlje, popolnoma pripravno za vrtnarja, na lepi sončni legi pri kolodvoru in pri mestu Mariboru za nizko ceno naprodaj. — Vprašati v upravi «Jutra», Maribor. 12635

„Posest"
Realitetna pisarna
družba z o. z.
Ljubljana
Miklošičeva cesta 4
proda:

HIŠO, enodružinsko, 1000 m² vrta, Trnovo — Din 80.000;
VISOKOPRITLIČNO — vilo slično hišo, lep ograjen vrt, parketi, elektrika — Trnovo — 125.000 Din;
HIŠO, enonadstropno, večje število stanovanj, veliko dvorišče, blizu deželne bolnice — 180.000 Din;
VILO, enonadstropno, najsolidneje novozidano — komfortno, 6 sob, pritikline, lep vrt, par minut od Kongresnega trga — Din 300.000;
VILO, enonadstropno, novozidano, 3 stanovanja po 2 sobi, pritikline, vrt, Trnovo — Din 180.000;
VILO, visokopritlično, štiri parketirane sobe, kuhinja, kopalnica, 1800 m² vrta, pri klavnici — Din 180.000;
VILO, novozidano, enonadstropno, v pritličju 2 poslovna prostora, 1 komfortno trisobno stanovanje, 2 stanovanja po 2 sobi, pritikline, lep vrt, za Bežigradom, 320.000 Din. Letni donos 50.000 Din;
VILO, enonadstropno, tristanovanjsko — trisobno stanovanje na razpolago, 1100 m² vrta, Rožna dolina — 150.000 Din;
HIŠO, dvonadstropno, večje število stanovanj, trisobno takoj razpoložljivo, veliko dvorišče, tik šiškanske cerkve — Din 180.000;
HIŠO, visokopritlično, dve veliki sobi, kuhinja, pod hišo kleti, svinjak, 2000 m² sadnega in zelenjadnega vrta, posebej 3 njive, 20 minut od Laz — Din 36.000;
HIŠO, pritlično, 3 sobe in pritikline, velika mizarska delavnica, 6000 m² vrta, ½ ure od Ljubljane — Din 100.000;
ENONADSTR. HOTEL v Kos. Novi, v pritličju obratni prostori, v prvem nadstropju in mansardi 10 stanovanjskih sob, sobe za tujce, kompletno opremljeno, dvorišče, vrt — Din 140.000. Ugodni plačilni pogoji. 12576

Lokali

Delavnico
svetlo in večjega obsega iščemo. Ponudbe na oglas. oddelek «Jutra» pod šifro «Solidna obrt 893». 12390

Lepo skladišče
lokal, za vsako obrt primerno, s pisarno in dvema stranskima prostoroma dam s 1. majem v najem. Šuštaršičeva ulica št. 3/I, desno. 12366

Pisarniški lokal
poleg justične palače, oddam takoj proti odkupu oprave. Naslov v oglasnem oddelku «Jutra». 12430

Majhen lokal
primeren za specerijo, ozir. delikatesno iščem v sredini mesta. Naslov v oglasnem oddelku «Jutra». 12349

Lokal
za specerijsko trgovino v Ljubljani iščem — event. prevzamem že obstoječo trgovino v najem. Razpolagam s kapitalom do 120.000 Din. Prijazne ponudbe na oglasni oddelek «Jutra» pod značko «M. B. št. 1734». 12307

Gostilno v Zagrebu
sredi mesta — na prometni cesti, radi odhoda z vsem inventarjem poceni prodam. Pismena vprašanja na naslov: Hofer, Zagreb, Berislavičeva ulica 4. 12422

Gostilno
na prometnem kraju oddam proti kavciji na račun. — Naslov v oglasnem oddelku «Jutra». 12502

Več sob
oddamo v II. nadstropju v Šelenburgovi ulici, oziroma na Aleksandrovi cesti — za poslovne prostore. Naslov v oglasnem oddelku «Jutra». 12510

Lokal
s skladiščem, ozir. delavnico — event. tudi z manjšim stanovanjem oddam. Naslov pri podružnici «Jutra» v Mariboru. 12641

Lokal
s stanovanjem 2 sob in kuhinje oddam v industr. kraju. Trgovina obstoja že 36 let. Mesečna najemnina 600 Din. — Ponudbe pod značko «Gospodar odsoten» na oglasni oddelek «Jutra» 11826

V najem

Trgovino
z mešanim blagom na najprometnejšem kraju na Vrhniki takoj oddam. Pojasnila daje P. Šimenc, Vrhnika 12469

Zemljišče (njive)
dobro obdelane in pregnojene oddam takoj v najem poleg tovarne «Saturnus» v Mostah, v skupni izmeri 26.000 m² — in sicer enemu ali več reflektantom. — Naslov v oglasnem oddelku «Jutra». 8236

Brivnico
na prometnem kraju v Ljubljani prodam, ali dam v najem. Naslov v oglasnem oddelku «Jutra». 12435

Gostilno
na prometnem kraju v bližini Ljubljane vzamem v najem, event. na račun. — Naslov v oglasnem oddelku «Jutra». 12490

Trgovino
z vsem inventarjem, brez zaloge da takoj v najem Alojzij Gimpelj, Topličе pri Novem mestu. 12496

Lokal za trgovino
že stara poetojanka, oddam v najem. Pojasnila v pekarni Lubej, Lajtersberg pri Mariboru. 12689

Trgovino na deželi
pri farni cerkvi in šoli vzamem v najem. Ponudbe na oglasni oddelek «Jutra» pod šifro «Kapital 40.000». 12613

Foto atelje
oddam v najem. Ponudbe na oglasni oddelek «Jutra» pod «Atelje». 12568

Veliko trgovino
na Dolenjskem poleg kolodvora, glavne ceste in na križišču dveh dež. cest, na zelo prometnem kraju oddam takoj v najem, event. tudi z gostilno. Letni promet 4,000.000 Din. Resni in sposobni interesenti naj javijo svoje naslove na oglasni oddelek «Jutra» pod «Prometna točka». 12582

Stanovanja

Stanovanje
2 sob, kuhinje in pritiklin iščem. Dopise na oglasni oddelek «Jutra» pod šifro «Dve osebi 7». 12471

Stanovanje
2 sob, kuhinje, pritiklin in souporabe pralnice ter kopalnice, vrt, takoj odda ob Dunajski cesti «Pokojninski zavod za nameščence v Ljubljani». 114

Brezplačno
prijavite oddajo stanovanja, sobe, lokala gostilne, trgovine, delavnice itd. — Posredovanje za oddajalce popolnoma brezplačno. — «Posredovalec». Sv. Petra cesta 18. 6247

Stanovanje
4 sob, z vsemi pritiklinami (kopalnico, jedilno shrambo itd.) v sredini mesta iščem in dobro plačam za mirno stranko 3 oseb za takoj ali do 1. avgusta t. l. — Ponudbe na oglas. oddelek «Jutra» pod značko «Komfortno stanovanje». 11764

Stanovanje na deželi
blizu postaje, elektrika, lepe in suhe sobe, polje — odda za 100—150 Din mesečno Jos. Zurc, Krupa, žel. postaja Gradac. 12337

Stanovanje
sobe in kuhinje v Sp. Šiški zamenjam za enako v mestu ali izven mesta. Naslov v ogl. oddelku «Jutra». 12457

Stanovanje
1—2 sob ter kuhinje išče miren zakonski par brez otrok. Cenjene ponudbe na oglasni oddelek «Jutra» pod «Mirno 95». 12495

Dijaka
sprejmem na stanovanje. — Naslov v oglasnem oddelku «Jutra». 12424

Sobo in kuhinjo
išče uradnica za avgust ali november. — Ponudbe na oglasni oddelek «Jutra» pod «November». 12541

Stanovanje
2 sob in kuhinje išče v podnajem za kratko dobo trgovska družina. Ponudbe na oglasni oddelek «Jutra» pod «Takoj 17». 12628

Zamenjam
lepo, dvosobno stanovanje v mestu z enakim ali večjim. Ponudbe na oglasni oddelek «Jutra» pod šifro «Zamenjava 59». 12559

Stanovanje
z opremljeno sobo in kabinetom, v sredini mesta takoj oddam. Ponudbe na oglasni oddelek «Jutra» pod «Meblirano 88». 12558

Prehrana

Opoldansko hrano
dobro, želim v bližini Martinove ceste. Plačam dobro. Ponudbe na oglasni oddelek «Jutra» pod šifro «Hrana 12». 12412

Za otroka
28 mesecev starega, iščem popolno oskrbo pri dobri in snažni gospodinji-rasebnici v Ljubljani ali najbližji okolici. Ponudbe na oglas. oddelek «Jutra» pod šifro «Maria». 12285

Sobe

Lepo sobo
prazno ali opremljeno, s separiranim vhodom s stopnic in električno razsvetljavo iščem. Plačam dobro. Ponudbe na oglas. oddelek «Jutra» pod šifro «Separiran vhod». 12352

Opremljeno sobo
lepo, na sončnem kraju, z električno razsvetljavo oddam s 1. majem 2 boljšima gospodoma. Naslov v ogl. oddelku «Jutra». 12475

Sobo
z električno razsvetljavo oddam 2 gospodoma. Kje, pove oglasni oddelek Jutra 12262

Opremljeno sobo
s posebnim vhodom, z vso oskrbo, na Taboru ali neposredni bližini želi miren in soliden urednik. Dopise na oglasni oddelek «Jutra» pod značko «Stalen 88». 12309

Spalno sobo
za samca, dobro ohranjeno, čisto, kupim. Ponudbe na oglasni oddelek «Jutra» pod «Spalnica». 12308

Gospodično
sprejmem na stanovanje in hrano za 500 Din. Soba je velika in zračna, z elektr. razsvetljavo. Naslov pove oglasni oddelek «Jutra». 12598

Pošteno dekle
dobi brezplačno čedno — opremljeno ali prazno sobico, če mi pomaga kot postrežnica od 2.—4. ure. — Naslov v oglasnem oddelku «Jutra». 12417

Majhno sobico
oddam takoj po nizki ceni. Lahko tudi sostanovalec. Poizve se v Sp. Šiški, Lepodvorska ul. 22, vrata 1. 12506

Sobo
z električno razsvetljavo in posebnim vhodom, v pritličju oddam za 150 Din. Naslov v oglasnem oddelku «Jutra». 12505

Sobo
veliko in solnčno, z 2—3 posteljami oddam, event. s souporabo kuhinje, v sredini mesta. Naslov v ogl. oddelku «Jutra». 12594-a

Opremljeno sobo
lepo, oddam s 1. majem stalnemu in solidnemu gospodu. Naslov v oglasnem oddelku «Jutra». 12500

Opremljeno sobo
belo, z električno razsvetljavo oddam boljši gospodični. Naslov pove oglasni oddelek «Jutra». 12507

Opremljeno sobo
s posebnim vhodom takoj oddam. Naslov v oglasnem oddelku «Jutra». 12556

Sobo
s posebnim vhodom oddam z vso oskrbo 2 gospodoma Naslov v oglasnem oddelku «Jutra». 12545

Opremljeno sobo
z električno razsvetljavo, event. z uporabo kuhinje oddam zakonskemu paru ali 2 gospodoma. Naslov pove oglasni oddelek «Jutra». 12524

2 opremljeni sobi
separirani, z elektr. razsvetljavo oddam posamezno. — Naslov v oglasnem oddelku «Jutra». 12525

Majhno sobico
s posebnim vhodom oddam mirni gospodični, ki je čez dan v službi. Naslov pove oglasni oddelek «Jutra». 12528

Elegantno sobo
s separatnim vhodom iz stopnic, v sredini mesta iščem s 1. majem. — Ponudbe na oglasni oddelek «Jutra» pod «Elegantna». 12529

2 sobi
pripravni za pisarno — v centru mesta oddam. Cenj. ponudbe na oglas. oddelek «Jutra» pod «Pisarna 33». 12533

Lepo sobo
oddam takoj v sredini mesta boljši gospodični. Naslov pove oglasni oddelek «Jutra». 12549

Opremljeno sobo
veliko, oddam s 1. majem boljšim gospem alj gospodičnam s hrano — na Miklošičevi cesti. — Istotam oddam prazno sobo Naslov v oglasnem oddelku «Jutra». 12617

Sobo
v sredini mesta, oddam 2 gospodoma z dobro domačo hrano. Prost vhod in elektrika. Naslov pove oglasni oddelek «Jutra». 12643

Mansardo
elegantno, s popolnoma novim modernim pohištvom oddam dvema solidnima gospodoma ali gospodičnama. Cena zmerna. Naslov v oglasnem oddelku Jutra. 12210

Opremljeno sobo
v novem stanovanju v bližini vladne palače, z električno razsvetljavo oddam s 1. majem solidnemu samcu. — Naslov v oglasnem oddelku «Jutra» pod šifro «Vlada 90». 12590

Sostanovalce
sprejmem po zmerni ceni v veliko zračno sobo, ev. tudi s hrano. Naslov pove oglasni oddelek «Jutra». 12573

Opremljeno sobo
veliko in lepo oddam solidnemu gospodu. Naslov v oglasnem oddelku «Jutra». 12518

Opremljeno sobo
s strogo separiranim vhodom in električno razsvetljavo oddam takoj 1 ali 2 osebama v Jenkovi ulici št. 20. 12482

Opremljeno sobo
s souporabo kuhinje oddam zakoncema, event. 2 gospodičnama. Naslov pove oglasni oddelek «Jutra». 12599

Opremljeno sobo
v neposredni bližini kolodvora oddam takoj. Naslov v oglasnem oddelku Jutra. 12567

Dopisi

2 gospodični
mladi in inteligentni, želita dopisovati z mladima inteligentoma. Dopise na oglasni oddelek «Jutra» pod šifro «Lepi in cvetoči maj». 12376

«Perunika»
žal, ne morem priti. Dvignite pismo. Stfuž. 12489

Annemarie!
Zelo se mi toži po Tebi. — Piši, iskreno prosim! 12487

Odsoten
Pridem v sredo 27. aprila s popoldanskim vlakom. — Krka. 12586

Uradnici
s stalno službo, želita vsled pomanjkanja družbe znanja z inteligentnima gospodoma, nad 35 let. Ponudbe z navedbo imena in poklica na oglasni oddelek «Jutra» pod šifro «Izven Ljubljane» 12609

Mirko Mlaker
brivski pomočnik, naj takoj pošlje svoj naslov ali se osebno javi pri Martinu Završnik, briven v Rajhenburgu. 12611

Ženitve

Kapetan
Slovenec, 28 let star, inteligent — začasno v južnih krajih, išče v svrho ženitve vsled neporahanja tem potom primerno slovensko dekle, veselega temperamenta in dobro gospodinjo. Dopise pod «150.000» na oglasni oddelek «Jutra». 11795

Veleposestnik
in trgovec, star 23 let, želi poročiti gospodično v starosti 16—20 let, ki bi imela veselje do trgovine. Resne ponudbe s sliko na oglasni oddelek «Jutra» pod «Sreča 1112». 12488

Gospodična
trgovsko in gospodinjsko izobražena, vestna in štedljiva, z večjim premoženjem, želi znanja v svrho skorajšnje ženitve z gospodom trgovcem ali boljšim državnim nameščencem Dopise pod «Poštenost 60» na oglasni oddelek «Jutra» Tajnost zajamčena. 12504

Gospodična
stara 20 let, z nekaj gotovine, želi znanja v svrho ženitve z gospodom podoficirjem ali uradnikom. — Ponudbe pod «Takojšnja ženitev» na upravo «Jutra» v Celju. 12614

Radi pomanjkanja znanja
se želim seznaniti z gospodom srednje starosti. Ženitev ni izključena. Resne ponudbe prosim na oglasni oddelek «Jutra» pod šifro «Pomlad 577». 12577

Trgovec
30 let star, ločen ne po lastni krivdi, posestnik nad 50 let obstoječe ugledne srbske trgovine, izvežban v žitni, kolonijalni in specerijski stroki, naslednik gospodarstva, ki donaša letno okoli 100.000 Din, želi pošteno, simpatično gospodično ali mlado vdovo kot družabnico. Potreben kapital 50—100.000 Din. Ženitev ni izključena. Dopise naj pošljejo skromne in solidne iz boljših hiš po mogočnosti s sliko in točnim naslovom na oglasni oddelek «Jutra» pod «Jovanović». 12508

Vdovec
dobro situiran, 27 let star, velike postave, z dvoletnim otročičem in lastnim stanovanjem, želi resnega znanja v svrho ženitve z gospodično staro 20 do 27 let. Nekaj premoženja zaželjeno. — Prednost imajo šivilje ali z lastnim obratom, kot trgovino ali kaj sličnega. Vdove z lastnim obratom niso izključene. — Dopise s sliko, katero na željo vrnem, je vposlati na ogl. odd. «Jutra» pod šifro «Tajnost zajamčena». 12626

Glasba

Klavirje
harmonije na obroke in posodo svetovno najboljše: Steinway, Hölzel, Bösendorfer, Förster, Stingl original ste dobite le v veliki zalogi in izber: strokovnjaka in bivšega učitelja «Glasbene Matice»
ALFONZ BREZNIK
Ljubljana, Mestni trg št. 3 (poleg magistrata). 117

Glasovirje in harmonije
uglašujem, popravljam strokovno in ceno! Tudi potujem! Naročajte po dopisnici
G. Jurasek, Ljubljana
Wolfova ulica 12. 40

Vijolino
staro, kupim. Cenjene ponudbe na oglasni oddelek «Jutra» pod značko «200». 12572

J. Stjepušin — Sisak
priporoča boljše tamburice, strune, partiture, šole in ostale potrebščine za vsa glasbila. Odlikovan na pariški izložbi! Cenik franko

Živali

Psa
nemškega ovčarja, lepega, dresiranega, 6—8 mesecev starega kupim. Naslov pove oglasni oddelek «Jutra». 12551

Psa ptičarja
krasen eksemplar, 9 mesecev starega, ugodno proda A. Nanut, učitelj v Mengšu 12425

2 kokliji
kupim ali zamenjam. Večna pot št. 1 — pod Rožnikom 12591

Nemškega ovčarja
8 mesece starega, čistokrvnega, radi preselitve ugodno prodam. Naslov v ogl. oddelku «Jutra». 12600

Razno

Portorose
Pension Fortuna, tik ob morju, oddaja sobe s hrano v aprilu in maju po 24 lir dnevno. 11529

Ameriško šotorsko letovišče!
Vsak naj ima pravico in priliko uživati lepoto in dobrote narave v cenenim šotorskem letovišču po ameriškem vzorcu. Za ustanovitev prvega takega letovišča v naši državi iščemo osebe ali društva, ki bi hoteli pomagati ustanoviti to splošno koristno podjetje. Stroške bomo povrnili, vendar le je vsaka špekulacija na lahek dobiček izključena Lega je na gozdnatem vrhu blizu Radovljice, s prekrasnim razgledom čez najlepši kot Slovenije. Središče številnih kratkih izletov: na Bled 1 uro peš; v bližini je kisli studenec «Vrčica», ki vsebuje jod, železo, ogljik itd. Dopise na oglasni oddelek «Jutra» pod šifro «Narodni delavec». 12440

Proč
z gumijevimi specijalitetami! Zahtevajte pojasnilo, zdravniško priznano zanesljivega, v porabi enostavnejšega ter cenejšega sredstva. Pišite pod «Poštni predal 48, Ljubljana» in priložite dinarsko znamko. 12516

Za zdravje Vaših otrok je Nestljeva moka za otroke najbolj priporočljiva

Izvoz in uvoz lesa,
ter drugih poljskih pridelkov posreduje Ivan Tomec, 4 rue Brode Marseille — Francija. 12619

Pozor trgovci!
Potujem v Beograd in prevzamem event. tamkajšnja opravila. — Naročila sprejmem v ponedeljek dne 25. t. m. do 3. ure pop. Skofja ulica štev. 15 — pritličje. 12565

Ščurke
miši in podgane uniči brezkonkurenčno sredstvo. — Razpošilja: Zastopstvo Marstana, Ljubljana, Lončarska steza. 12579

Preklic
Podpisani preklicujem vse žaljive besede — izrečene proti Ivanu Mokorelu — ter se mu tem potom zahvaljujem za odstop tožbe. — Janez Dornig. 12610

Kemična pralnica in barvanje oblek
v najrazličnejših barvah izvršuje vsa dela v najkrajšem času po najnižjih cenah
ANTON BOC
Selenburgova ul. 6. Tovarna: Vič-Glince.

ŠTAMPILJE ETIKETE
Graveur ANT. ČERNE Ljubljana Kongresni trg 10

Em. Fischer,
Zagreb,
Sudnička ulica 3/11
dobavlja dvokolesa, dele za dvokolesa, pnevmatike, šivalne stroje, gramofone, gramofonske plošče ter nogometne žoge po najnižjih cenah. — Mehaniki poput. Zahtevajte veliki brezplačni katalog ter pošljite znamko za Din 3.— za poštarino.

Zelo poceni imam
žarnice
dokler traja zaloga
Slavo Kolar.

Ležalne stole

á Din 160
po povzetju Din 170
nudi
Rudolf Radovan
tapetnik
Krekov trg št. 7

Vse kupuje le
DOKO
čevlje
ki so domač izdelek, najtrpežnejši in vedno po najnovejši modi.
Trgovina „DOKO", Preš rnova ul. 9 dvorišče

Uprava lesne družbe „JEZERSKO"
v Kokri
išče zanesljivega, treznega
žagovodjo
veščega izkoriščanja mehkega lesa in izurjenega strojnih popravil. — Služba stalna, ponudbe na „Jezersko" d. z o. z. Ljubljana, Kreditni zavod.

Damski slamniki v vseh najmodernejših oblikah in barvah se dobijo po konkurenčnih cenah
pri
FRANC BERNIK
tvorn ca klobukov
LJUBLJANA 7 — ŠIŠKA

Popravila vseh vrst
naprav na surovo olje, sesalni plin in na bencin ter hladilnih naprav, dalje sesalnih in parnih naprav. Montira in demontira električne motorje in diname strogo strokovnjaško in po nanižjih cenah takoj in na vsakem mestu. — Priporoča se
KAROL PISOF, monter
Maribor, Mlinska ulica 15.

Feliks Toman,
MARIBOR,
Gosposka ulica štev. 38
nudi po najnižjih cenah
steklen papir
šmirkov papir
flint papir
šmirkovo platno
Vse vrste «NAXOS»-šmirgel v prahu in zrnu za trgovino in industrijo.
Zahtevajte vzorec in cene.

Nudim po izjemno nizkih cenah:

Rafinirani špirit 95%	liter Din 22.—
Ia rafinada 96%	liter Din 22.25
Rum Ia	liter Din 9.50
Rum extra fin 40%	liter Din 11.—
Slivovka Ia	liter Din 11.50
Slivovka močna 40%	liter Din 13.—

počenši od 50 litrov, brez soda, plačana železniška prevoznina in državna trošarina.
ALBERT FIŠER, ZAGREB, Vlaška ul. 125.
Od 22. aprila do 26. aprila: Ljubljana, Hotel Slon. 4945-a

Zdravniški inventar
Instrumenti, inštrumenti za porod (Geburtskassette), operacijska miza itd. vse v najboljšem stanju je kompletno za oddati. Eventuelno se odda tudi ordinacijske prostore v večjem kraju Slovenije. — Ponudbe je poslati po „Takojšnji plačnik" na HINKO SAX, Maribor, Grajski trg 8. 4947 a

Občinski tajnik
z državnim občinskim izpitom in 15 letno prakso zmožen slovenščine, srbohrvaščine, nemščine in italijanščine
išče primerno zaposlitev v občinskem uradu Slovenije.
Ponudbe na ogl. oddelek „Jutra" pod „Občinski tajnik".

Najpopolnejši
Stoewer
šivalni stroji
za šivilje, krojače in čevljarje ter za vsak dom. Preden si nabavite stroj, oglejte si to izrednost pri tvrdki
Lud. Baraga, Ljubljana
Šelenburgova ulica 6/I.
brezplačen pouk 15-letna garancija
Telefon št. 980.

Originalne potrebščine za Opalograph
preservat, fixat in ostale potrebščine vedno v zalogi pri
LUD. BARAGA, Ljubljana,
Selenburgova ulica štev. 6/I. 49 2 Telefon št. 980.

Kostanjev taninski les
potrebuje za celoletno dobavo 3526 a
ERNEST MARINC, Celje, Zrinjskega ul. 4

Rdečilo za ustne
KHASANA
SUPERB
je za poljub čvrsto rdečilo za šminkanje usten in lica. Skoro brezbarven je, ali daje takoj za čudi naravno, individualno raznoliko prilagodeno, čvrsto držeče rdečilo, ki se more zopet odstraniti samo z milom »Khasana-Superb«. V svoji nežni sestavi daje ustom mehko linijo, prirodno barvo, a obrazu rdeči žar mladosti.
»Khasana-Superb« je nekaj novega na tem polju. Ne odpušča barve. Uporaba je nevidljiva in neškodljiva.
Dr. M. ALBERSHEIM
Frankfurt a. M. — — London.
Novost! KHASAN PARFEM v dražestnih malih steklenicah.
Dobiva se povsod!

„TOBLER"
slovita svetovna tvornica **ČOKOLADE, BONBONOV in KAKAVA** prodaja že v 2000 prodalnicah v kraljevini. Konsumentom je podarila samo v letu dni preko 1200 lepih **POKLONIL-PREMIJ.**
Gener. zastopstvo in zaloga v Beogradu „OBOROT", Trgovačka. Telefon 31—89.

Naznanilo preselitve.
Najvljudneje naznanjam, da sem preselil svojo modno krojačnico iz Sv. Petra cesto
na Aleksandrovo cesto
poleg «Kina Ideal». — Priporočam se cenj. občinstvu za izdelavo oblek, površnikov, raglanov itd. — po najmodernejših angleških in francoskih krojih. — Prevzamem obleke v moderniziranje in likanje. — Točna postrežba. — Nizke cene.
PREMLČ FRANJO.

Imaćete mnogo radosti i uspeha kod Vaših cveća ako kupujete
KANIPOS
biljna hraniva so
Zdrav rast i divne cveće so posledice Kanipos cvećne nege.
Dobiva se u apotekama, drogerijama i cvećarnicama.
—:: Cena 12.50 Din ::—
ZOLTAN SCHUHMACHER — Crvenka (Bačka)
— Chem. et Farm. Laboratorium. —

Svetujem Vam da si naročite
PUCH-kolo
ki je najboljše!
Dobi se po solidni ceni in tudi
na obroke
le pri tvrdki
IGN. VOK,
LJUBLJANA,
Tavčarjeva ulica 7. 3172

Prešite posteljne odeje
vsake vrste, sprejema v delo in popravilo po konkurenčnih cenah **mehanična izdelovalnica prešitih odej, J. PAULIN & CO., Ljubljana,** Metelkova ul. 5.

Pripravljen je SEDAJ novi CHEVROLET

kateri zadovoljuje vsako zahtevo, ki jo morete staviti dandanes na moderne avtomobile.

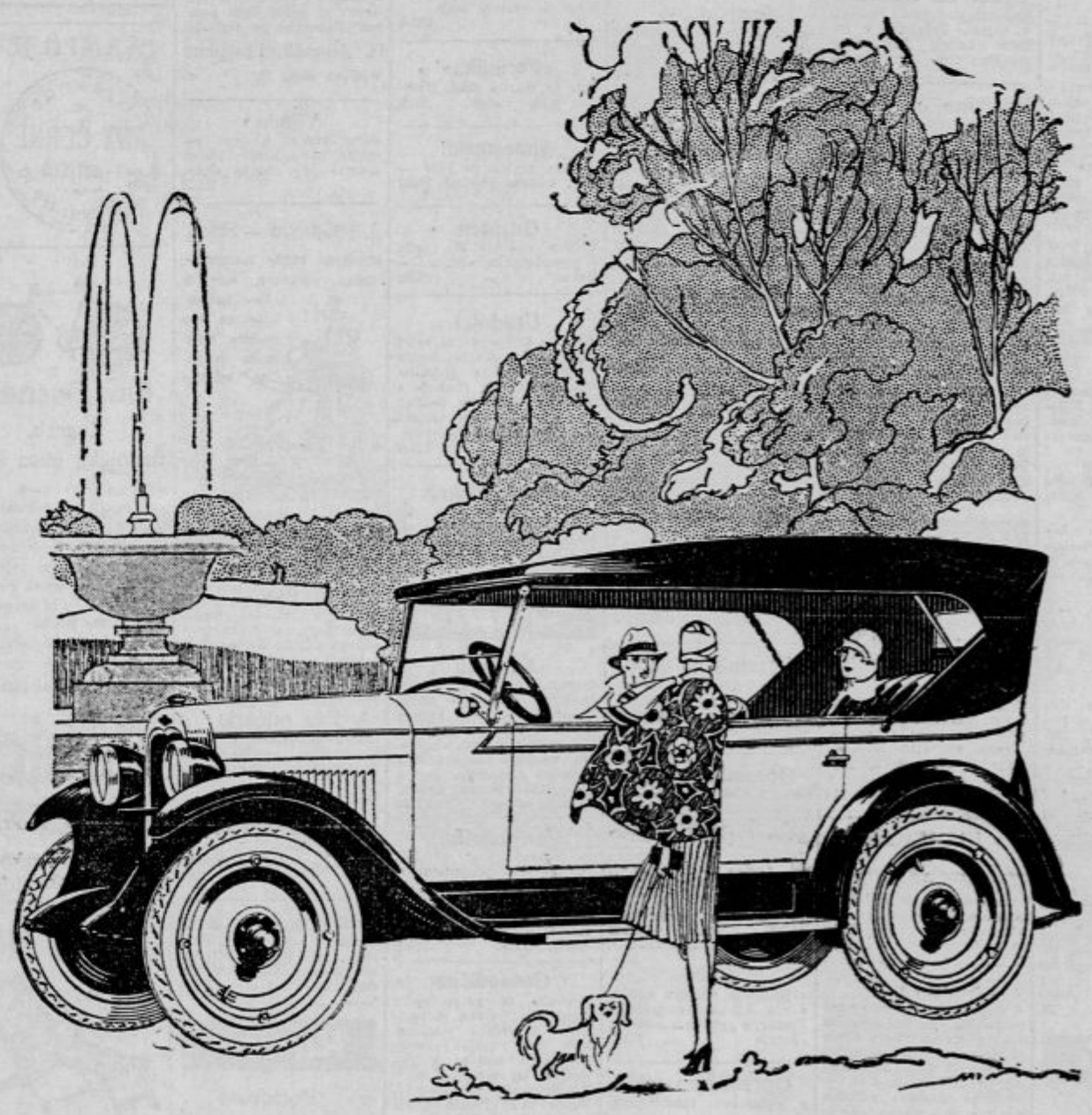

Moderne linije in izvanredna silhueta Vam pokaže takoj, da CHEVROLET 1927 izpolnjava vse najnovejše zahteve elegantnega avtomobila.

Popolnoma v letošnji modi je nova DUCO barva, nižja karoserija s poudarjenimi linijami in izbočninami v celi dolžini karoserije. Okusni blatniki iz enega dela so konstruirani na isti način kot oni najdražjih avtomobilov na svetu. — Rekonstruirani so tudi reflektorji in masivni okvir hladilnika. Vse to napravi privlačljiv in izvanredno soliden vtisk in poda celota voza eleganten pojav, kateri je bil doslej izključno znak luksurijoznih in dragih avtomobilov.

Le vsled ogromne produkcije, 4000 vozov dnevno, Vam more CHEVROLET nuditi ta izvrstni voz po izvanredno nizki ceni.

Gotovo ne morete biti dalje zadovoljni z vozom, kateri ne odgovarja povsem Vašim željam, ker ni potrebno, da še dalje plačujete več kot zahtevajo to Vaše potrebe.

ELEGANTNOST — LEPOTA.

Ravno tako stalna je izvanredna lepota CHEVROLET-a, važnost, katere ne morete preiti. Vse zaprte karoserije so izdelane od FISCHER-a, največjega graditelja karoserij na svetu. To pomeni resnično solidnost celotne konstrukcije brez kakega tresenja ali ropotanja karoserije. — DUCO na vseh modelih jamči, da ne najdete nikdar kakega mehurja ali razpoke na laku, ravno tako ne obledi sijaj, pa da bi bil voz še tako star.

Dovršena je istotako tudi notranja oprema vozila. Elegantna prevleka, nova armaturna deska z vsemi instrumenti ter ključe na vratih, katere brezhibno zapirajo.

MEHANIČNA DOVRŠENOST.

Ako sami šofirate ali pa se vozite, občutite takoj, kako dovršeno je delo CHEVROLET motorja. Z isto pazljivostjo in isto izvanredno kvaliteto materijala kot chassis, grajena je tudi karoserija.

CHEVROLET

IZDELEK GENERAL MOTORS CO, NEW YORK.

V CHEVROLET-u ima udobno mesta 5 oseb ter vozi z isto lahkoto po ravnini kot po klancih. Sedeži so zelo udobni in bodete gotovo iznenadeni, kako absorbirajo na slabih cestah peresa vse udarce in tresljaje.

Še ugodneje nas iznenadi ekonomičnost v pogonu, posebno ako ste bili privajeni na večja ali pa na cenejša in neelastična mala vozila.

Znali bodete ceniti posebnost CHEVROLET-a, ker ne potrebuje popravil, čeravno obstojajo v vseh mestih naša zastopstva, katera so Vam vedno na razpolago.

Že prva vožnja Vam bode pokazala, zakaj je CHEVROLET dosegel tako ogromen uspeh.

Navedeni zastopniki so vedno pripravljeni na poizkušno vožnjo in bodete imeli priliko videti novi CHEVROLET tudi v pogonu.

VRLO ZMERNI STROŠKI POGONA IN CENE.

Obratovalni stroški CHEVROLET-a so najnižji od vseh vozov njegovega razreda na svetu. — Cene so mnogo nižje kot bi Vi smatrali za tako dovršen avto, kot je n. pr. naš prvorazredni **TOURING, kateri stane samo 56.000 dinarjev,** *za ½ tonski TRUCK CHASSIS, ROADSTER, COACH, COUPE, SPORT-CABRIOLET, SEDAN & LANDAU SEDAN izvolite zahtevati ponudbe od našega zastopnika.*

CHEVROLET

«AUTO-OMNIA», Beograd, Kr. Aleksandra 11—13. Sarajevo, Aleksandrova 68. Podzastopniki: Skoplje, Bitolj, Niš, Mostar, Gruž in Peć.

V. & M. Barešić & Co.
Centrala in glavno skladišče rezervnih delov: Zagreb, Kukuvićeva ulica 30. Podružnica: Ljubljana, Dunajska cesta 12.

«VEL-AUTO», Dušan Zečević, Novi Sad, Aleksandrova 6. Podzastopstvo: Subotica.

Vsi rezervni deli stalno na skladišču našega zastopnika.

Najbolja kvaliteta po najnižji ceni.

GENERAL MOTORS NEAR EAST S. A., ALEXANDRIA.

Urejuje Franc Puc. Izdaja za Konzorcij «Jutra» Adolf Ribnikar. Za Narodno tiskarno dd. kot tiskarnarja Fran Jezeršek. Za inseratni del je odgovoren Alojzij Novak. Vsi v Ljubljani.